Grey Scale #13
DANES PICTA .COM
Colour Chart #13
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Inches Centimetres

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE
[redacted]
49 x35
Egz. nr 1

Płk dypl. mgr Lech RUTKOWSKI

ROLA, ZADANIA I DZIAŁALNOŚĆ SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ARMIJNYCH

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA DLA [illegible] IM. GEN. BR. K. ŚWIERCZEWSKIEGO
Nr ewid. 6177
BIBLIOTEKA WYŻSZEJ SZKOŁY [illegible]
Nr ewid.
[redacted] 44178

WARSZAWA WRZESIEŃ 1975

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

49 X35

Egz. nr 1

Płk dypl. mgr Lech RUTKOWSKI

ROLA, ZADANIA I DZIAŁALNOŚĆ SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ARMIJNYCH

Nr ewid. 44178

WARSZAWA WRZESIEŃ 1975

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O WP

im. gen. broni K.Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

[redacted]

Egz.nr... 1

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TWINŻ.

płk doo.dr Tadeusz PROCAK

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

płk dypl.mgr Lech RUTKOWSKI

"ROLA, ZADANIA I DZIAŁALNOŚĆ SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ARMIJNYCH"

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA RET
ASG IM. GEN. BRK. K. ŚWIERCZEWSKIEGO
Nr ewid. 0177

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. [redacted] 44178

WARSZAWA Wrzesień 1975 r.

SPIS TREŚCI

Str.

WSTĘP 5

1. Rola i ogólne zadania szefostwa wojsk inżynieryjnych w zakresie planowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych 6
2. Struktura organizacyjna Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych armii i zadania poszczególnych wydziałów 7
3. Treść i metoda pracy Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych w zakresie planowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii 13
4. Opracowanie dokumentów zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii..... 30
5. Treść i metoda pracy Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych w zakresie planowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii..... 38
6. Opracowanie dokumentów zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii 43
7. Materiałowo-techniczne zabezpieczenie operacji armijnych pod względem inżynieryjnym..... 48
8. Praca szefostwa wojsk inżynieryjnych w okresie prowadzenia operacji armijnych..... 50
9. Dowodzenie wojskami inżynieryjnymi armii..... 55
10. Zakończenie..... 62
11. Literatura 64

Załączniki:

1. Struktura organizacyjna szefostwa wojsk inżynieryjnych armii..... 65
2. Zasadnicze zadania szefostwa wojsk inż.armii w zakresie planowania i prowadzenia operacji armijnych. 66
3. Zasadnicze zadania wydziałów szefostwa wojsk inżynieryjnych armii w zakresie planowania i prowadzenia operacji armijnych..... 67
4. Ramowy zakres obowiązków oficerów szefostwa wojsk inż.armii..... 68
5. Meldunek szefa wojsk inżynieryjnych dla dowódcy armii w operacji zaczepnej..... 73
6. Treść zagadnień uzgadnianych przez SWInż A z szefostwami innych rodzajów wojsk oraz z komórkami organizacyjnymi sztabu armii..... 76

7. Punkt do operacyjnej części planu operacji zaczepnej armii..... 78
8. Punkt do rozkazu operacyjnego armii w operacji zaczepnej 79
9. Plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii ..... Wklejka po stronie 80
10. Legenda do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii 81
11. Tabela przegrupowania wojsk inżynieryjnych armii... 93
12. Zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego sztabu armii do związków taktycznych ogólnowojskowych..... 94
13. Zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego sztabu armii do związków taktycznych ogólnowojskowych w języku rosyjskim..... 96
14. Zarządzenie bojowe szefa wojsk inżynieryjnych armii do związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych..... 98
15. Zarządzenie bojowe szefa wojsk inżynieryjnych armii do związku taktycznego wojsk inżynieryjnych w operacji zaczepnej 99
16. Zarządzenie bojowe szefa wojsk inżynieryjnych armii dla ABSap - w języku rosyjskim..... 100
17. Zarządzenie bojowe szefa wojsk inżynieryjnych armii dla oddziału wojsk inżynieryjnych 102
18. Meldunek szefa wojsk inżynieryjnych dla dowódcy armii w operacji obronnej..... 104
19. Punkt do operacyjnej ozęści planu operacji obronnej 107
20. Plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii..... Wklejka po stronie 108
21. Legenda do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii..... 109
22. Meldunek bojowy /doraźny/ szefa wojsk inżynieryjnych armii do szefa wojsk inżynieryjnych frontu.... 116
23. Meldunek bojowy szefa wojsk inżynieryjnych armii do szefa wojsk inżynieryjnych frontu w języku rosyjskim 117
24. Punkt do rozkazu operacyjnego armii w operacji obronnej 119
25. Meldunek sprawozdawczy - dobowy szefa wojsk inżynieryjnych armii do szefa wojsk inżynieryjnych frontu 120

WSTĘP

Wśród wielu rodzajów operacyjnego zabezpieczenia działań bojowych wojsk organizowanych w operacjach armijnych prowadzonych zarówno przy użyciu klasycznych środków walki jak i z użyciem broni jądrowej, szczególnie ważne znaczenie posiada zabezpieczenie inżynieryjne. Wynika to z szeregu przyczyn a między innymi z faktu, że pomimo wprowadzenia do wyposażenia wojsk nowoczesnej techniki bojowej nadal zachodzi potrzeba wykonywania szeregu prac inżynieryjnych związanych z rozpoznaniem, urządzeniem i utrzymaniem dróg, przepraw i mostów oraz z torowaniem przejść w zaporach inżynieryjnych. Bez wykonania tych prac wszelki ruch i manewr wojsk poza istniejącą drożnią jest znacznie utrudniony a niekiedy nawet niemożliwy.

Kolejną przyczyną wzrostu znaczenia zabezpieczenia inżynieryjnego jest stała groźba użycia broni jądrowej przez walczące strony. Powoduje to również znaczny wzrost ilości i zakresu wykonywania prac inżynieryjnych a szczególnie prac drogowych i fortyfikacyjnych. W wielu wypadkach zakres prac inżynieryjnych jakie powinny być wykonane jest tak duży, że przekracza realne możliwości realizacji ich ze względu na krótki okres czasu jakim wojska dysponują.

Zasygnalizowane powyżej przyczyny powodują, że wbrew wszelkim pozorom /nowoczesna technika/ obserwujemy stałe zwiększenie się roli i znaczenia zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk. Potwierdzeniem tezy, że w obecnych warunkach zakres prac inżynieryjnych przekracza realne możliwości ich wykonania przez wojska inżynieryjne jest obarczeniem wszystkich rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych obowiązkiem wykonywania dla własnych potrzeb prac inżynieryjnych.

W tej sytuacji niezwykle ważnym zagadnieniem jest centralizacja przedsięwzięć w zakresie planowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych i odpowiednia koordynacja wysiłków wszystkich rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych uczestniczących w ich realizacji.

Praktycznym rozwiązaniem problematyki organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zajmuje się szefostwo wojsk inżynieryjnych armii. Spełnia ono jednocześnie funkcję koordynatora

przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego realizowanych przez wszystkie rodzaje wojsk i służb oraz wojska specjalne.

Rolę i zadania oraz działalność szefostwa wojsk inżynieryjnych armii jako organizatora procesu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych przedstawiono w niniejszym skrypcie.

x x
x

1. ROLA I OGÓLNE ZADANIA SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ARMIJNYCH.

Szefostwo wojsk inżynieryjnych armii jest specjalistycznym organem doradczym dowództwa armii przeznaczonym do planowania, organizacji i kierowania realizacją zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w działaniach bojowych wojsk oraz do planowania zaopatrywaniem wojsk w niezbędne w tym celu materiały i środki inżynieryjne.

Do podstawowych zadań szefostwa wojsk inżynieryjnych armii należy: x/

- współudział w pracy dowództwa i sztabu armii w zakresie oceny terenu i przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego wojsk nieprzyjaciela w celu określenia ich wpływu na działania bojowe wojsk własnych;
- planowanie i organizowanie rozpoznania inżynieryjnego;
- planowanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dla wszystkich rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb a także określanie zakresu prac, rejonów i terminów oraz sił i środków do ich wykonania;
- stałe studiowanie sytuacji operacyjnej, otrzymywanych do wykonania zadań oraz wytycznych /dowódcy armii i szefa wojsk inżynieryjnych frontu/ celem wypracowania wniosków i propozycji zamiaru organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk i przedstawianie ich dowódcy armii;
- opracowywanie dokumentacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych oraz współudział w opracowywaniu niektórych dokumentów przez sztab armii;

x/ Zasadnicze zadania szefostwa wojsk inż.w zakresie planowania i prowadzenia operacji armijnych przedstawiono w zał.nr 2.

- opracowywanie i przekazywanie do wojsk zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego oraz zarządzeń bojowych w celu realizacji przez nie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- udział w planowaniu użycia przez wojska własne broni jądrowej oraz w prognozowaniu i ocenie skutków użycia broni jądrowej przez wojska przeciwnika;
- współudział w organizowaniu i kierowaniu realizacją przedsięwzięć inżynieryjnych w zakresie likwidacji skutków użycia broni jądrowej;
- planowanie użycia i działania wojsk inżynieryjnych oraz dowodzenia nimi w czasie realizacji zadań w toku operacji;
- planowanie i organizowanie terminowego zaopatrywania wojsk armii w sprzęt i materiały inżynieryjne oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad ich właściwym wykorzystaniem i techniczną eksploatacją;
- planowanie i organizacja zabezpieczenia technicznego działań bojowych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz utrzymywanie w tym celu stałych kontaktów z zastępcą szefa tyłów armii, szefem służb technicznych;
- organizowanie i kierowanie szkoleniem wojsk inżynieryjnych i innych rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych armii w zakresie nowej techniki wykonywania prac inżynieryjnych;
- opracowywanie meldunków i sprawozdań z działalności wojsk inżynieryjnych armii oraz terminowe przedstawianie ich do szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu;
- stałe informowanie przełożonych i podwładnych oraz odpowiednich komórek sztabu armii o rozwoju sytuacji inżynieryjnej w pasie działania wojsk armii.

Wymienione wyżej zadania szefostwo wojsk inżynieryjnych armii realizuje zarówno w okresie organizacji jak i w toku prowadzenia operacji armijnych.

2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII I ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH WYDZIAŁÓW

Szefostwo wojsk inżynieryjnych armii składa się z następujących /komórek/ wydziałów: x/

x/ Strukturę organizacyjną oraz skład osobowy poszczególnych wydziałów szefostwa wojsk inżynieryjnych armii przedstawiono w zał.nr 1. W okresie pokoju w SWInż.A nie stosuje się podziału na wydziały, występują oprócz szefa i jego zastępcy st.specjaliści i specjaliści określonej specjalności.

- Wydziału I - planowania.
- Wydziału II - dowodzenia i rozpoznania.
- Wydziału III - zaopatrzenia, eksploatacji i remontu.

Na czele szefostwa stoi szef wojsk inżynieryjnych armii, który kieruje pracą podległych mu wydziałów szefostwa oraz działalnością bojową oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych armii. Szef wojsk inżynieryjnych armii podlega bezpośrednio dowódcy armii i jest jego najbliższym doradcą w zakresie swej specjalności. Równocześnie pod względem specjalistycznym podlega także szefowi wojsk inżynieryjnych frontu.

Szefowi wojsk inżynieryjnych armii bezpośrednio podlegają:
a/ oficerowie szefostwa wojsk inżynieryjnych armii;
b/ organiczne jednostki wojsk inżynieryjnych armii i okresowo podporządkowane np.ze szczebla frontu.

Pośrednio pod względem specjalistycznym /oraz w zakresie zaopatrzenia materiałowego i zabezpieczenia technicznego/ szefowi wojsk inżynieryjnych podlegają również szefowie saperów związków taktycznych ogólnowojskowych oraz związków i oddziałów rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych armii.

Do zasadniczych obowiązków szefa wojsk inżynieryjnych armii należy:
- stała znajomość aktualnej sytuacji w pasie działania armii i jej rozwoju w toku operacji oraz wyciąganie stąd wniosków odnośnie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk armii;
- opracowywanie i terminowe przedstawienie dowódcy armii wniosków i propozycji /meldunków/ oraz planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji;
- kierowanie całokształtem zagadnień związanych z organizacją zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych oraz zaopatrywaniem wojsk w materiały i sprzęt inżynieryjny;
- wydawanie wytycznych i zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego ogólnowojskowym związkom taktycznym oraz związkom i oddziałom innych rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb armii;
- wydawanie wytycznych i zarządzeń bojowych bezpośrednio podległym związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych;
- organizowanie i stałe utrzymywanie współdziałania w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji między podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych oraz między nimi a związkami i oddziałami innych rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb armii;

- utrzymywanie stałych kontaktów z szefem wojsk inżynieryjnych frontu, z szefami oddziałów i rodzajów wojsk sztabu armii, z dowódcami i szefami saperów podległych dowódcy armii dywizji oraz z szefami saperów związków taktycznych współdziałających z armią a także z dowódcami związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii;
- zbieranie, ocenianie i przekazywanie doświadczeń z działalności bojowej własnych wojsk inżynieryjnych i wojsk inżynieryjnych nieprzyjaciela;
- dopilnowanie terminowego składania meldunków i sprawozdań przez podległe wydziały do szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu;
- prowadzenie własnej mapy roboczej z aktualnym położeniem wojsk.

Podległym szefom wydziałów lub wydzielonym indywidualnie oficerom szefostwa do pracy w zespołach sztabu armii[x/], szef wojsk inżynieryjnych stawia zadania i udziela wytycznych odnośnie: organizacyjnego lub technicznego wykonania zadań, organizacji dowodzenia podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych oraz ich zaopatrywania materiałowego i zabezpieczenia technicznego a także organizacji współdziałania pomiędzy oddziałami /elementami ugrupowania/ wojsk inżynieryjnych oraz między nimi a związkami i oddziałami innych rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb, względnie sąsiadami.

Szef wojsk inżynieryjnych armii w czasie planowania operacji oraz w toku działań bojowych przebywa z zasady na stanowisku dowodzenia armii /centrum dowodzenia/ lub też okresowo może przebywać na wysuniętym stanowisku dowodzenia /WSD/ dowódcy armii.

Poszczególne wydziały szefostwa wojsk inżynieryjnych przeznaczone są do spełniania następujących funkcji i zadań.[xx/]

Wydział planowania - jest zasadniczą komórką organizacyjną szefostwa wojsk inżynieryjnych armii skupiającą w sobie i realizującą zasadnicze zagadnienia odnośnie planowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych.

x/ W celu usprawnienia pracy sztabu armii w zakresie planowania operacji mogą być utworzone doraźnie robocze zespoły specjalistyczne, w skład których wchodzą oficerowie różnych komórek.

xx/ Zasadnicze zadania wydziałów szefostwa wojsk inżynieryjnych przedstawiono w załączniku nr 3.

W rozwiązywaniu problematyki zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych wydział planowania ściśle współpracuje z oddziałem operacyjnym i oddziałem rozpoznawczym sztabu armii oraz z analogicznymi komórkami dowództw i szefostw innych rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb. W stosunku do pozostałych wydziałów szefostwa, wydział planowania spełnia funkcję kierowniczą i koordynuje pracę szefostwa jako całości.
Szef wydziału planowania zastępuje szefa wojsk inżynieryjnych armii[x/] w razie jego nieobecności.

Do zasadniczych zadań i obowiązków oficerów wydziału planowania należy:[xx/]

1. Przygotowanie w formie wniosków propozycji popartych kalkulacjami do zamiaru szefa wojsk inżynieryjnych armii odnośnie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych a w szczególności użycia wojsk inżynieryjnych i ich współdziałania z innymi rodzajami wojsk a także wyrażenia tych problemów na planie zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.
2. Opracowanie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnej i legendy do planu oraz przygotowanie miezbędnych danych do planu operacji.
3. Prowadzenie bieżącej analizy sytuacji operacyjno-inżynieryjnej i przedstawienie szefowi wojsk inżynieryjnych armii odpowiednich wniosków i propozycji.
4. Planowanie budowy systemu zapór i niszczeń oraz sposobów ich pokonywania, rozbudowy fortyfikacyjnej terenu a także dokonywanie kalkulacji w zakresie potrzeb sił i materiałów z tym związanych.
5. Ścisła współpraca z oddziałem planowania szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu i uzgadnianie z nim zamierzeń zabezpieczenia inżynieryjnego realizowanych w pasie działania armii, przez oddziały wojsk inżynieryjnych frontu.
6. Udział w opracowywaniu przez sztab armii grafiku przeprawy wojsk, planu przegrupowania wojsk armii itp.
7. Planowanie zabezpieczenia drogowego oraz uzgadnianie i ustalanie podziału kompetencji w zakresie zabezpieczenia drogowo-mostowego między wojskami inżynieryjnymi armii i frontu

x/ W okresie pokoju w szefostwie wojsk inżynieryjnych armii występuje zastępca szefa wojsk inżynieryjnych armii, który na okres "W" pozostaje na obszarze OW.

xx/ Ramowy zakres obowiązków oficerów szefostwa wojsk inżynieryjnych armii przedstawiono w załączniku nr 4.

oraz z podległymi związkami taktycznymi i wojskami komunikacji wojskowej armii.

Wydział dowodzenia i rozpoznania jest komórką organizacyjną realizującą zasadnicze zamierzenia związane z zapewnieniem dowodzenia wojskami inżynieryjnymi armii oraz organizacją i prowadzeniem rozpoznania inżynieryjnego.

Do zasadniczych zadań i obowiązków oficerów wydziałów dowodzenia i rozpoznania należy:

1. Prowadzenie mapy /wydziałowej/ dowodzenia i rozpoznania z aktualnym położeniem wojsk, ze szczególnym uwypukleniem przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywanych przez oddziały wojsk inżynieryjnych armii i frontu w pasie działania armii.
2. Zapewnienie dowodzenia oddziałami /elementami ugrupowania operacyjnego/ wojsk inżynieryjnych realizującymi zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.
3. Opracowanie tabeli zadań i wykorzystania sił i środków rozpoznania inżynieryjnego oraz propozycji do planu rozpoznania oddziału rozpoznawczego odnośnie wykorzystania sił i środków rozpoznania inżynieryjnego w planowanej operacji.
4. Opracowanie projektów zarządzeń i wytycznych dla związków taktycznych ogólnowojskowych oraz związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego zgodnie z planem zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.
5. Kierowanie przebiegiem rozpoznania inżynieryjnego organizowanego przez sztab armii przy ścisłym współdziałaniu z oddziałem rozpoznawczym sztabu armii oraz dowództwami i szefostwami rodzajów wojsk i służb.
6. Organizowanie i kierowanie kontrolą realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk armii.
7. Informowanie oficerów szefostwa i odpowiednich komórek sztabu armii i frontu oraz szefostw rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb armii o aktualnej sytuacji inżynieryjnej.
8. Opracowanie i terminowe przekazywanie meldunków i sprawozdań do szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu.
9. Opracowanie załączników do legendy do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji np.schematu organizacji pokonywania zapór inżynieryjnych, planu rozbudowy inżynieryjnej pasa obrony armii itp.

Wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu jest komórką organizacyjną SWInż. armii realizującą całokształt zagadnień związanych z organizacją i kierowaniem zaopatrzeniem materiałowym związków taktycznych i oddziałów wszystkich rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb w sprzęt, maszyny i materiały inżynieryjne. Ponadto wydział ten zajmuje się również organizacją zabezpieczenia technicznego działań związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii. W tym zakresie wydział ściśle współpracuje z oddziałem zaopatrzenia technicznego, eksploatacji i remontów sprzętu inżynieryjnego frontu, z kwatermistrzostwem armii oraz z odpowiednimi komórkami służb technicznych sztabu armii, podległymi szefowi służb technicznych - zastępcy szefa tyłów armii ds.technicznych.

Szefowi wydziału podlegają pod względem fachowej działalności polowy skład sprzętu inżynieryjnego /PSSInż./ oraz pododdziały naprawczo-ewakuacyjne organiczne armii jak i działające na korzyść armii w formie przydziału.

Do zasadniczych zadań i obowiązków oficerów wydziału należy:

1. Opracowanie wniosków i propozycji szefowi wojsk inżynieryjnych armii w zakresie organizacji zaopatrzenia materiałowego wojsk oraz zabezpieczenia technicznego związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii.
2. Udział w opracowaniu załączników do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji w zakresie podziału środków zaopatrzenia, wykorzystania środków naprawczo-ewakuacyjnych sprzętu oraz możliwości wykonywania napraw.
3. Prowadzenie analizy możliwości wykorzystania miejscowych materiałowych środków i zakładów remontowych.
4. Prowadzenie ewidencji stanu faktycznego oraz zużycia materiałów i środków inżynieryjnych w operacji armijnej.
5. Wystawianie zleceń i wydanie dyspozycji dla PPSinż. armii w celu zaopatrywania w niezbędne środki i materiały inżynieryjne ZT i oddziałów ogólnowojskowych oraz rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb, w tym również wojsk inżynieryjnych.
6. Prowadzenie kontroli stanu sprzętu i materiałów inżynieryjnych w związkach i oddziałach wojsk inżynieryjnych armii.

7. Zbieranie i opracowywanie danych do meldunków i sprawozdań o stanie napraw sprzętu inżynieryjnego.

Przedstawione powyżej zadania zabezpieczenia inżyhieryjnego operacji armijnych realizują poszczególne wydziały szefostwa /lub wyznaczeni oficerowie z wydziałów/ w określonej formie graficznej i w zakresie ustalonej dokładności zgodnie z wytycznymi szefa wojsk inżynieryjnych armii lub w jego zastępstwie szefa wydziału planowania.

x x x

W świetle wymienionych poprzednio zadań przedstawiona struktura organizacyjna szefostwa wojsk inżynieryjnych armii odpowiada wymaganiom stawianym przed szefostwem jako komórką sztabu armii, ponieważ zapewnia operatywne planowanie wszystkich zamierzeń sztabu armii oraz ciągłe i elastyczne dowodzenie podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych w toku operacji armijnych. Przyjęty podział szefostwa na poszczególne wydziały pozwala na ścisłe rozgraniczenie ich funkcji specjalistycznych i kompetencji w tym zakresie, co ma duży wpływ na ich operatywność w spełnianiu swych zadań, a przede wszystkim w udzielaniu pomocy podległym związkom i oddziałom armii w zakresie planowania i realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych.

3. TREŚĆ I METODA PRACY SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Metoda i treść pracy szefa wojsk inżynieryjnych armii i jego sztabu w operacji zaczepnej zależy w znacznej mierze od sytuacji operacyjnej, w której armia przygotowuje i prowadzi operację, czasu jakim dysponuje na wykonanie zadań oraz od przyjętego przez dowódcę i sztab armii stylu pracy. Ogólnie można twierdzić, że metoda i organizacja pracy szefostwa wojsk inżynieryjnych wynika z ogólnych zadań, jakie są stawiane wojskom do realizacji oraz jest funkcją przyjętej organizacji systemu dowodzenia i planowania w sztabie armii.

W warunkach przejścia armii z działań obronnych do działań zaczepnych w składzie pierwszego rzutu operacyjnego frontu, szefostwo wojsk inżynieryjnych armii ma względnie dogodne warunki[x] do planowania i organizacji wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej. Przede wszystkim dysponuje ono wówczas szeregiem danych o terenie i nieprzyjacielu, a szczególnie o stopniu rozbudowy inżynieryjnej jego systemu obrony. Ponadto może też szczegółowiej przygotować podległe związki i oddziały wojsk inżynieryjnych i ich sztaby do wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w toku operacji, a także może wykonać szereg prac inżynieryjnych stwarzających dogodne warunki do sprawnego przejścia wojsk do działań zaczepnych.

W wypadku przejścia do działań zaczepnych armii znajdującej się w drugim rzucie ugrupowania operacyjnego frontu, warunki pracy szefa wojsk inżynieryjnych armii i jego sztabu w zakresie przygotowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej będą bardziej skomplikowane niż w pierwszym wypadku. Przede wszystkim szefostwo dysponuje wówczas z zasady bardzo ograniczonym czasem na planowanie i organizację zabezpieczenia inżynieryjnego operacji a ponadto nie posiada bezpośrednio szeregu konkretnych danych o terenie i przedsięwzięciach inżynieryjnych nieprzyjaciela niezbędnych do planowania prac inżynieryjnych zapewniających sprawne wejście wojsk armii do bitwy. W niektórych sytuacjach oprócz planowania zabezpieczenia inżynieryjnego przyszłej operacji musi jednocześnie kierować z konieczności wykonywaniem szeregu prac inżynieryjnych zapewniających związkom taktycznym armii terminowe wejście do bitwy.

Wymienione wyżej warunki przejścia wojsk do działań zaczepnych wywierają bezpośredni wpływ na formy i metody pracy sztabu armii, a w tym i szefostwa wojsk inżynieryjnych w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji co wyraża się także w ilości, zakresie i dokładności sporządzanych dokumentów.

x/ Zależy to jednak od szeregu różnych nie wymienionych czynników a w szczególności od czasu jakim dysponuje sztab armii na planowanie i organizację operacji.

W zależności od zaistniałej sytuacji operacyjnej, decyzję na przejście wojsk do działań zaczepnych dowódca armii może podejmować na podstawie dyrektywy operacyjnej frontu, zarządzenia bojowego lub zadań osobiście postawionych przez dowódcę frontu, względnie przekazywanych mu przez oficera kierunkowego ze sztabu frontu.

W przygotowaniu niezbędnych danych do powzięcia decyzji przez dowódcę armii biorą udział przedstawiciele wszystkich komórek sztabu armii, szefowie rodzajów wojsk i służb oraz ich sztaby. Aby praca sztabu armii oraz dowódców i szefów rodzajów wojsk była odpowiednio ukierunkowana i efektywna, z polecenia dowódcy armii wyznaczony oficer-szef sztabu lub szef oddziału operacyjnego prowadzi orientowanie operacyjne, w trakcie którego zapoznaje oficerów z treścią otrzymanego zadania oraz z ogólną sytuacją operacyjną w pasie przyszłego działania armii.

W czasie operacyjnego orientowania szef wojsk inżynieryjnych armii zapoznaje się z miejscem i rolą armii w operacji zaczepnej frontu, celem i warunkami przygotowywanej operacji, treścią stojących przed armią zadań i kolejnością ich wykonania, możliwością współdziałania z sąsiadami oraz z charakterem możliwych działań wojsk armii po zniszczeniu nieprzyjaciela i opanowaniu nakazanej rubieży stanowiącej cel operacji.

Po zakończeniu orientowania operacyjnego szef wojsk inżynieryjnych wysłuchuje zamiaru dowódcy armii oraz z zasady otrzymuje konkretne wytyczne do przygotowania w treści meldunku, danych niezbędnych do powzięcia optymalnej decyzji przez dowódcę armii.

Podstawę dla szefa wojsk inżynieryjnych armii do opracowania treści meldunku, a następnie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji stanowią:
- zadanie bojowe armii;
- zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego szefa wojsk inżynieryjnych frontu;
- zamiar dowódcy armii i jego wytyczne;
- aktualny stan sił i środków wojsk inżynieryjnych.

W pierwszej kolejności szef wojsk inżynieryjnych armii analizuje otrzymane zadanie i wytyczne szefa wojsk inżynieryjnych frontu. Celem analizy zadania jest zrozumienie istoty jego

treści w świetle przewidywanych działań frontu. Po czym studiuje zamiar dowódcy armii wykonania otrzymanego zadania.

Na bazie wniosków z analizy powyższych elementów precyzuje główne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii, po czym przystępuje do oceny położenia. Wyniki z przeprowadzonej analizy zadania i oceny położenia w formie wniosków i propozycji szef wojsk inżynieryjnych armii ujmuje w treści meldunku dla dowódcy armii a następnie w planie zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii.

Analizując osobiście lub przy współudziale swoich szefów wydziałów otrzymane przez armię zadanie bojowe, szef wojsk inżynieryjnych armii powinien rozpatrzyć:

- skład organizacyjny armii;
- cel i charakter operacji armijnej;
- rolę i miejsce armii w ugrupowaniu frontu;
- warunki w jakich wykonywane będą zadania przez wojska armii /głębokość zadania, szerokość pasa działania, użycie BMR/;
- kierunek głównego uderzenia;
- terminy realizacji poszczególnych etapów operacji;
- wpływ położenia i działania sąsiadów na realizację zadań przez związki taktyczne a pośrednio na wykonywanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- czas na organizację i przygotowanie wojsk do działań.

Studiując treść zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego szefa wojsk inżynieryjnych frontu, szef wojsk inż. armii powinien zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

- prace zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywane na korzyść armii siłami wojsk inżynieryjnych frontu /rejony i terminy wykonania prac/ lub wykonywane siłami związków taktycznych znajdujących się w styczności z przeciwnikiem;
- prace zabezpieczenia inżynieryjnego, jakie powinna wykonać armia swoimi siłami i środkami na korzyść określonych związków taktycznych;
- siły i środki inżynieryjne wzmocnienia armii;
- środki i materiały inżynieryjne przydzielone dla armii na okres operacji zaczepnej /rodzaje i ilości oraz terminy i rejony ich otrzymania/.

Z kolei studiując zamiar dowódcy armii szef wojsk inżynieryjnych armii powinien zwrócić uwagę na:

- skład ugrupowania operacyjnego pierwszego rzutu armii oraz drugiego rzutu lub odwodu a także ich położenia w przestrzeni;
- rubieże wprowadzenia związków taktycznych do bitwy;
- rejony lub obiekty planowanych uderzeń jądrowych;
- kolejność i terminy wykonania poszczególnych zadań;
- kierunek głównego uderzenia wojsk;
- niektóre zagadnienia współdziałania - kto z kim, gdzie i kiedy powinien współdziałać przy wykonywaniu zadań.

W wyniku przeprowadzonej analizy otrzymanego zadania oraz zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego i zamiaru dowódcy armii, szef wojsk inżynieryjnych armii powinien sprecyzować w formie wniosków następujące zagadnienia:

- zasadnicze zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji;
- kolejność i ogólne terminy ich wykonania;
- siły i środki wojsk inżynieryjnych frontu przydzielone jako wzmocnienie dla armii lub działające na korzyść armii w formie wsparcia, rejony i terminy ich przybycia względnie wykonywania prac;
- główny kierunek uderzenia wojsk armii a przy tym jednocześnie skupienia głównego wysiłku wojsk inżynieryjnych;
- z kim, gdzie i kiedy należy współdziałać przy wykonywaniu zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji /wojska OTK, wojska znajdujące się w styczności z nieprzyjacielem, elementy ugrupowania wojsk inżynieryjnych frontu lub sąsiadów itp./.

Po ustaleniu w wyniku przeprowadzonej analizy zadania i oceny położenia konkretnych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dla wojsk oraz prac inżynieryjnych dla poszczególnych oddziałów wojsk inżynieryjnych, szef wojsk inżynieryjnych armii za zgodą dowódcy lub szefa sztabu armii może postawić wstępne zadania podległym wojskom inżynieryjnym, nie czekając na zatwierdzenie opracowywanego meldunku, a następnie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji. Przed tym jednak powinien zebrać oficerów szefostwa i zapoznać ich szczegółowo z swoim zamiarem zabezpieczenia inżynieryjnego operacji,

wysłuchać ich uwag i propozycji oraz wyjaśnić nasuwające się im wątpliwości w oparciu o przedstawione przez nich kalkulacje lub meldunki, jakie napłynęły w tym czasie od wojsk do sztabu armii. Po czym szef wojsk inżynieryjnych armii stawia konkretne zadania lub wydaje wytyczne szefom wydziałów i oficerom szefostwa wyznaczonym do pracy na WSD, względnie oficerom łącznikowym oraz określa co należy przekazać poszczególnym związkom taktycznym i oddziałom wojsk inżynieryjnych w zarządzeniach wstępnych, względnie co powinni wykonać oficerowie szefostwa do czasu powrotu szefa wojsk od dowódcy armii w celu zreferowania mu meldunku.

W treści zarządzeń wstępnych[x] dla jednostek wojsk inżynieryjnych szef wojsk inżynieryjnych armii może podać:

- ogólne wiadomości o nieprzyjacielu i jego przedsięwzięciach inżynieryjnych w przygotowywanym do obrony pasie terenu;
- zadania rozpoznania inżynieryjnego terenu i nieprzyjaciela;
- przewidywane do wykonania zadania zabezpieczenia inżynieryjnego;
- przedsięwzięcia przygotowawcze, jakie należy natychmiast wykonać, np. przegrupowanie oddziałów lub wydzielonych z ich składu elementów ugrupowania /operacyjnego/ wojsk inżynieryjnych;
- orientacyjne terminy otrzymania przez związki i oddziały wojsk inżynieryjnych zadań bojowych oraz sposób lub środek ich przekazania.

Po czym szef wojsk inżynieryjnych armii przystępuje do kalkulacji czasu ogólnego i osobistego na podstawie wniosków z analizy zadania, zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego szefa wojsk inżynieryjnych frontu oraz zamiaru dowódcy armii. Przy czym w kalkulacjach czasu ogólnego należy obowiązkowo uwzględnić czas: niezbędny na przekazanie zadań wojskom, konieczność wypracowania przez nie odpowiednich decyzji dotyczących organizacji działań, przegrupowanie ich do rejonów ześrodkowania /wyjściowych/ lub wykonania postawionych zadań oraz czas na wykonanie zaplanowanych zadań. Ponadto jeśli

x/ Zarządzenia wstępne mają zapewnić równoległość pracy SWInż.A i sztabów ABSap, appont itp.

wykonanie zadań wymaga dodatkowego przygotowania materiałowego lub technicznego wojsk to również należy ten czas odpowiednio uwzględnić. W wyniku przeprowadzenia kalkulacji czasu ogólnego powinien powstać w ogólnych zarysach - harmonogram przygotowania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji, uzupełniony odpowiednio po ocenie położenia /sytuacji/ jako kalendarzowy plan przygotowania przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii.

Czas osobisty kalkuluje się z zasady na jeden dzień a najwyżej dwa dni operacji, zależy to w dużej mierze od wytycznych w tym zakresie dowódcy armii /lub szefa sztabu/, stopnia przygotowania dowództw i sztabów podległych sobie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz od rozwoju ogólnej sytuacji operacyjnej.

Dokonując kalkulacji czasu osobistego należy przewidzieć obowiązkowo czas na wykonanie następujących czynności:

- opracowanie /przygotowanie/ meldunku dla dowódcy armii wraz z odpowiednimi kalkulacjami;
- złożenie meldunku - zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji;
- udział w rekonesansie dowódcy armii /względnie przeprowadzenie własnego rekonesansu/;
- opracowanie i wydanie odpowiednich wytycznych lub zarządzeń zabezpieczenia bojowego dla związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych i zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego dla związków taktycznych ogólnowojskowych;
- współudział w opracowaniu planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji;
- zreferowanie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji dowódcy armii w celu jego zatwierdzenia;
- współudział w zespole planowania operacji sztabu armii lub w innych doraźnie tworzonych zespołach roboczych;
- wyjazd do brygady saperów ewentualnie i innych oddziałów wojsk inżynieryjnych armii w celu osobistego postawienia im zadań lub przeprowadzenia kontroli, względnie udzielenia im pomocy w zakresie realizacji szczególnie ważnych zadań.

Kolejnym etapem w pracy szefa wojsk inżynieryjnych armii jest ocena położenia.

Oceniając położenie - szef wojsk inżynieryjnych armii powinien rozpatrzyć:

- właściwości terenu przyszłych działań wojsk armii w zakresie jego przekraczalności - szczególnie przez wojska pancerne a dotyczące ilości i charakteru średnich i szerokich przeszkód wodnych, istniejącej sieci dróg komunikacji oraz właściwości ochronnych i maskujących terenu a także możliwości deformacji terenu w wyniku użycia broni jądrowej na określone zawczasu obiekty. Przy rozpatrywaniu tych zagadnień powinien uwzględnić również aktualne warunki hydrometeorologiczne;
- stan ukompletowania związków i oddziałów wojsk przeciwnika oraz ich możliwości wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego a szczególnie przez jego wojska inżynieryjne w zakresie minowania i niszczeń oraz umocnienia terenu pod względem fortyfikacyjnym;
- położenie, stan ukompletowania i przygotowania[x/] do działań oraz zaopatrzenia związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych organicznych i podporządkowanych /szefowi wojsk inżynieryjnych armii/ oraz ich możliwości wykonywania prac inżynieryjnych w określonym czasie i terminie;
- możliwości wydzielenia odpowiednich sił i środków wojsk inżynieryjnych do udziału w likwidacji skutków uderzeń jądrowych;
- najbardziej celowe ugrupowanie wojsk inżynieryjnych /podział wojsk i środków inżynieryjnych/.

We wnioskach z przeprowadzonej oceny położenia szef wojsk inżynieryjnych armii powinien określić:

- miejsca /rejony, kierunki lub rubieże/, w których nieprzyjaciel skupiał będzie swój główny wysiłek w zakresie rozbudowy fortyfikacyjnej i wykonywania innych prac inżynieryjnych oraz możliwy ich charakter i zakres wykonania w całym pasie działania wojsk armii. Ponadto prawdopodobne rejony uderzeń jądrowych przeciwnika na obiekty komunikacyjne w głębi ugrupowania operacyjnego wojsk własnych oraz miejsca i charakter ustawiania zapór inżynieryjnych łącznie z minami jądrowymi po stronie nieprzyjaciela;

x/ Szczególnie winien to uwzględnić przy planowaniu pierwszej operacji zaczepnej w początkowym okresie wojny/.

- najbardziej dogodne kierunki do prowadzenia działań zaczepnych przez wojska własne;
- jaką konkretną ilością czasu dysponują wojska na przygotowanie się do wykonania zadań i jakie mają orientacyjne możliwości ich wykonania;
- przedsięwzięcia inżynieryjne wynikające z prognozowania pod względem inżynieryjnym skutków użycia broni masowego rażenia przez wojska własne i nieprzyjaciela;
- stan i potrzeby w zakresie zaopatrzenia materiałowego wojsk w sprzęt i materiały inżynieryjne oraz stan techniczny sprzętu i możliwości jego naprawy w toku operacji;
- ugrupowanie podległych wojsk inżynieryjnych, ich podział oraz skład odwodu inżynieryjnego.

Na podstawie wniosków z dokonanej analizy zadania i oceny położenia szef wojsk inżynieryjnych armii ostatecznie precyzuje treść swego meldunku - zamiaru organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji celem złożenia go dowódcy armii.

Istotę treści meldunku stanowić powinien zamiar organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego, w którym powinny być uwypuklone główne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji, sposób i zakres ich wykonania oraz sposób wykorzystania podległych wojsk inżynieryjnych w czasie i przestrzeni. W każdych warunkach treść meldunku winna ściśle odpowiadać etapom rozwoju planowanej operacji oraz specyfice działania wojsk wyrażonej w zamiarze dowódcy armii.

Przykładowa treść meldunku może obejmować następujące zagadnienia:x/

- ważniejsze wnioski z oceny terenu i nieprzyjaciela;
- zasadnicze zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji i sposób ich realizacji w czasie i w przestrzeni;
- zadania zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywane na korzyść armii przez przełożonego lub wojska OTK;
- zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji wykonywane przez brygadę i pozostałe oddziały wojsk inżynieryjnych armii oraz przez inne rodzaje wojsk i służb;
- siły i środki wojsk inżynieryjnych wydzielone dla wsparcia działań związków taktycznych ogólnowojskowych z określeniem formy organizacyjnej ich wzmocnienia - propozycje podziału wojsk inżynieryjnych armii;

x/ Przykładową treść meldunku szefa wojsk inżynieryjnych armii przedstawiono w załączniku nr 5.

- prośby do przełożonego.

Uwzględniając ograniczony czas/5-10 %/jakim prawdopodobnie dysponować będzie szef wojsk inżynieryjnych dla zreferowania meldunku dowódcy armii, jego treść powinna być zawsze zwięzła i przejrzysta, ze szczególnym zaakcentowaniem ważniejszych problemów. W żadnym wypadku nie należy podawać zbędnych kalkulacji, uzasadnień lub możliwości teoretycznych wykonania zadań przez poszczególne oddziały wojsk inżynieryjnych. Nie zwalnia to jednak szefa wojsk inżynieryjnych armii od przygotowania sobie niezbędnych kalkulacji /uzasadnień/ dotyczących np.pokonywania przez wojska poszczególnych przeszkód wodnych lub systemu zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela względnie może scharakteryzować właściwości przeszkód wodnych lub charakter rozbudowy inżynieryjnej obrony nieprzyjaciela. Jednak kalkulacje te lub wyjaśnienia, może szef wojsk inżynieryjnych przedstawić dowódcy armii na jego żądanie po złożeniu meldunku w formie odpowiedzi na konkretne pytania.

Po zatwierdzeniu przez dowódcę armii zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej przedstawionego mu w formie meldunku przez szefa wojsk inżynieryjnych armii, poszczególne wydziały szefostwa na podstawie wytycznych szefa wojsk powinny:

a/ Wydział planowania:

- dokonać ewentualnej korekty w planowanej organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji /wynikłej z rozwoju sytuacji lub z polecenia dowódcy armii/;
- sprecyzować w formie propozycji zagadnienia, które szef wojsk inżynieryjnych powinien rozpatrzyć w czasie rekonesansu dowódcy armii lub osobistego rozpoznania terenu;
- opracować punkty do rozkazu operacyjnego i legendy do planu operacji;x/
- przystąpić do opracowania legendy - załączników do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji i do jego dalszego opracowywania;
- przystąpić do współudziału w pracy zespołów sztabu armii w celu opracowania takich dokumentów, jak: plan przegrupowania, grafik przeprawy itp.

x/ Przykładową treść punktów do rozkazu operacyjnego oraz legendy do planu operacji przedstawiono w załącznikach nr 8 i 10.

b/ Wydział dowodzenia i rozpoznania:

- opracować mapę dowodzenia i rozpoznania inżynieryjnego;
- opracować tabelę zadań i wykorzystania sił i środków rozpoznania inżynieryjnego;
- kierować na bieżąco realizacją prac zabezpieczenia inżynieryjnego przez brygadę saperów i pozostałe oddziały wojsk inżynieryjnych armii;
- opracować i przesłać do związków taktycznych zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego, natomiast do brygady i pozostałych oddziałów wojsk inżynieryjnych - zarządzenia bojowe.

c/ Wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu:

- wydać zlecenia i dyspozycje dla przedstawiciela wydziału na TSD w celu terminowego dostarczenia do związków taktycznych oraz oddziałów wojsk inżynieryjnych niezbędnych ilości asortymentów środków i materiałów inżynieryjnych;
- opracować niezbędne załączniki do legendy do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.

W wypadku organizowania przez dowódcę armii rekonesansu, szef wojsk inżynieryjnych armii na podstawie uprzednio przygotowanych przez szefów wydziałów zagadnień konfrontuje ich założenia w terenie oraz uzgadnia treść i szczegóły wykonania z dowódcami lub szefami rodzajów wojsk i służb - zainteresowanymi bezpośrednio w ich wykonaniu. Przykładowo do zagadnień rozpatrywanych w czasie rekonesansu dowódcy armii lub osobistego rekonesansu[x/] szefa wojsk inżynieryjnych armii mogą być następujące zagadnienia:

- zakres i sposób oraz terminy wykonania przedsięwzięć inżynieryjnych w terenie w celu zapewnienia związkom taktycznym pierwszego rzutu armii skrytego i sprawnego podejścia i rozwinięcia do rubieży ataku na obronę nieprzyjaciela;

---

x/ W osobistym rekonesansie szefa wojsk inżynieryjnych udział biorą wyznaczeni oficerowie szefostwa wojsk inżynieryjnych armii, szefowie saperów ZT a także dowódcy podległych oddziałów wojsk inżynieryjnych.

- organizacja i zabezpieczenie forsowania oraz przeprawy wojsk armii przez przeszkodę wodną rozdzielającą w położeniu wyjściowym walczące strony;
- zabezpieczenie inżynieryjne skrzydła armii w wypadku braku sąsiada;
- oraz inne zagadnienia w zależności od konkretnych potrzeb i rodzaju sytuacji.

W każdych warunkach w czasie rekonesansu szef wojsk inżynieryjnych armii ustala konkretne szczegóły /warunki/ wykonywania prac inżynieryjnych, zakres, kolejność i terminy ich wykonania, ustala najbardziej racjonalny podział sił i środków do ich realizacji oraz precyzuje istotę i sposób współdziałania wojsk inżynieryjnych armii z innymi rodzajami wojsk i służb. Jeżeli podczas przeprowadzonego rekonesansu stwierdzono rozbieżności między ostatecznie sprecyzowanymi wnioskami i propozycjami z ich treścią w złożonym meldunku, wówczas szef wojsk inżynieryjnych armii obowiązany jest zameldować o tym dowódcy armii i udzielić mu na ten temat niezbędnych informacji.

Po przeprowadzeniu rekonesansu dowódca armii ostatecznie precyzuje swą decyzję i ogłasza ją zebranym oficerom dowództwa i sztabu armii oraz wydaje wytyczne w zakresie organizacji zabezpieczenia bojowego operacji.

W swej decyzji dowódca armii w zakresie zagadnień inżynieryjnych z zasady podaje:

- zadania wojsk osłaniających przegrupowanie i wejście do walki głównych sił armii w zakresie inżynieryjnego przygotowania rejonu wyjściowego do przejścia do działań zaczepnych;
- zadania dla wojsk armii w zakresie rozbudowy inżynieryjnej rejonów ześrodkowania /przy przejściu ZT do działań zaczepnych z marszu z rejonów położonych w głębi/ i rejonów wyjściowych przy przejściu do operacji zaczepnej w warunkach bezpośredniej styczności z przeciwnikiem;
- prace i przedsięwzięcia inżynieryjne związane z zabezpieczeniem przegrupowania wojsk do rejonu wyjściowego oraz terminy ich wykonania;
- wzmocnienie pododdziałami wojsk inżynieryjnych dywizji pierwszego i drugiego rzutu armii /z podaniem formy organizacyjnej wzmocnienia/;

- główne zadania dla wojsk inżynieryjnych i ich elementów ugrupowania operacyjnego na okres przygotowania operacji oraz na głębokość zadania bliższego /ewentualnie i dalszego/ armii.

Jeśli w toku operacji zachodzi konieczność pokonywania średnich i szerokich przeszkód wodnych, wówczas dowódca armii ponadto określa:

- wzmocnienie związków taktycznych armii sprzętem desantowo-przeprawowym i czas oraz rejony jego przybycia do dyspozycji użytkowników;
- czas gotowości do eksploatacji przepraw, terminy i kolejność przeprawy wojsk pierwszego i drugiego rzutu armii oraz czas zwijania przepraw;
- skład i rejon ześrodkowania odwodu sprzętu przeprawowego oraz przewidywane sposoby lub rejony jego wykorzystania.

Natomiast w wytycznych do organizacji zabezpieczenia bojowego planowanej operacji zaczepnej w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego dowódca armii może udzielić szefowi wojsk inżynieryjnych armii szerszych wyjaśnień odnośnie:

- terminów i kolejności wykonywania przedsięwzięć inżynieryjnych w celu zapewnienia dogodnych warunków do przegrupowania wojsk armii, ich rozwinięcia się i wejścia do walki;
- zakresu rozbudowy inżynieryjnej rejonów wyjściowych lub ześrodkowań i kolejności oraz terminów wykonania tych przedsięwzięć;
- charakteru i terminów wykonania przedsięwzięć inżynieryjnych mających na celu sprawne przekroczenie przez wojska pierwszego i drugiego rzutu armii pasów zapór inżynieryjnych wojsk własnych i przeciwnika lub przeszkód wodnych w głębi obrony przeciwnika;
- osłony dróg przegrupowania i rejonów rozmieszczenia wojsk inżynieryjnych oraz rejonów wykonywania przez nich prac inżynieryjnych;
- charakteru przedsięwzięć inżynieryjnych, kolejności i terminów ich wykonania w celu zabezpieczenia wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu i odwodów armii /lub frontu jeżeli ten ostatni może być wprowadzony do bitwy w pasie działania armii/;

- terminów lub formy organizacyjnej wzmocnienia poszczególnych związków taktycznych ogólnowojskowych oddziałami lub pododdziałami wojsk inżynieryjnych;
- sił i środków oraz charakteru przedsięwzięć inżynieryjnych w zakresie wzmocnienia uchwyconych w toku operacji ważnych rubieży terenowych.

Tak więc decyzja dowódcy armii oraz wytyczne do organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego obejmują niezbędne dane wyjściowe do planowania i bezpośredniej organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii, uwzględniając naturalnie również i wytyczne szefa wojsk inżynieryjnych frontu w tym zakresie.

Na podstawie decyzji dowódcy armii i otrzymanych wytycznych, szef wojsk inżynieryjnych armii powinien przemyśleć i dokonać ewentualnej korekty w wydanych uprzednio wytycznych dla oficerów szefostwa lub dowódców oddziałów wojsk inżynieryjnych, uwzględniając przy tym również wyniki pracy zespołu prognozowania skutków użycia broni jądrowej i informacje uzyskane od swych przedstawicieli na WSD armii. Szczególną uwagę winien zwrócić szef wojsk inżynieryjnych podległym sobie oficerom /oraz dowódcom związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych/[x] na ewentualne zmiany, jakie wystąpiły w treści decyzji w stosunku do ogłoszonego uprzednio zamiaru dowódcy, a dotyczące następujących problemów: charakteru możliwych przeciwdziałań przeciwnika, ugrupowania wojsk armii do operacji, terminów i kolejności wyjścia poszczególnych związków taktycznych na rubież wejścia do walki, wpływu skutków użycia broni jądrowej własnych wojsk na zmianę warunków terenowych /i ich wpływ na działanie wojsk/ w głębi obrony nieprzyjaciela, rubieży rozwinięcia i kolejności wprowadzenia do walki dywizji drugiego rzutu armii, możliwych wariantów kolejności podejścia poszczególnych dywizji do średnich lub szerokich przeszkód wodnych i sposobów zabezpieczenia ich pokonania, udziału wojsk inżynieryjnych w odparciu kontrataków /przeciwuderzeń/ nieprzyjaciela oraz terminów i rejonów przesunięcia stanowisk dowodzenia armii.

x/ Jeśli wymaga to korekty w treści wysłanych im uprzednio zarządzeń wstępnych.

Niezależnie od powyżej omówionych zagadnień istotnym problemem rzutującym na realność decyzji dowódcy armii oraz opracowywanego planu zabezpieczenia inżynieryjnego w każdej operacji armijnej jest uwzględnienie wyników z przeprowadzonego prognozowania oraz oceny skutków użycia broni jądrowej zarówno przez wojska własne, jak i przeciwnika.

Prognozowania i oceny skutków rażenia broni jądrowej dokonuje w sztabie armii zespół oficerów z różnych komórek /rodzajów wojsk i służb/, w którym między innymi biorą również udział oficerowie szefostwa wojsk inżynieryjnych. Stąd też w dalszej części skryptu omówimy w ogólnym zarysie prace oficerów szefostwa w tym zakresie tzn. tylko z punktu widzenia zabezpieczenia inżynieryjnego, ponieważ prognozowanie i ocena skutków rażenia BMR dokonywane przez sztab armii jest znacznie szerszym i złożonym problemem wymagającym oddzielnego opracowania.

Na wstępie należy podkreślić, że prognozowanie i ocena skutków użycia broni jądrowej przez wojska własne i przeciwnika pod względem inżynieryjnym powinny być dokonywane przy opracowywaniu każdego zadania operacyjnego, niezależnie od tego czy broń jądrowa została już użyta, czy też na polu walki stosowane są środki konwencjonalne lecz istnieje groźba użycia BMR w późniejszym okresie czasu.

Udział oficerów szefostwa wojsk inżynieryjnych armii w prognozowaniu i planowaniu organizacji likwidacji skutków uderzeń BMR przebiega w dwóch zasadniczych etapach:

- etap pierwszy /w okresie planowania operacji/ obejmuje przewidywanie skutków użycia BMR /prognozowanie/;
- etap drugi polega na zbieraniu danych o wykonywanych uderzeniach, ocenie ich skutków i przygotowaniu propozycji dla dowódcy armii odnośnie udziału i działania wojsk inżynieryjnych w ramach ogólnego planu likwidacji skutków wykonywanych uderzeń jądrowych.

Praca oficerów szefostwa wojsk inżynieryjnych armii w zakresie prognozowania skutków użycia BMR przez wojska własne i nieprzyjaciela polega na przewidywaniu prawdopodobnych następstw i określeniu ich wpływu na sposób i zakres zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk armii.

Danymi wyjściowymi do prognozowania są:
- możliwości nieprzyjaciela w zakresie wykonywania uderzeń BMR względnie użycia nim jądrowych;
- prawdopodobne, dogodne terenowo miejsca i obiekty dla wykonania przez nieprzyjaciela uderzeń BMR lub umieszczenia min jądrowych;
- przypuszczalne promienie stref zniszczeń i pożarów;
- kierunki o najmniejszej mocy dawki, gdzie zaraz po uderzeniach /wybuchach min/ można będzie pracować lub pokonywać teren.

Podczas prognozowania należy uwzględniać najniekorzystniejsze warunki, w jakich wojska mogą się znaleźć, a mianowicie: uderzenia na teren z natury niedogodny, trudny do pokonania /podmokły, wysoce zurbanizowany/, uderzenia na obiekty hydrotechniczne, na węzły komunikacyjne w terenie zalesionym lub górzystym. Przy prognozowaniu poszczególnych stref /prawdopodobnych/ zniszczeń, zawał i pożarów, należy uwzględnić charakter rzeźby terenu, gęstość i przepustowość sieci drogowej, rodzaje konstrukcji mostów, wiadukty, tunele oraz ich odległości od punktu zerowego a także rodzaje i gęstość masywów leśnych, zabudowy miejscowości, a niekiedy również rodzaj obiektów fortyfikacji polowej.

Szczególną uwagę należy zwrócić na określenie możliwości powstawania zniszczeń i pożarów w miejscach trudnych do obejścia. Przy określaniu stopnia zniszczeń budowli hydrotechnicznych należy ustalać prawdopodobne granice zalewów, poziom wód w rzekach /kanałach, zbiornikach/, charakter fali przy gwałtownym spływie wód oraz czas i możliwości przekraczania przez wojska terenu po spłynięciu wód z rejonów zatopionych.

Wnioski i propozycje wynikające z przeprowadzonego prognozowania przedstawia dowódcy armii na mapie lub na oleacie wraz z niezbędnymi uzasadnieniami i kalkulacjami kierownik zespołu prognozowania i oceny skutków użycia BMR /lub szef wojsk inż.armii w odniesieniu tylko do prognozowania w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego operacji/.

Na mapie prognozowania należy pokazać:
- rubieże i rejony prawdopodobnych uderzeń BMR lub ustawienia min jądrowych ze strefami zniszczeń po ich wybuchach;

- dogodne objazdy stref zniszczeń i pożarów oraz dodatkowe do wykonania na nich prace inżynieryjne;
- rejony wykonywania prac mających na celu dokonanie uzupełnień w systemie dotychczasowych zapór i niszczeń lub w celu jego rozbudowy oraz siły i środki niezbędne dla odtworzenia zapór inżynieryjnych i ich możliwości w tym zakresie;
- rejony wydobywania i oczyszczania wody.

Przy wszystkich wyżej wymienionych pracach należy podawać wydzielone do tego celu siły i środki oraz orientacyjne terminy ich wykonania.

W treści składanego dowódcy armii meldunku, szef wojsk inżynieryjnych armii biorąc pod uwagę przewidywania odnośnie użycia broni jądrowej powinien przedstawić:

- przewidywane strefy zniszczeń, zawał i pożarów oraz ilości prac niezbędnych dla zapewnienia wojskom swobody działania;
- siły i środki jakie SWInż. armii może użyć dla likwidacji skutków uderzeń BMR oraz do odbudowy obiektów i urządzeń inżynieryjnych;
- warunki i możliwości wykonania prac w czasie operacji.

Aby przedsięwzięcia związane z planowaniem i organizacją likwidacji ewentualnych skutków uderzeń BMR /wybuchu min jądrowych/ były realnie i właściwie przygotowane, szefostwo wojsk inżynieryjnych uzgadnia swoje wnioski i propozycje z innymi komórkami sztabu, a szczególnie z oddziałem rozpoznawczym, skąd uzyskuje dane odnośnie możliwości wykonania uderzeń przez nieprzyjaciela oraz z szefostwem wojsk chemicznych w zakresie przewidywanych stref skażeń i pożarów, względnie też możliwości wykonywania prac inżynieryjnych w tych strefach.

Szczegółowe rozpatrzenie wymienionych wyżej przykładowo problemów jest niezbędne szefowi wojsk inżynieryjnych armii w celu realnego opracowania przez szefostwo planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii i sprawnego kierowania wojskami inżynieryjnymi w toku prowadzenia operacji.

4. OPRACOWANIE DOKUMENTÓW ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Po powrocie szefa wojsk inżynieryjnych z rekonesansu /jeśli był organizowany/ lub z centrum dowodzenia jeśli dowódca armii tam ogłosi swą decyzję, zespół planowania /dyżury/ szefostwa pod kierunkiem szefa wojsk inżynieryjnych przystępuje do zakończenia opracowania podstawowego dokumentu /stanowiącego załącznik do planu operacji zaczepnej armii/ jakim jest plan zabezpieczenia inżynieryjnego.x/ W planie przedstawia się przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk armii w operacji oraz zamiar użycia wojsk i środków inżynieryjnych. Podstawę do opracowania planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji stanowią przyjęte i zatwierdzone przez dowódcę armii propozycje szefa wojsk inżynieryjnych dotyczące organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji oraz podziału i wykorzystania wojsk inżynieryjnych.

Plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej opracowuje się zazwyczaj graficznie na mapie w skali 1:200000 /1: 100 000/ na której na ogólnym tle operacyjnym/linie rozgraniczenia, rubież styczności wojsk, zasadnicze dane o właściwościach terenu, a szczególnie o przeszkodach naturalnych i przedsięwzięciach inżynieryjnych nieprzyjaciela w celu jego umocnienia/ ujmuje się treści organizacyjne oraz zadania i przedsięwzięcia zabezpieczenia inżynieryjnego i niektóre niezbędne szczegóły ich wykonawstwa, a mianowicie: wybór i sposób przygotowania lub zabezpieczenia dróg marszu i manewru wojsk, pokonywanie zapór inżynieryjnych, przeprawy wojsk przez średnie i szerokie przeszkody wodne, zabezpieczenia inżynieryjnego działań wojsk rakietowych /ABROT/, zabezpieczenia wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu armii, umocnienia opanowanych w toku działań rubieży, odparcia kontrataków /przeciwuderzeń - działanie OZap/, sposoby przekroczenia przez wojska rejonów zniszczeń i skażeń /pożarów/ itp. Oprócz zadań armijnych wskazuje się także te zadania poszczególnych dywizji, w których realizacji zainteresowana jest armia. Ponadto w planie zabezpieczenia inżynieryjnego operacji powinien znaleźć odbicie również udział innych rodzajów wojsk w realizacji zasadniczych

x/ Przykładowy schemat graficzny planu przedstawiono w załączniku nr 9.

zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji. Wszelkie szczegóły techniczno-organizacyjne i kalkulacje związane z organizacją wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego i wykorzystaniem sił i środków inżynieryjnych przedstawia się w legendzie do planu.

Plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji opracowuje się na całą głębokość zadania, z tym jednak, że na okres zadania bliższego, zadania planuje się bardziej szczegółowo, zaś na okres zadania dalszego - tylko w ogólnym zarysie.

Z powyższego wynika, że plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji opracowany na mapie ujmuje jedynie operacyjny zarys zadań zabezpieczenia inżynieryjnego decyzji dowódcy armii bez specjalistycznych szczegółów organizacyjno-technicznych, a więc w tym ujęciu musi być on wyrażony na mapie zwięźle i przejrzyście.

Wobec powyższego staje się koniecznością opracowanie dodatkowo niezbędnych szczegółów dotyczących sposobów wykonania /np.kalkulacji organizacyjno-technicznych rozwiązań/ zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji. Znajduje to swój wyraz w treści opracowanej legendy - załączników do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji oraz w treści zarządzeń /lub innych dokumentów/ przesyłanych dowódcom oddziałów wojsk inżynieryjnych armii.

Do zasadniczych załączników do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji można zaliczyć:

- legendę do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji[x/];
- tabelę przegrupowania wojsk inżynieryjnych armii[xx/];
- tabelę zadań i wykorzystania sił i środków rozp.inżynieryjnego;
- plan pokonywania przeszkód wodnych - manewr oddziałami przeprawowymi i mostowymi;
- plan pokonywania zapór inżynieryjnych /strefa przygraniczna lub w głębi obrony nieprzyjaciela - pas ciągły/;
- przewidywane /prognozowane/ straty i możliwości naprawy sprzętu inżynieryjnego;

- -

x/ Legendę przedstawiono w załączniku nr 10.
xx/ Przedstawiono w załączniku nr 11.

- zał. AZ205, kwiat brak. [illegible]
- zał. 50.
OIOP

- plan podziału min i środków minerskich;
- plan dowodzenia i łączności wojskami inżynieryjnymi.

Ponadto mogą być opracowane doraźnie w zależności od znaczenia tej problematyki: plan zabezpieczenia drogowego, plan minowania i niszczeń lub inne załączniki.

Główne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji mogą być wpisane bezpośrednio na mapę - plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji lub też mogą być opisane w legendzie do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.

Wymienione powyżej dokumenty opracowują w szczegółach i w określonej kolejności poszczególne wydziały szefostwa wojsk inżynieryjnych armii, uzgadniając[x/] sposób organizacji dowodzenia, materiałowego zaopatrzenia i technicznego zabezpieczenia oraz inne zagadnienia z zastępcami dowódcy-kwatermistrzem armii, zastępcą do spraw technicznych, oddziałem operacyjnym oraz z szefami rodzajów wojsk i służb w części ich dotyczącej.

Wydział planowania wspólnie z pozostałymi wydziałami opracowuje na mapie - plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej armii /jego część graficzną/.

Pracę nad opracowaniem planu należy rozpoczynać od wrysowania granic pasa działania armii i uwypuklenia w nim zasadniczych właściwości terenu /rzeki, przeprawy, odcinki nieprzekraczalne lub trudno przekraczalne, miejsca zalewowe/ itp. W toku planowania operacji charakterystykę terenu należy jeszcze uzupełnić dynamicznymi /trwałymi/ zmianami w konfiguracji terenu zaistniałymi po użyciu przez walczące strony broni jądrowej. Następnie należy nanieść dane z inżynieryjnej rozbudowy terenu i pasów zapór jądrowych oraz danych z prognozowania skutków wybuchów tych zapór w razie ich wysadzenia i rejony rozmieszczenia odtych zapór w razie ich wysadzenia i rejony rozmieszczenia oddziałów wojsk inżynieryjnych nieprzyjaciela. Po czym nanosi się w ogólnym zarysie rejony rozmieszczenia związków taktycznych ogólnowojskowych, ABROT, OPpanc, stanowisk dowodzenia, RBA i TSD Armii oraz drogi przegrupowania i rubieże wprowadzenia do bitwy związków taktycznych pierwszego i drugiego rzutu armii. Z kolei nanosi się aktualne położenie oddziałów wojsk inżynieryjnych armii /elementy ugrupowania wojsk inżynieryjnych/, rejony

x/ Zakres współpracy szefostwa wojsk inż.armii z innymi komórkami sztabu armii przedstawiono w załączniku nr 6.

kolejnych ześrodkowań dla wykonania nowych zadań oraz terminy ich zajęcia /np. rejony urządzenia przepraw, budowy mostów, rubieże minowania manewrowego itp./. W końcowej fazie opracowania planu opracowuje się podział wojsk inżynieryjnych i pozostałe uprzednio wymienione załączniki.

Opracowując plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji należy jeszcze podkreślić, że nie powinno się na nim nanosić danych dotyczących elementów taktycznych zabezpieczenia inżynieryjnego np. pokonywania zapór inżynieryjnych jeśli nie będzie to operacyjny przygraniczny pas zapór i nie tam będą angażowane siły i środki wojsk inżynieryjnych armii lub zagadnień dotyczących organizacji forsowania i przeprawy wojsk przez wąskie przeszkody wodne, które związki taktyczne pokonują /zabezpieczają/ we własnym zakresie itp. Wyniki z prognozowania w zakresie inżynieryjnym skutków użycia broni jądrowej opracowujemy na kalce, na mapę przenosimy tylko trwałe dynamiczne zmiany w konfiguracji terenu oraz kierunki obejść rejonów masowych zniszczeń.

Po opracowaniu części graficznej planu na mapie wydział planowania opracowuje niezbędne załączniki do planu zabezpieczenia operacji zaczepnej, jak: legendę do planu zabezpieczenia inż. operacji, grafik pokonywania przeszkód wodnych i manewru siłami i środkami przeprawowymi lub plan zabezpieczenia drogowego armii i inne dokumenty w zależności od konkretnych potrzeb.

Równolegle, w tym samym czasie wydział dowodzenia i rozpoznania oraz zaopatrzenia, eksploatacji i remontu opracowują następujące załączniki:

a/ wydział dowodzenia i rozpoznania:
- tabelę zadań i wykorzystania sił i środków rozpoznania inżynieryjnego;
- plan dowodzenia i łączności wojskami inżynieryjnymi;
- plan minowania manewrowego i niszczeń;

b/ wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu:
- wykaz ważniejszego sprzętu inżynieryjnego;
- przewidywane straty i możliwości naprawy sprzętu inżynieryjnego;
- plan podziału i dowozu min i środków inżynieryjnych.

W trakcie planowania operacji, oprócz bezpośredniego planowania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji, szef wojsk inżynieryjnych armii i jego sztab biorą również udział w opracowywaniu szeregu innych dokumentów operacyjnych wykonywanych przez sztab armii, do których należy zaliczyć:

- plan przegrupowania wojsk armii;
- plan rozpoznania;
- plan obrony wojsk przed bronią masowego rażenia;
- grafik przeprawy wojsk przez przeszkody wodne;
- plan współdziałania;
- plan działania desantów powietrznych.

Ponadto opracowuje się dla potrzeb sztabu armii:

- punkt do rozkazu operacyjnego dowódcy armii pt.: "Wojska inżynieryjne";
- legendę do planu operacji;x/
- podział wojsk inżynieryjnych /jako wzmocnienie związków taktycznych ogólnowojskowych w siły i środki wojsk inżynieryjnych/.

W wypadku przygotowywania planu operacji zaczepnej w ograniczonym czasie, plan zabezpieczenia inżynieryjnego może być wykonany bezpośrednio na mapie roboczej szefa wojsk inżynieryjnych armii przy ograniczonej ilości załączników lub danych dotyczących szczegółów wykonania zadań. W każdej sytuacji opracowanie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej nie powinno jednak wpływać na opóźnienie w zakresie wydawania zarządzeń bojowych i wytycznych szefa wojsk inżynieryjnych armii dla podległych oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych armii.

Uzgodniony plan podpisują szef sztabu i szef wojsk inżynieryjnych armii, a zatwierdza dowódca armii.

Opracowany i zatwierdzony plan nie powinien być w toku operacji korygowany lub uzupełniany. Wszelkie zmiany w stosunku do planu nanosi się na mapę wydziału dowodzenia lub uzupełnień dokonuje się w legendzie do planu, względnie opracowuje się nowe załączniki do legendy jak np. plan rozbudowy inżynieryjnej rubieży odparcia przeciwuderzeń, plan pokonania rejonów masowych zniszczeń i skażeń itp. W niektórych sytuacjach

x/ Przedstawiono w załączniku nr 7.

może zajść potrzeba opracowania nowego planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji. Nowy plan w całości opracowuje się w przypadku zasadniczej zmiany zadania operacyjnego lub też jeśli zachodzi potrzeba szczegółowego planowania zabezpieczenia działań bojowych wojsk w trakcie wykonywania zadania dalszego armii, gdy sytuacja operacyjna uległa zasadniczej zmianie.

Wszelkie położenia wojsk a w tym wojsk inżynieryjnych, rejony ześrodkowań lub wykonywania prac związane z aktualnym rozwojem sytuacji ogólnej i inżynieryjnej nanosi się tylko na mapie opracowanej przez wydział dowodzenia i rozpoznania.

Na podstawie opracowywanego planu sporządza się dokumenty dowodzenia i kierowania podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych w celu realizacji zaplanowanych zamierzeń /zarządzenia/ zabezpieczenia inżynieryjnego do związków taktycznych oraz zarządzenia bojowe do związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii.

Zadania związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych /dla wykonania poszczególnych przedsięwzięć/ przekazuje się w postaci krótkich zarządzeń bojowych przekazywanych przez techniczne środki łączności - należy to do obowiązków wydziału dowodzenia i rozpoznania. W zarządzeniach bojowych dla związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych[x/] zasadniczo podaje się:

- wiadomości o przedsięwzięciach i działalności nieprzyjaciela, a szczególnie jego wojsk inżynieryjnych;
- zadanie oddziału;
- sposób i termin oraz miejsce wykonania zadania;
- z kim i w jaki sposób współdziałać przy wykonywaniu zadań;
- sposoby, rejony i terminy zaopatrzenia materiałowego oraz zabezpieczenia technicznego;
- przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego realizowane na korzyść oddziału przez inne rodzaje wojsk;
- sposób utrzymywania łączności oraz terminy i sposoby dostarczenia meldunków.

---

x/ Przedstawiono w załącznikach nr nr : 14, 15, 16, 17.

W zarządzeniach zabezpieczenia inżynieryjnego wysyłanych do związków taktycznych ogólnowojskowych[x/] podaje się:

- ocenę terenu i przedsięwzięć inżynieryjnych wykonanych przez nieprzyjaciela, a przede wszystkim przewidywane trudności w działaniu oddziałów i związków taktycznych oraz wskazówki odnośnie sposobów pokonania tych trudności;
- zadania zabezpieczenia inżynieryjnego, zakres, kolejność i terminy wykonania prac;
- wzmocnienie wojskami inżynieryjnymi, forma organizacyjna wzmocnienia, skład pododdziałów, rejony i terminy ich przybycia oraz sposób ich zaopatrywania w materiały i środki inżynieryjne;
- prace inżynieryjne wykonywane siłami i środkami armii lub innych oddziałów związków taktycznych na rzecz związku taktycznego;
- sposób organizacji zabezpieczenia w sprzęt i materiały inżynieryjne;
- terminy przedstawiania meldunków.

Zarządzenia do związków taktycznych ogólnowojskowych podpisują w imieniu dowódcy szef sztabu i szef wojsk inżynieryjnych armii, natomiast do związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych tylko szef wojsk inżynieryjnych armii lub w jego zastępstwie - szef wydziału planowania.

W celu zachowania w tajemnicy szczegółów planowanej operacji i zadań związków taktycznych, zarządzenia wydaje się oddzielnie dla poszczególnych związków taktycznych i samodzielnych oddziałów. Zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego sztabu armii oraz decyzje właściwych dowódców związków taktycznych /oddziałów/ dotyczące sposobu realizacji postawionych zadań stanowią podstawę do planowania i organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego przez szefów saperów związków taktycznych.

Po opracowaniu planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji szef wojsk inżynieryjnych armii i wyznaczeni ze składu szefostwa oficerowie biorą udział w kontroli działalności dowódców i sztabów związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz szefów saperów związków taktycznych ogólnowojskowych armii w zakresie wykonania najważniejszych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.

x/ Przedstawiono w załącznikach nr 12 i 13.

operacji. Kontrolę działalności szefów saperów oraz dowódców związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych przeprowadza się zgodnie z uprzednio opracowanym planem kontroli, w którym określa się: kto, kiedy, co i gdzie kontroluje.
Plan kontroli opracowuje wydział dowodzenia i rozpoznania.

W toku operacji zaczepnej szef wojsk inżynieryjnych armii i jego sztab systematycznie studiują rozwój sytuacji w pasie działania armii i na jej podstawie opracowują niezbędne propozycje dla dowódcy armii w celu najbardziej racjonalnego wykorzystania wojsk inżynieryjnych i innych rodzajów wojsk do wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego. Ponadto stosownie do powziętej przez dowódcę armii decyzji opracowują i wydają niezbędne zarządzenia, organizują dowodzenie podporządkowanymi oddziałami wojsk inżynieryjnych oraz zaopatrywania wojsk armii w sprzęt i materiały inżynieryjne, a także naprawę i ewakuację uszkodzonego sprzętu inżynieryjnego oraz prowadzą ciągłą kontrolę wykonania wydanych wojskom zarządzeń. W sytuacjach wyjątkowo trudnych szef wojsk inżynieryjnych armii lub wyznaczony przez niego oficer osobiście organizują i kierują na miejscu wykonywaniem najbardziej ważnych prac inżynieryjnych np. wysadzeniem mostów stałych itp. lub w przypadkach kiedy do wykonania prac jest zaangażowanych parę różnych jednostek wojsk inżynieryjnych, względnie zachodzi potrzeba uzgadniania współdziałania między nimi a związkami taktycznymi i oddziałami innych rodzajów wojsk i służb. Do takich zadań można zaliczyć przykładowo:

- udział wojsk inżynieryjnych przy likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela na ważniejszych kierunkach działań zaczepnych;
- budowa systemu zapór i niszczeń w trakcie odpierania silnych przeciwuderzeń przeciwnika lub pospiesznego umacniania ważnych rubieży terenowych;
- urządzenie przepraw promowych i mostowych na korzyść wojsk armii;
- zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu armii itp.

5. TREŚĆ I METODA PRACY SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI OBRONNEJ

Treść i metoda pracy szefa wojsk inżynieryjnych armii oraz jego sztabu w operacji obronnej zależeć będą analogicznie jak to miało miejsce w operacji zaczepnej, przede wszystkim od warunków i sytuacji operacyjnej oraz od stylu pracy dowódcy i sztabu armii.

Uwzględniając konkretne warunki sytuacji operacyjnej a w szczególności sposób przejścia armii do operacji obronnej oraz przyjęty przez dowódcę i sztab armii styl działania, praca szefostwa wojsk inżynieryjnych w okresie planowania operacji obronnej koncentrować się będzie na rozwiązywaniu następujących problemów:

- przygotowaniu treści meldunku - zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii;
- opracowaniu planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji oraz pozostałych dokumentów planowania i przekazaniu wojskom zadań z tym związanych;
- sprawowaniu kierownictwa i kontroli nad działalnością podległych jednostek wojsk inżynieryjnych i realizacją przez nie planowanych zamierzeń zabezpieczenia inżynieryjnego;
- organizowaniu zaopatrywania wojsk w materiały i sprzęt inżynieryjny;
- ustaleniu zasad eksploatacji oraz organizacji napraw sprzętu inżynieryjnego w jednostkach armii;
- opracowywaniu i przekazywaniu meldunków do szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu.

Wypracowując treść meldunku - zamiaru zabezpieczenia operacji obronnej armii, szef wojsk inżynieryjnych i jego sztab analizują /analogicznie jak w operacji zaczepnej/ następujące problemy: zadania armii i zamiar działania dowódcy armii w operacji obronnej, oceniając teren i możliwości działania w nim wojsk własnych i nieprzyjaciela a także stan sił i środków wojsk inżynieryjnych oraz innych rodzajów wojsk i służb w zakresie ich możliwości realizacji prac inżynieryjnych.

Z zadaniem armii i warunkami organizacji /przeprowadzenia/ operacji obronnej zapoznaje się szef wojsk inżynieryjnych armii w czasie orientowania operacyjnego organizowanego przez dowódcę armii lub wyznaczonego przez niego oficera. W toku orientowania operacyjnego szef wojsk inżynieryjnych armii zapoznaje się z miejscem i rolą armii w operacji obronnej frontu oraz z sytuacją operacyjną wojsk armii, a także z zagadnieniami, które powinien wyjaśnić dowódcy armii w czasie składania meldunku-zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii. Następnie z ogłoszonego zamiaru dowódcy armii szef wojsk inżynieryjnych dowiaduje się o ugrupowaniu wojsk armii oraz gdzie ma być skupiony główny wysiłek obronny a także o rejonach,których utrzymanie stanowić będzie o powodzeniu operacji. Jednocześnie szef wojsk inżynieryjnych armii otrzymuje i studiuje wytyczne szefa wojsk inżynieryjnych frontu w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii, skąd dowiaduje się o przydzielonych dla armii siłach i środkach wojsk inżynieryjnych z frontu lub o zadaniach planowanych do wykonania na korzyść armii przez sztab frontu oraz inne dane dotyczące organizacji obrony w konkretnej sytuacji. W wyniku przeprowadzonej analizy zadania i zamiaru dowódcy armii oraz uwzględniając wytyczne /zadania/ szefa wojsk inżynieryjnych frontu, szef wojsk inżynieryjnych armii ustala i precyzuje główne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii. Po czym szef wojsk inżynieryjnych dokonuje kalkulacji czasu ogólnego i osobistego.

Dokonując kalkulacji czasu ogólnego szef wojsk inżynieryjnych armii określa terminy, jakimi dysponują poszczególne związki i oddziały na rozbudowę swoich rejonów obrony i wykonania zadań inżynieryjnych /uwzględniając czas na przekazanie zadań, czas przegrupowania, wpływ warunków atmosferycznych itp./, na bazie tych kalkulacji ustala ich realne możliwości w zakresie przygotowania terenu i wojsk do prowadzenia operacji obronnej. Kolejną czynnością szefa wojsk inżynieryjnych armii jest ocena położenia sytuacji operacyjnej pod względem inżynieryjnym, która zawiera następujące zagadnienia:

- ocenę terenu i przedsięwzięć inżynieryjnych wojsk przeciwnika;

- ocenę sił własnych i ich możliwości wykonywania prac inżynieryjnych;
- ustalenie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- dokonanie podziału sił i środków.

Oceny położenia dokonuje szef wojsk inżynieryjnych przy współudziale oficerów szefostwa.

Oceniając teren pod względem inżynieryjnym szef wojsk inżynieryjnych armii i jego sztab powinni określić przede wszystkim:

- na jakich kierunkach i odcinkach oraz w jakim stopniu teren utrudnia lub ułatwia prowadzenie działań zaczepnych wojskom nieprzyjaciela oraz organizację i prowadzenie działań obronnych wojskom własnym;
- wpływ warunków atmosferycznych i hydrogeologicznych na zakres wykonywania prac inżynieryjnych;
- wpływ użycia broni jądrowej przeciwnika na stan dróg i przepraw w głębi ugrupowania wojsk własnych i ich działania;
- maskujące i ochronne właściwości terenu;
- stan istniejących dróg, przepraw i mostów w zabezpieczeniu manewru wojsk - drugiego rzutu i odwodów;
- stan zasobów materiałów drzewnych oraz możliwości ich wykorzystania przy organizacji obrony przez wojska;
- możliwości zatopienia określonych obszarów na kierunkach dogodnych do działania wojsk przeciwnika;
- najbardziej dogodne rubieże terenowe do organizacji obrony itp.

Oceniając możliwości wykonania przedsięwzięć inżynieryjnych przez wojska przeciwnika szef wojsk inżynieryjnych i jego sztab rozpatrują:

- stopień rozbudowy inżynieryjnej rejonów wyjściowych wojsk nieprzyjaciela;
- możliwości wojsk nieprzyjaciela w zakresie wykonywania przejść w zaporach inżynieryjnych i w pokonywaniu przeszkód naturalnych /rzeki, jary, góry itp./;
- możliwy skład wojsk inżynieryjnych nieprzyjaciela, możliwości ich w zakresie wykonywania zadań inżynieryjnych oraz kierunki skupienia ich głównego wysiłku.

Oceniając własne siły i środki[x/], szef wojsk inżynieryjnych armii ustala stan etatowego ukompletowania związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w ludziach i sprzęcie, stopień napromienienia ludzi i skażenia sprzętu, stan zapasów środków materiałowego zaopatrzenia, stan techniczny pojazdów i sprzętu oraz uwzględniając powyższe ich aktualne możliwości wykonywania zadań bojowych. Ponadto analizuje wydzielone dla armii siły i środki wojsk inżynieryjnych ze szczebla frontu oraz ustala najbardziej celowe rejony ich ześrodkowania i sposoby wykorzystania.

Na bazie wyciągniętych wniosków z przeprowadzonej analizy zadania i oceny położenia szef wojsk inżynieryjnych ustala konkretne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego dla poszczególnych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych i innych rodzajów wojsk oraz wojsk specjalnych i służb armii, rejony, terminy i zakres względnie kolejność ich wykonania oraz precyzuje w szczegółach treść swego meldunku - zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej dla dowódcy armii.[xx/]

W meldunku - zamiarze zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej szef wojsk inżynieryjnych armii referuje następujące zagadnienia:

- właściwości terenu mające wpływ na działanie wojsk nieprzyjaciela i rzutujące na sposoby wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego obrony /kierunki, rubieże, obiekty niszczeń itp./;
- wnioski z przeprowadzonego pod względem inżynieryjnym prognozowania skutków uderzeń jądrowych;
- kolejność, zakres i możliwości przygotowania pod względem inżynieryjnym terenu przede wszystkim w zakresie obrony przed skutkami rażenia bronią jądrową;
- zasadnicze zadania zabezpieczenia inżynieryjnego w poszczególnych etapach operacji obronnej zgodnie z zamiarem dowódcy armii, niezbędne siły i środki do ich realizacji oraz terminy ich wykonania;
- wykorzystanie sił i środków wojsk inżynieryjnych armii w okresie przygotowania i prowadzenia operacji obronnej.

x/ Armii przechodzącej do operacji obronnej z zasady nie wzmacnia się siłami wojsk inżynieryjnych. Jedynie OZap frontu może działać na jej korzyść.

xx/ Przykładową treść meldunku przedstawiono w załączniku nr 18.

Po zreferowaniu zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji dowódcy armii i po jego zatwierdzeniu, szef wojsk inżynieryjnych armii ze swoim sztabem przystępuje do opracowywania planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji oraz wstępnych zarządzeń bojowych dla związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych. Zarządzenia te obejmować mogą różne zagadnienia a przede wszystkim mają na celu terminowe organizowanie rozpoznania inżynieryjnego /wytyczne odnośnie jego prowadzenia/ oraz przygotowanie maszyn i materiałów inżynieryjnych do realizacji planowanych prac inżynieryjnych. Mogą również określać zadania do jednostek wojsk inż.na przegrupowanie do nowych rejonów ześrodkowań /wyjściowych/ itp.
W niektórych sytuacjach mogą być również w tym etapie pracy szefostwa opracowywane zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego dla związków taktycznych ogólnowojskowych. Najczęściej dotyczą one wytycznych związanych z inżynieryjną rozbudową obrony, przydziału sił i środków inżynieryjnych dla dywizji oraz terminów wykonania zasadniczych prac inżynieryjnych. Ponadto w treści zarządzeń mogą być też podane informacje o działaniu OZap armii w pasie obrony dywizji.

W wypadku jeśli dowódca armii i jego sztab dysponuje dostateczną ilością czasu na organizację obrony wówczas po wysłuchaniu meldunków szefów rodzajów wojsk i ogłoszeniu zamiaru przez dowódcę armii może być organizowany rekonesans, w czasie którego szef wojsk inżynieryjnych armii /uwzględniając propozycje szefów wydziałów szefostwa zgłoszone mu uprzednio/, powinien rozpatrzyć dla przykładu następujące zagadnienia:

- obiekty i rejony do minowania i niszczeń znaczenia operacyjnego;
- terminy i sposoby przygotowania ich do niszczeń oraz upoważnienie osób do podejmowania decyzji do ich wysadzenia;
- rubieże minowania manewrowego i sposób współdziałania OZap armii z OPpanc;
- sposób osłony zagrożonych skrzydeł armii zaporami minowymi;
- ustala warunki prowadzenia prac inżynieryjnych rzutujące na możliwości wojsk;
- uzgadnia współdziałanie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych między sobą oraz z innymi rodzajami wojsk i służb;

- ustala możliwości udziału wojsk inżynieryjnych w zakresie udziału ich w likwidacji skutków użycia broni jądrowej.

Wnioski wynikające z konfrontacji zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego z terenem, szef wojsk inżynieryjnych armii nanosi na swoją mapę roboczą a następnie[x] melduje lub przedstawia w postaci notatki dowódcy armii. W meldunku /notatce/ szef wojsk inżynieryjnych przedstawić może /w zależności od sytuacji/ następujące zagadnienia:

- charakter i stopień przygotowania inżynieryjnego terenu/w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia/ na kierunkach najbardziej dogodnych do działań wojsk nieprzyjaciela;
- wpływ właściwości terenu na zamianę charakteru, zakresu lub terminów i rejonów wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej;
- propozycje zmian w zakresie bojowego wykorzystania sił i środków wojsk inżynieryjnych /w stosunku do przedstawionych poprzednio w treści meldunku szefa wojsk inżynieryjnych armii/.

6. OPRACOWANIE DOKUMENTÓW ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Zatwierdzone przez dowódcę armii propozycje w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego zawarte w meldunku szefa wojsk inżynieryjnych oraz wydane przez niego wytyczne /z uwzględnieniem wytycznych szefa wojsk inżynieryjnych frontu/ stanowią podstawę do ostatecznego opracowania planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii oraz zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego /bojowego/ działań bojowych wojsk.

Plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii[xx] opracowuje się na mapie w skali 1 : 200.000. Składa się on z części graficznej opracowywanej na mapie oraz legendy w formie załączników, w których w sposób opisowy przedstawia się zadania zabezpieczenia inżynieryjnego pokazane na mapie.

Na mapie /planie/ w formie graficznej pokazuje się:

- miejsca i sposób realizacji poszczególnych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji;
- zasadnicze elementy ugrupowania wojsk nieprzyjaciela, szczególnie jego wojsk inżynieryjnych oraz rejony realizowanych przez nie przedsięwzięć inżynieryjnych /znane do chwili

x/ Jeśli szef wojsk inżynieryjnych armii prowadził osobiście rekonesans w terenie.

xx/ Przedstawiono w załączniku nr 20.

opracowania planu/;
- linie rozgraniczenia pasa obrony armii oraz pasów obrony dywizji pierwszego rzutu;
- ugrupowanie operacyjne wojsk armii - zgodnie z powziętą przez dowódcę armii decyzją rozegrania bitwy obronnej;
- przedni skraj obrony oraz rubieże rozwijania związków taktycznych i oddziałów do wykonania przeciwuderzeń;
- rejony rozmieszczenia związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz polowego składu sprzętu inżynieryjnego;
- sieć dróg armijnych i dywizyjnych, mosty stałe oraz rejony przepraw armijnych;
- rejony wykonywania zadań /prac/ zabezpieczenia inżynieryjnego, siły i środki wyznaczone do tego celu oraz terminy ich wykonania /rozpoznanie inżynieryjne, fortyfikacyjna rozbudowa terenu, zapory inżynieryjne, niszczenia, przedsięwzięcia maskownicze itp./.

Szczegóły dotyczące organizacji i kalkulacji planowanych do realizacji prac oraz wykorzystania w tym celu wojsk przedstawia się w legendzie do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii.[x/] W legendzie w formie różnych tabel /załączników do planu/ przedstawia się z zasady następujące zagadnienia:
- zadania zabezpieczenia inżynieryjnego;
- podział i ugrupowanie wojsk inżynieryjnych armii w poszczególnych etapach operacji;
- kalkulacje i niezbędne uzasadnienia dotyczące realizacji planowanych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- stan zaopatrzenia wojsk armii w sprzęt i materiały inżynieryjne;
- przewidywane straty w zasadniczym sprzęcie i maszynach inżynieryjnych oraz organizacja i możliwości remontu uszkodzonego sprzętu;
- plan minowania i niszczeń;
- plan zaopatrywania wojsk armii w sprzęt i materiały inżynieryjne oraz organizację zabezpieczenia technicznego.

Jeśli sztab armii dysponuje na organizację obrony dostateczną ilością czasu, to wówczas mogą być ponadto opracowywane

x/ Przedstawiono w załączniku nr 21.

szczegółowe plany wykonania ważniejszych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji. Do takich planów można zaliczyć:
- plan rozbudowy inżynieryjnej pasa obrony armii;
- plan zabezpieczenia drogowego operacji;
- plan rozbudowy i utrzymania zapór inżynieryjnych w pasie obrony armii.

Ponadto w zależności od konkretnych potrzeb sytuacji względnie na polecenie dowódcy armii do legendy mogą być dołączone inne nie wymienione powyżej dokumenty lub kalkulacje.

Treść zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego powinna być uzgodniona z poszczególnymi oddziałami sztabu armii oraz szefostwami rodzajów wojsk.

Plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii uzgadnia się z szefem oddziału operacyjnego sztabu armii, szefem WRiArt. oraz z innymi zainteresowanymi komórkami dowództwa i sztabu armii. Podpisują go szef sztabu armii i szef wojsk inżynieryjnych, a zatwierdza dowódca armii. Zatwierdzony plan stanowi podstawę do wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego i dowodzenia wojskami inżynieryjnymi armii. Należy jednak zaznaczyć, że po zatwierdzeniu planu mogą zaistnieć zmiany w sytuacji operacyjnej wymagające pewnych zmian w przyjętej organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji /zmiana zadań lub rejonów ich wykonania, względnie zmiana wykonawców/. Wszelkie zmiany w stosunku do opracowanego planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej powinny być uzgodnione z zainteresowanymi komórkami sztabu armii i bezzwłocznie wcielane w życie. Podstawę do dokonania zmian w stosunku do opracowanego planu stanowią decyzje dowódcy armii wynikające z poszczególnych sytuacji bojowych oraz jego wytyczne dla szefa wojsk inżynieryjnych armii w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.

Wszelkie zmiany w stosunku do opracowanego planu nanosi się na mapę roboczą szefa wojsk inżynieryjnych armii oraz na mapę wydziału dowodzenia i rozpoznania.

Kierowanie działalnością wojsk inżynieryjnych w toku operacji obronnej armii realizowane jest na podstawie mapy roboczej szefa wojsk inżynieryjnych armii, na której powinna być na bieżąco odzwierciedlana aktualna sytuacja operacyjna wojsk armii, rozmieszczenie i wykorzystanie sił i środków inżynieryjnych oraz

niezbędne dane o terenie, potrzebne do oceny sytuacji pod względem inżynieryjnym w pasie działania armii oraz na podstawie mapy roboczej prowadzonej przez wydział dowodzenia i rozpoznania szefostwa. W wypadku gdy zajdą poważne zmiany w sytuacji operacyjnej to wówczas nie dokonuje się uaktualnień planu, a raczej opracowuje się nowy plan zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.

Na podstawie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji a najczęściej już w trakcie jego sporządzenia opracowuje się zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego dla związków taktycznych i oddziałów rodzajów wojsk oraz zarządzenia bojowe dla związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych.

W zarządzeniach zabezpieczenia inżynieryjnego dla związków taktycznych i oddziałów rodzajów wojsk zazwyczaj podaje się:

- wytyczne /charakter, zakres, kolejność lub terminy/ do wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- wzmocnienie związków taktycznych armii oddziałami i pododdziałami wojsk inżynieryjnych;
- przedsięwzięcia inżynieryjne wykonywane siłami i środkami armii na korzyść odpowiednich związków taktycznych;
- limit przydziału sprzętu i materiałów inżynieryjnych oraz terminy i sposoby ich dostarczenia;
- rodzaje i terminy przedstawiania meldunków.

W zarządzeniach bojowych dla związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych podaje się:

- niezbędne wiadomości o nieprzyjacielu dotyczące sytuacji ogólnej oraz przedsięwzięć inżynieryjnych;
- zadania, rejony, kolejność i terminy ich wykonania /drogi domarszu/ oraz z kim, gdzie i w jaki sposób utrzymywać współdziałanie;
- organizację obrony przeciwlotniczej w rejonach ześrodkowania lub w rejonach wykonywania zadań inżynieryjnych /mosty, przeprawy/;
- limity, terminy i sposoby zaopatrywania materiałowego oraz organizację zabezpieczenia technicznego. Ponadto rejony pozyskiwania materiałów miejscowych lub zezwolenie na wykorzystywanie sprzętu oraz materiałów zdobycznych;
- organizację łączności oraz terminy składania meldunków.

Poza opracowaniem wyżej wymienionych dokumentów szef wojsk inżynieryjnych lub wyznaczeni przez niego oficerowie mogą brać również udział w opracowaniu innych dokumentów w sztabie armii obejmujących między innymi zagadnienia zabezpieczenia inżynieryjnego, jak np.:

- punkt do rozkazu operacyjnego;
- punkt do operacyjnej części planu operacji obronnej;x/
- plan rozpoznania;
- plan maskowania operacyjnego;
- plan obrony i ochrony wojsk przed skutkami broni masowego rażenia itp.

Po opracowaniu planu zabezpieczenia inżynieryjnego i wydaniu odpowiednich zarządzeń do związków taktycznych i oddziałów wojsk inżynieryjnych, szef wojsk inżynieryjnych kieruje wykonywaniem przez wojska zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego skupiając ich główny wysiłek na zasadniczym dla armii kierunku obrony.

W toku operacji obronnej szef wojsk inżynieryjnych i jego sztab wykonują następujące przedsięwzięcia:

- śledzą za rozwojem sytuacji operacyjnej i opracowują dla dowódcy armii wnioski i propozycje w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego;
- dokonują niezbędnych zmian w ugrupowaniu wojsk inżynieryjnych, stawiają nowe zadania związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych oraz wydają wytyczne szefom saperów związków taktycznych;
- organizują zaopatrywanie materiałowe i zabezpieczenie techniczne;
- kontrolują wykonywanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez wojska armii;
- sporządzają sprawozdania i meldunki do szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu.

We wszystkich etapach operacji obronnej szef wojsk inżynieryjnych wraz z oficerami swego sztabu powinni dołożyć wszelkich starań dla stałego utrzymywania kontaktu wszystkimi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych armii celem organizacji ich współdziałania z ogólnowojskowymi związkami taktycznymi i oddziałami innych rodzajów wojsk i służb.

x/ Przedstawiono w załączniku nr 19.

Ścisłe współdziałanie wszystkich rodzajów wojsk i służb armii oraz twórcza i operatywna praca szefa wojsk i jego sztabu to podstawowe warunki zapewniające powodzenie w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej armii. Oprócz ww. zagadnień szczególnie ważną rolę w planowaniu i realizacji operacji armijnych odgrywa problem materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

7. MATERIAŁOWO-TECHNICZNE ZABEZPIECZENIE OPERACJI ARMIJNYCH POD WZGLĘDEM INŻYNIERYJNYM[x/]

Istotną rolę w zakresie planowania przez szefostwo wojsk inżynieryjnych zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych odgrywa realne uwzględnianie aktualnego stanu zapasów i możliwości uzupełnienia zaopatrzenia jednostek wojsk inżynieryjnych, rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb w sprzęt, materiały i środki inżynieryjne, a także stan ilościowy i możliwości eksploatacyjne maszyn i sprzętu inżynieryjnego /organizacja zabezpieczenia technicznego/.

Na podstawie oceny aktualnego stanu zapasów środków zaopatrzenia materiałowego oraz decyzji dowódcy armii określającej zasadnicze zadania zabezpieczenia inżynieryjnego i zakres ich wykonania, szef wydziału zaopatrzenia, eksploatacji i remontu szefostwa wojsk inżynieryjnych armii nalicza ogólne potrzeby sprzętu, materiałów i środków inżynieryjnych niezbędnych do zapewnienia pełnej realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych.

Rozpatrzone przez wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu problemy dotyczące organizacji zaopatrywania związków i oddziałów w materiały i środki inżynieryjne znajdują swe odbicie na mapie roboczej szefa wydziału oraz w załącznikach do mapy.

Na mapę roboczą wydziału zaopatrzenia, eksploatacji i remontu nanosi się:

- ogólną sytuację operacyjną armii;

x/ Szczegółowo zagadnienia dotyczące organizacji zabezpieczenia materiałowo-technicznego omówione zostały w skryptach SWI MON przez płk KRYSIANA. 1/ Zasady zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały inż.na szczeblu operacyjnym. 2/ Zasady zabezpieczenia technicznego wojsk pod względem inżynieryjnym na szczeblu operacyjnym.

- usytuowanie składów sprzętu inżynieryjnego: frontowych, armijnych i dywizyjnych;
- drogi dowozu i ewakuacji;
- istniejące nieetatowe źródła zaopatrzenia /zdobyczne, miejscowe/;
- punkty zbiórki uszkodzonego sprzętu.

Ponadto w formie tabel opracowuje się i przedstawia:

- stan faktyczny sprzętu, środków minersko-zaporowych, materiałów i części zamiennych /zapasy ruchome/;
- prognozowane zużycie i rozchód środków inżynieryjnych;
- podział sprzętu, środków minersko-zaporowych materiałów i części zamiennych dla oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych oraz oddziałów i związków taktycznych ogólnowojskowych;
- siły i środki oraz terminy dowozu środków inżynieryjnych /plan dowozu/;
- przewidywane straty sprzętu i maszyn inżynieryjnych oraz możliwości jego odzyskania podczas operacji armijnych /zadania bliższego, dalszego/;
- inne dokumenty w zależności od potrzeb wynikających z sytuacji lub na polecenie przełożonych.

Zaplanowane przedsięwzięcia dotyczące wielkości przydziału środków i materiałów inżynieryjnych, sposobów, terminów i rejonów ich dostarczenia oraz zagadnienia organizacji technicznego zabezpieczenia operacji armijnych doprowadzone są do wiadomości zainteresowanych dowódców związków taktycznych i oddziałów wojsk inżynieryjnych i ogólnowojskowych /szefów saperów/ za pomocą zarządzeń bojowych /zabezpieczenia inżynieryjnego/ lub ustnymi poleceniami szefa wydziału zaopatrzenia i eksploatacji szefostwa wojsk inżynieryjnych armii.

Ustalone wielkości przydziałów środków i materiałów inżynieryjnych wraz z określeniem potrzeb środków transportowych dla ich przewozu w formie zapotrzebowania składa wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu do wydziału planowania materiałowego i przewozów sztabu kwatermistrzostwa armii.

Dowodzenie polowym składem sprzętu inżynieryjnego armii /pod względem fachowym/ realizuje się przez tyłowy punkt dowodzenia i kierownictwo RBA za pomocą technicznych środków łączności.

W każdej sytuacji szef /szefostwo/ wojsk inżynieryjnych armii powinien czynić wszystko co w jego mocy /przy ścisłej współpracy z kwatermistrzostwem armii/, aby zapewnić w określonym aktualnymi potrzebami pola walki czasie, dostarczenie do wojsk armii niezbędnych materiałów i sprzętu inżynieryjnego oraz zapewnić im w maksymalnym stopniu wykorzystanie miejscowych zasobów różnych materiałów i środków zaopatrzenia, a także zdobycznego sprzętu i materiałów inżynieryjnych.

8. PRACA SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH W OKRESIE PROWADZENIA OPERACJI ARMIJNYCH

W związku z manewrowym charakterem współczesnej walki i operacji, a szczególnie możliwością powstawania gwałtownych zmian w sytuacji operacyjnej, w toku bitwy mogą być postawione wojskom nowe zadania /stosownie do aktualnej sytuacji/. W związku z tym zachodzi potrzeba ciągłego reagowania i wnoszenia odpowiednich korekt w stosunku do opracowanego planu oraz stawiania związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych nowych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych.

Dlatego też szef wojsk inżynieryjnych armii śledząc pilnie rozwój sytuacji powinien być w każdej chwili gotowy do złożenia dowódcy armii konkretnych wniosków /propozycji/ odnośnie dokonania korekty w stosunku do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji i wykonania niezbędnego manewru posiadanymi siłami i środkami odpowiednio do zmian w zaistniałej sytuacji. Za zgodą dowódcy /szefa sztabu/ armii szef wojsk inżynieryjnych stawia związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych nowe zadania oddziałując w ten sposób na potrzeby związków taktycznych innych rodzajów wojsk zgodnie z wymaganiami zaistniałej sytuacji.

Swoją działalność w toku operacji szef wojsk /szefostwo/ inżynieryjnych opiera na podstawie decyzji lub wytycznych dowódcy armii i planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji oraz dodatkowych wytycznych szefa wojsk inżynieryjnych frontu. Przed złożeniem dowódcy armii odpowiednich wniosków i propozycji szef wojsk wraz z oficerami szefostwa przeprowadza analizę otrzymanego zadania oraz ocenę położenia /sytuacji operacyjnej/.

Z powyższego wynika, że praca szefa wojsk /szefostwa/ inżynieryjnych armii w toku operacji ma szczególnie ważne znaczenie i stąd też w swojej treści winna koncentrować się wokół następujących przedsięwzięć:

- udzielania pomocy związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych w zakresie przygotowania ich do realizacji przyszłych zadań;
- kierowania działalnością podległych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych;
- organizowania i dokonywania manewru siłami i środkami wojsk inżynieryjnych odpowiednio do zmian zachodzących w sytuacji operacyjnej;
- kontroli stopnia realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez związki i oddziały wojsk inżynieryjnych armii;
- sprawowania kontroli nad prawidłowym wykorzystaniem oddziałów wojsk inżynieryjnych przydzielonych poszczególnym związkom taktycznym;
- opracowywania w ustalonym trybie i terminach meldunków oraz sprawozdań w zakresie stopnia realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych;
- organizowania zabezpieczenia materiałowo-technicznego oddziałów i związków taktycznych ogólnowojskowych oraz wojsk inżynieryjnych.

Kierowanie /udzielanie pomocy/ przez szefostwo wojsk inżynieryjnych armii, przygotowaniem związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych do realizacji postawionych im zadań obejmuje:

- organizację współdziałania pomiędzy pododdziałami /oddziałami/ wojsk inżynieryjnych a także z oddziałami /związkami taktycznymi/ rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych;
- przeprowadzenie z oficerami dowództw i sztabów jednostek wojsk inżynieryjnych armii treningów sztabowych na tematy ściśle związane z rodzajem planowanych operacji na konkretnym kierunku operacyjnym;
- przeprowadzenie z oddziałami wojsk inżynieryjnych ćwiczeń taktyczno-inżynieryjnych /względnie innych form szkolenia/ na tematy odpowiadające zadaniom, które mają wykonywać w toku planowanej operacji w odpowiednio /podobnym/ wybranym terenie;

- organizację wprowadzenia wydzielonych pododdziałów /oddziałów/ wojsk inżynieryjnych ze szczebla armii /i doprowadzenie ich/ do zaplanowanych rejonów wyjściowych /miejsc wykonywania prac inżynieryjnych/ oraz przekazanie ich właściwym dowódcom związków taktycznych innych rodzajów wojsk /szefom saperów/;
- zapewnienie oddziałom wojsk inżynieryjnych osłony plot. w czasie marszu, w rejonach ześrodkowania lub wykonywania prac inżynieryjnych oraz innych rodzajów zabezpieczenia bojowego;
- zabezpieczenie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w niezbędne dla wykonania postawionych zadań środki i materiały inżynieryjne oraz zapewnienie im pomocy w zakresie technicznego zabezpieczenia działań.

Ponadto do przedsięwzięć w zakresie udzielania pomocy związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych przez szefostwo wojsk inżynieryjnych armii należy zaliczyć także przydział dodatkowych środków i materiałów oraz maszyn inżynieryjnych a także pododdziałów specjalistycznych wojsk inżynieryjnych.

Kierowanie wykonywaniem zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obejmuje dowodzenie związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych podczas wykonywania przez nie konkretnych prac w określonych terminach oraz kontrolę przebiegu realizacji prac przez związki taktyczne /oddziały/ innych rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych.

Dla zapewnienia oddziałom wojsk inżynieryjnych dogodnych warunków do realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji a związkom taktycznym i oddziałom innych rodzajów wojsk osiągnięcie zamierzonych celów, szef wojsk inżynieryjnych armii dokonuje w określonym czasie stosownie do wytworzonej sytuacji operacyjnej oraz potrzeb wynikłych w toku bitwy manewr siłami i środkami wojsk inżynieryjnych. Decyzję dla dokonania odpowiedniego manewru siłami i środkami wojsk inżynieryjnych szef wojsk inżynieryjnych armii uzgadnia z dowódcą armii a ponadto/szczegóły dotyczące rejonów rozmieszczenia dla oddziałów lub dróg przemarszu/ z szefem oddziału operacyjnego sztabu armii.

Manewr siłami wojsk inżynieryjnych armii /najczęściej siłami odwodu inżynieryjnego/ polega na celowym /stosownie do sytuacji/ przesunięciu całości lub części dysponowanych sił na określony kierunek /lub w rejon/, gdzie skupiony będzie główny wysiłek wojsk armii dla pogłębienia /wzmocnienia/istniejącego

ugrupowania wojsk inżynieryjnych i postawienia w ten sposób własnych wojsk w korzystnym położeniu w stosunku do wojsk nieprzyjaciela względnie w celu przesunięcia wojsk inżynieryjnych na kierunek lub w rejon, gdzie zachodzi pilnie potrzeba wykonania określonych prac inżynieryjnych, a inne rodzaje wojsk nie mają sił i środków aby te prace w terminie wykonać.

Przeprowadzenie we właściwym czasie odpowiedniego manewru siłami lub środkami inżynieryjnymi przez szefa wojsk inżynieryjnych armii jest jednym z zasadniczych czynników zapewniających powodzenie w realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, a pośrednio celów operacji armijnych.

Jednym z podstawowych czynników wpływających na dowodzenie wojskami oraz sprawne wykonywanie przez nie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego jest organizacja kontroli przygotowania wojsk do działań, a także sposobu realizacji postawionych im zadań.

Kontrola ta polega na sprawdzeniu terminowego doręczania zadań do wykonania oraz prawidłowego zrozumienia ich treści przez podległych dowódców i ich sztaby, a także na sprawdzeniu sporządzonej dokumentacji, przygotowania wojsk i sprzętu do ich realizacji oraz przebiegu wykonywania konkretnych prac pod względem technicznym. Kontrolę może prowadzić osobiście szef wojsk inżynieryjnych z własnej inicjatywy lub wspólnie z wyznaczonymi przez dowódcę armii oficerami ze składu dowództwa i sztabu armii. W drugim wypadku organizacja kontroli i sposób jej przeprowadzenia przebiega zgodnie z szczegółowymi wytycznymi dowódcy lub szefa sztabu armii.

W wyjątkowych sytuacjach /w warunkach ograniczonego czasu/ szef wojsk inżynieryjnych armii może zlecić przeprowadzenie kontroli /lub sprawowanie nadzoru/ nad sposobem realizacji przedsięwzięć inżynieryjnych przez niektóre jednostki wojsk inżynieryjnych np.: abdp, bbm, kre itp. dowódcy ABSap lub dowódcy appont. Ze względu na to, że w wyniku kontroli może wyłonić się konieczność interweniowania, stąd też szef wojsk lub upoważniony przez niego oficer powinni być gotowi do wystąpienia w charakterze doradczym, korygującym lub koordynującym.

W czasie kontroli związków taktycznych ogólnowojskowych szef wojsk inżynieryjnych armii lub upoważniony przez dowódcę /szefa sztabu/ armii oficer sprawdza planowanie i realizację zadań zabezpieczenia inżynieryjnego oraz użycie wojsk inżynieryjnych przydzielonych z armii do związku taktycznego a także techniczną jakość wykonanych przez te pododdziały /oddziały/ prac inżynieryjnych.

Ponadto kontrolujący powinni zwrócić uwagę na utrzymywanie ciągłości /organizacji/ współdziałania pomiędzy elementami ugrupowania wojsk inżynieryjnych armii i dywizji.

W każdym wypadku kontrola powinna być zawczasu przygotowana, ciągła oraz winna zapewniać odpowiednie wykonanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w ściśle określonych terminach. Przede wszystkim zaś powinna zapewniać okazywanie pomocy dowódcom i sztabom związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w zakresie organizacji i realizacji nakazanych do wykonania prac. Ponadto powinna wnosić korektę ogólnych wniosków /bliższe sprecyzowanie/ wynikających z konkretnej sytuacji operacyjnej. Kontrola wojsk oraz realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji przez wszystkie rodzaje wojsk jest jednym z głównych zadań szefa wojsk inżynieryjnych armii,

O wynikach z przeprowadzonej kontroli wojsk i wykonywanych przez nie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego szef wojsk inżynieryjnych armii składa meldunek dowódcy armii, a także w określonych terminach melduje szefowi wojsk inżynieryjnych frontu.

Meldunki do szefa wojsk inżynieryjnych frontu składa się według ustalonych wzorów jako:

- meldunki doraźne -/Załącznik nr 22,[x/]
- meldunki sprawozdawcze - /Załącznik nr 25/.

W treści meldunków /w zależności od konkretnej sytuacji/ i wytycznych przełożonych, szefostwo winno przekazywać dane dotyczące:

- informacji o przedsięwzięciach inżynieryjnych wojsk nieprzyjaciela /nazwa obiektu, przeznaczenie, rejon wykonania prac, siły i środki zaangażowane do realizacji zadań, rejony zatopionych obszarów, zniszczeń itp./ i - - - - - - - - - - - - - -

x/ Treść meldunku w języku rosyjskim przedstawiono w załączniku nr 23.

- działania wojsk inżynieryjnych armii, zadań jakie one wykonują, stanu gotowości bojowej, rejonów rozmieszczenia, poniesionych strat w ludziach i w ważniejszym sprzęcie, stopnia napromienienia ludzi lub skażenia sprzętu;
- stanu zaopatrzenia w sprzęt i materiały inżynieryjne, potrzeb materiałowych rejonów rozmieszczenia PSSInż.;
- próśb w zakresie zaopatrzenia, uzupełnień, podporządkowania jednostek wojsk inżynieryjnych itp.

Wyżej wymienione meldunki mogą być sporządzone w formie opisowej lub graficznie z odpowiednią legendą. Forma meldunku zależna jest też od możliwości /środka/ przekazania i wymagań przełożonych.

Treść ww meldunków uzależniona jest od sytuacji operacyjnej, miejsca związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w ugrupowaniu wojsk armii oraz od charakteru wykonywanych zadań.

Kolejnym z ważniejszych zadań szefa /szefostwa/ wojsk inżynieryjnych armii w toku prowadzenia operacji jest ciągła troska o zapewnienie sprawnego dowodzenia podległymi wojskami.

9. DOWODZENIE WOJSKAMI INŻYNIERYJNYMI ARMII

Dowodzenie wojskami inżynieryjnymi armii /organicznymi i przydzielonymi/ oraz wydzielonymi z ich składu elementami ugrupowania operacyjnego wojsk inżynieryjnych w operacjach armijnych organizuje się na podstawie decyzji dowódcy armii, opracowanego planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji z uwzględnieniem również wytycznych oraz zarządzeń w tym zakresie szefa wojsk inżynieryjnych frontu.

Wojskami inżynieryjnymi armii dowodzi dowódca armii poprzez szefa wojsk inżynieryjnych oraz oficerów szefostwa. Dla sprawowania funkcji dowodzenia, szefostwo wojsk inżynieryjnych armii obowiązane jest realizować kompleks różnorodnych przedsięwzięć w zakresie przygotowania podległych sobie wojsk do realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego oraz do kierowania nimi w toku operacji armijnych. Do najważniejszych przedsięwzięć i czynności w zakresie dowodzenia wojskami zaliczamy:

- utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego i gotowości bojowej w podległych związkach i oddziałach wojsk inżynieryjnych;

- systematyczne zbieranie i opracowywanie danych o sytuacji operacyjnej oraz położeniu i stanie ukompletowania związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych a także o stanie realizacji i prawidłowości wykonania pod względem technicznym zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych;
- systematyczne informowanie podwładnych dowódców związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz szefów saperów ZT i szefów odpowiednich komórek sztabu armii a także szefostwa wojsk inżynieryjnych frontu o rozwoju sytuacji inżynieryjnej w pasie działania armii;
- podejmowanie optymalnych decyzji i stawianie zadań bojowych podległym związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych we właściwym czasie /zapewniającym ich terminową realizację/;
- ciągłą kontrolę przygotowania się związków oraz oddziałów wojsk inżynieryjnych do wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.

Szef wojsk inżynieryjnych armii kieruje działaniem podległych jednostek zgodnie z decyzją dowódcy armii. W czasie przygotowawczym oraz w toku operacji szef wojsk inżynieryjnych kieruje działaniem wojsk inżynieryjnych z centrum dowodzenia armii /SD armii/ lub z WSD angażując do pracy w tym zakresie przede wszystkim oficerów z wydziału dowodzenia i rozpoznania, a ponadto w niektórych sytuacjach również i oficerów z pozostałych wydziałów szefostwa.

Dla zapewnienia ciągłości pracy w szefostwie organizuje się zespoły dyżurne spośród wszystkich oficerów szefostwa, które /w czasie nieobecności szefa lub odpoczynku części oficerów szefostwa/ stale śledzą położenie wojsk, stan ich gotowości bojowej oraz stopień realizowanych przez nie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji. Po powrocie szefa wojsk lub szefa wydziału planowania składają im z swej działalności sprawozdanie, informując o zaistniałych zmianach w sytuacji operacyjnej oraz o wydanych w tym okresie czasu zarządzeniach.

Specyficzną cechą występującą w dowodzeniu wojskami inżynieryjnymi armii zarówno w operacji obronnej, jak i zaczepnej jest konieczność bezpośredniego kierowania działalnością wojsk inżynieryjnych wykonujących swe zadania na rubieży styczności z wojskami nieprzyjaciela a zarazem kierowania działalnością

ozęści wojsk inżynieryjnych wydzielonych do utrzymywania przepraw i dróg komunikacji w głębi ugrupowania operacyjnego armii bądź też wydzielonych dla osłony zagrożonego przeciwuderzeniem skrzydła lub dla likwidacji desantów nieprzyjaciela. W związku z tym ze składu szefostwa wydziela się grupę oficerów do pracy na WSD[x/], a niekiedy ponadto tworzy się oddzielną grupę operacyjną w składzie 2-3 oficerów /w tym mogą być również oficerowie z ABSap/ dla zapewnienia ciągłości dowodzenia wydzielonymi pododdziałami /oddziałami/ wojsk inżynieryjnych armii wykonującymi samodzielnie różne zadania na oddzielnym kierunku lub w określonym rejonie położonym z dala od szefostwa lub ABSap względnie appont . Dla bardziej elastycznego i ciągłego dowodzenia oddziałami wojsk inżynieryjnych armii można i należy wykorzystywać dowództwo armijnej brygady saperów oraz dowództwa armijnych pułków pontonowych, które powinny być do tego celu szkolone w czasie pokoju, odpowiednio przygotowane i praktycznie wykorzystywane. Ponadto dowództwo ABSap powinno być również przygotowane do objęcia funkcji szefostwa wojsk inżynieryjnych armii /dowodzenia całością wojsk inżynieryjnych armii/ w wypadku zniszczenia etatowego szefostwa wojsk inżynieryjnych armii.

Generalną zasadą w dowodzeniu wojskami inżynieryjnymi armii powinno być podawanie ogólnego zamiaru zabezpieczenia inżynieryjnego operacji, uwzględniając przy tym możliwości różnorodnego rozwoju sytuacji operacyjnej. W żadnym wypadku nie należy szefostwu wojsk inżynieryjnych armii wnikać w szczegóły wykonania zadań, których rozwiązanie leży w kompetencji podwładnych,[xx/] chociaż nie należy zdecydowanie odrzucać w określonej sytuacji możliwości ingerowania /szefostwa/ w sprawy decyzji lub sposobu realizacji zadań przez szczebel niższy.

W każdej sytuacji przyjęta przez szefa wojsk inżynieryjnych metoda dowodzenia powinna wynikać z konkretnego położenia wojsk i potrzeby zapewnienia wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez wojska inżynieryjne zgodnie z opracowanym planem zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych.

x/ Grupa oficerów szefostwa udająca się na WSD zabiera z sobą niezbędną dokumentację bojową oraz środki transportu i łączności. Grupa ta kieruje działaniem wojsk inżynieryjnych pierwszego rzutu, nawiązuje łączność z wojskami będącymi w styczności z nieprzyjacielem, nadzoruje sposób realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego podczas wprowadzenia związków taktycznych do bitwy.

xx/ W szczególności dotyczy to sposobu formułowania zadań w zarządzeniach bojowych dla ABSap lub appont.

Szef wojsk inżynieryjnych armii kieruje podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych[x] oraz wydaje wytyczne szefom saperów związków taktycznych osobiście lub za pośrednictwem oficerów łącznikowych /kierunkowych/ wysyłanych zarówno ze składu szefostwa wojsk inżynieryjnych, jak i ze składu oficerów sztabu armii. Ponadto do przekazywania zadań i zarządzeń wykorzystuje się techniczne środki łączności oraz pocztę polową.

W zależności od konkretnej sytuacji operacyjnej i potrzeb szef wojsk inżynieryjnych armii może udać się do określonych jednostek wojsk inżynieryjnych armii /wykonujących zasadnicze zadania/ osobiście lub delegować swego przedstawiciela dla zapoznania się na miejscu z sytuacją, względnie dla okazania im pomocy w organizacji wykonania niektórych szczególnie ważnych zadań.

W sytuacjach ograniczonych czasem szef wojsk inżynieryjnych stawia zadania wykonawcom drogą radiową osobiście lub przez oficerów z wydziału dowodzenia i rozpoznania. Podczas stawiania zadań osobiście przez szefa wojsk inż.armii należy ogólnie zorientować dowódców związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych o oczekujących ich zadaniach w ciągu najbliższych 2-3 dni operacji, natomiast szczegółowo należy sprecyzować zadanie na pierwszy dzień operacji lub kolejne zadanie w miarę rozwoju sytuacji taktyczno-operacyjnej.

W zadaniu ogólnym podaje się: rejon wyjściowy, trasę marszu, rejony pośrednie i alternatywnie zadania do wykonania oraz na czyją korzyść zadania te będą wykonywane, a także orientacyjny czas ich wykonania. Precyzując zadanie szczegółowo należy podać: rejon wyjściowy i drogę domarszu do niego, konkretną treść zadania, czas wykonania, formę organizacyjną porządkowania i sposób zaopatrywania, czas składania meldunków /lub sposób ich składania/ oraz alternatywnie treść zadania następnego.

Wydzielonymi z jednostek wojsk inżynieryjnych armii elementami jak OZap, OInż dowodzi pośrednio szef wojsk inżynieryjnych armii za pośrednictwem dowódcy ABSap, a w niektórych sytuacjach

---

x/ Wykonawstwem prac inżynieryjnych realizowanych przez poszczególne pododdziały, oddziały /elementy ugrupowania wojsk inżynieryjnych/ kierują bezpośrednio dowódcy związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych, z których zostały one wydzielone.

wymagających szybkich decyzji, szczególnie dotyczy to OZap, zadania stawia bezpośrednio szef wojsk inżynieryjnych armii.

Aby zapewnić ciągłe dowodzenie podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych szef wojsk inżynieryjnych armii powinien:

- znać aktualną sytuację operacyjną oraz stan gotowości bojowej wojsk inżynieryjnych;
- utrzymywać ciągłą łączność /a nawet doraźnie kontakt osobisty/ z podległymi związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych oraz pośrednio z szefami saperów związków taktycznych innych rodzajów wojsk;
- przeprowadzać w odpowiednim czasie manewr siłami i środkami wojsk inżynieryjnych, dostosowywać rejony wykonywania zadań /prac/ zabezpieczenia inżynieryjnego do aktualnej sytuacji;
- stale utrzymywać i odtwarzać odwód sił i środków wojsk inżynieryjnych.

Mówiąc o dowodzeniu wojskami inżynieryjnymi należy podkreślić także problem współdziałania zarówno pomiędzy poszczególnymi elementami ugrupowania wojsk inżynieryjnych szczebla front, armia a nawet dywizja, jak również w układzie wojska inżynieryjne a związki taktyczne rodzajów wojsk.

Problemy współdziałania ustala i w ogólnych zarysach rozpracowuje szef wojsk inżynieryjnych armii, natomiast w szczegółach rozpracowuje i nieustannie utrzymuje wydział dowodzenia i rozpoznania.

W rozwiązywaniu tej problematyki poważną rolę odgrywa osobisty kontakt szefa wojsk inżynieryjnych armii /lub oficerów szefostwa/ z zainteresowanymi dowódcami związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych a także z dowódcami związków taktycznych ogólnowojskowych, na korzyść których mają być wykonywane prace zabezpieczenia inżynieryjnego, stała wymiana z nimi informacji rozwoju sytuacji i stawianych wykonawcom nowych zadaniach, a także na konkretnym uzgadnianiu przedsięwzięć /dokumentacji/ co do sposobu zabezpieczenia bojowego pododdziałów /oddziałów/ wojsk inż. podczas realizacji przez nie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego. Organizatorem współdziałania jest szefostwo wojsk inżynieryjnych armii.

Dla praktycznego dowodzenia wojskami szef wojsk inżynieryjnych armii /oficerowie szefostwa/ wykorzystuje system łączności sztabu armii, rozwijany na poszczególnych stanowiskach dowodzenia siłami i środkami wojsk łączności.x/

Organizowany przez sztab armii system łączności powinien zapewnić szefowi /szefostwu/ wojsk inżynieryjnych armii:

- stałą wymianę informacji z szefostwem wojsk inżynieryjnych frontu;
- uzyskiwanie danych o położeniu wojsk własnych /inżynieryjnych i ogólnowojskowych/, decyzjach dowódcy armii oraz przekazywanie mu informacji o stanie gotowości wojsk inżynieryjnych do wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego /lub stopnia ich realizacji/;
- wymianę informacji z szefami rodzajów wojsk i służb sztabu armii;
- sprawowanie specjalistycznego nadzoru nad pracą podległych szefów saperów związków taktycznych;
- możliwość wymiany informacji z podległymi /organicznymi i przydzielonymi/ związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych.

Ponadto szef wojsk inżynieryjnych armii przebywając w jednostkach wojsk inżynieryjnych armii wykorzystuje ich środki łączności dla utrzymania kontaktów ze sztabem armii /szefostwem wojsk inżynieryjnych/.

Szef wojsk inżynieryjnych armii utrzymuje łączność radioliniową, radiową a także przewodową z szefostwem wojsk inżynieryjnych frontu. Z dowódcami i sztabami ABSap, appont, abdp itp. szef wojsk inżynieryjnych armii utrzymuje łączność radioliniową bądź też radiową. Z dowódcą i sztabem ABSap może być niekiedy utrzymywana łączność przewodowa, jeśli rejony rozmieszczenia SD lub WSD sztabu armii są oddalone od SD ABSap nie dalej niż 5 km.

Oddzielnym problemem z zakresu dowodzenia wojskami wymagającym pewnego naświetlenia w niniejszym skrypcie jest sprawa przyjęcia przez szefostwo wojsk inżynieryjnych armii faktycznego dowodzenia związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych wyznaczonymi do składu utworzonej armii.

x/ Szef wojsk inżynieryjnych nie posiada w swej osobistej dyspozycji żadnych sił i środków łączności.

Przejęcie dowodzenia związkami i oddziałami wojsk inżynieryjnych z uwagi na ich różny stan pokojowego ukompletowania i rozmieszczenia w terenie może nastąpić odpowiednio do sytuacji w okresie 1-3 dni od momentu ogłoszenia dla wojsk operacyjnych stanu pełnej gotowości bojowej. W tym okresie część wojsk inżynieryjnych armii może znajdować się w rejonach alarmowych do czasu zakończenia przedsięwzięć mobilizacyjnych, pozostałe oddziały, które zakończyły już okres mobilizacji mogą przegrupowywać się do rejonów wyjściowych do operacji. Najwcześniej osiągają gotowość bojową rzuty awangardowe brygad saperów i pułków pontonowych. Przejęcie dowodzenia nimi może nastąpić w rejonach alarmowych lub w końcowym etapie przegrupowania ich do rejonów wyjściowych do operacji.

Do zasadniczych obowiązków szefostwa wojsk inżynieryjnych armii przejmującego dowodzenie podległymi jednostkami należy między innymi:

- utrzymanie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w stałej gotowości bojowej;
- ciągłe i wszechstronne zabezpieczenie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w sprzęt i materiały inżynieryjne oraz dopilnowywanie ich zaopatrywania w pozostałe środki materiałowe zgodnie z ustalonymi normami;
- przygotowanie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz ich dowództw i sztabów do wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- stawianie we właściwym czasie zadań bojowych i kontrolowanie sposobu i stopnia ich realizacji;
- organizowanie ciągłego współdziałania pomiędzy jednostkami wojsk inżynieryjnych armii i dywizji oraz z jednostkami frontowymi a także z innymi rodzajami wojsk i służb;
- informowanie związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych o zmianach w rozwoju sytuacji operacyjnej;
- organizowanie szkolenia podległych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych w celu zapoznania ich z nowo wprowadzonym do wyposażenia sprzętem i z sposobami realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez wojska nieprzyjaciela.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawione w niniejszym skrypcie zagadnienia dotyczące struktury i działalności szefostwa wojsk inżynieryjnych armii, metod jego pracy oraz sporządzanej dokumentacji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych ujęto w ogólne ramy, które mogą stanowić tylko pewien schemat postępowania. Uważamy jednak, że schemat ten nie powinien stanowić szablonu lecz winien być stale doskonalony i dostosowywany przede wszystkim do zaistniałych na polu walki konkretnych warunków sytuacji taktyczno-operacyjnych. Ponadto należy również uwzględniać zmiany, jakie mogą wprowadzić w stylu pracy sztabów dowódcy armii lub też zmiany organizacyjno-etatowe, jakie w związku z wprowadzoną automatyzacją procesów dowodzenia mogą zajść w najbliższym okresie czasu.

W świetle warunków współczesnego pola walki oraz wymagań jakie ono stawia wojskom przy realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego należy dostrzegać poważną rolę ludzi, którzy decydują o sposobach rozwiązania tej skomplikowanej problematyki oraz kierują wykonawstwem zaplanowanych prac. Szczególną rolę w zespole oficerów szefostwa spełnia szef wojsk inżynieryjnych armii, który tak powinien organizować pracę w podległym mu szefostwie, aby on rozwiązywał tylko zasadnicze problemy w ogólnym zarysie /koncepcja/, natomiast wszelkie szczegóły dotyczące ich graficznego, lub pisemnego przedstawiania powinni wykonywać jego podwładni.

Przy doraźnym stawianiu zadań lub określaniu obowiązków szef wojsk inżynieryjnych armii powinien uwzględniać nie tylko organizacyjny podział szefostwa na wydziały /lub doraźnie tworzone zespoły w sztabie armii/, ale również i kwalifikacje specjalistyczne swych oficerów, ich zdolności a nawet zamiłowania do wykonywania określonej pracy.

Ze względu na często występujące ograniczenia czasowe jedynie możliwym do przyjęcia sposobem pracy szefostwa wojsk inżynieryjnych armii jest sposób równoległy. Istota tego sposobu polega na organizacji jednoczesnej pracy szefostwa wojsk inżynieryjnych armii oraz dowództw i sztabów wszystkich podległych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych, które nie czekając na całkowite zakończenie procesu rozwiązywania problemów w szefostwie, równolegle z nim przystępują do analogicznej pracy na

podstawie zarządzeń wstępnych /przygotowawczych/ otrzymywanych w odpowiednim czasie z szefostwa wojsk inżynieryjnych armii. Tylko tym sposobem pracując w szefostwie wojsk inżynieryjnych armii można po powzięciu decyzji szybko doprowadzić ją do wojsk, które będą już w gotowości do jej pełnej realizacji. Należy więc przyjąć, że we współczesnych warunkach pola walki równoległa metoda pracy szefostwa wojsk inżynieryjnych oraz dowództw i sztabów związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych jest jedynie słuszną i zapewnia pomyślną realizację zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych.

Na efektywność pracy szefostwa wojsk inżynieryjnych, rzutować będzie także w dużej mierze ścisłe współdziałanie z wszystkimi komórkami sztabu armii i szefostwami rodzajów wojsk i służb.

W każdych warunkach sytuacji bojowych najważniejszą rolę odgrywać będzie inicjatywa szefa oraz oficerów szefostwa zmierzająca przede wszystkim do szybkiego i precyzyjnego wypracowania koncepcji zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych i przekazania jej treści do wojsk zgodnie z intencją dowódcy armii. Dlatego też do należytego spełniania przez szefostwo wojsk inżynieryjnych armii swej funkcji, niezbędne są wysokie kwalifikacje wszystkich oficerów z zakresu taktyki i sztuki operacyjnej oraz taktyki i techniki wojsk inżynieryjnych, a ponadto posiadanie przez nich dużego doświadczenia w pracy sztabowej i praktycznego kierowania działalnością podległych wojsk na współczesnym polu walki.

OPRACOWAŁ :

płk dypl. mgr Leon RUTKOWSKI

Wydrukowano w 50 egz.
Egz. nr 1-50 Bibl.Główna
Oddział Zbiorów Specjalnych
Wyk.płk Rutkowski
Druk.Cz.B.dn.9.10.1975r.
Nr 0651/01857/WW
Kor.H.S.

LITERATURA:

1. płk mgr inż.Cz.PIOTROWSKI "Zasadnicze zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych oraz rola i zadania szefostwa wojsk inżynieryjnych armii." SWInż.MON Warszawa 1968 r.
2. gen.bryg.mgr inż. Cz.PIOTROWSKI "Zabezpieczenie inżynieryjne operacji zaczepnej armii," wykład. Wyd.SWInż., MON Warszawa 1972 r.
3. gen.bryg.mgr inż. Cz.PIOTROWSKI "Zabezpieczenie inżynieryjne operacji obronnej armii," wyd.SWInż.MON,Warszawa 1972 r.
4. płk dr T.PROCAK "Zabezpieczenie inżynieryjne operacji obronnej armii," Zbiór Prac ASG 1971r. z. 3.
5. płk dr T.PROCAK "Zabezpieczenie inżynieryjne operacji zaczepnej armii," Zbiór Prac ASG 1971r. z. 2.
6. "Inżynieryjne zabezpieczenie operacji obronnej armii." Biuletyn Informacyjny Szt.Gen.nr 4, 1971 r.
7. "Zasady organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego pokonywania przeszkód wodnych w operacji zaczepnej armii." Biuletyn Informacyjny Szt.Gen.nr 3, 1971 r.
8. Regulamin pracy szefostwa wojsk inżynieryjnych POW.
9. Ramowy zakres obowiązków szefostwa wojsk inżynieryjnych ŚOW.
10. Podstawowe obowiązki szefostwa wojsk inżynieryjnych WOW.
11. płk mgr inż.Wł.KRYSIAN "Zasady zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały inżynieryjne na szczeblu operacyjnym," wyd.SWInż. MON, Warszawa 1973 r.
12. płk mgr inż.Wł.KRYSIAN "Zasady zabezpieczenia technicznego wojsk pod względem inżynieryjnym na szczeblu operacyjnym," wyd.SWInż.,MON Warszawa 1973 r.
13. płk doc.dr M.GELETA "Organizacja łączności wojsk inżynieryjnych na szczeblu armii, dywizji i pułku," Warszawa ASG, 1972 r.
14. płk prof.dr K.NOZKO "Metoda i treść pracy dowódcy armii/i jego sztabu/ podczas wypracowywania decyzji do operacji zaczepnej."Wyd.ASG Warszawa 1974 r.

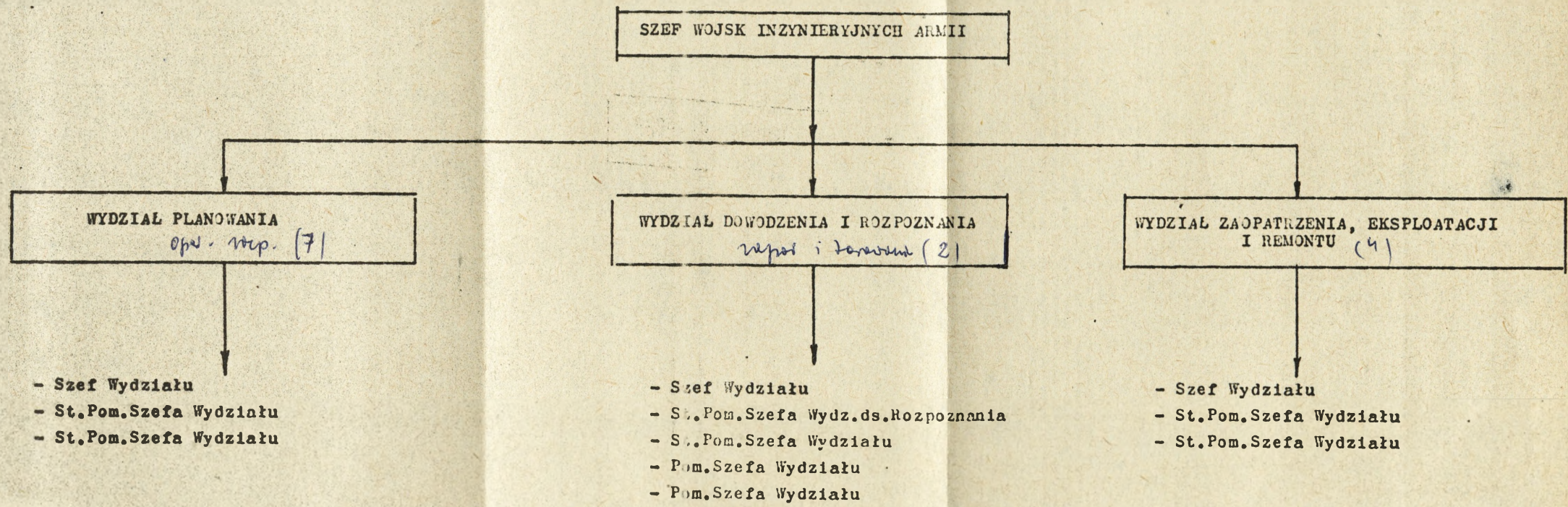
Załącznik Nr 1

[redacted]

Egz.nr...

STRUKTURA ORGANIZACYJNA SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

/wariant/

Załącznik Nr 2

[redacted]
Egz.nr...

ZASADNICZE ZADANIA SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH W ZAKRESIE PLANOWANIA I PROWADZENIA OPERACJI ARMIJNYCH.

A. W okresie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej wojsk na stacjonarnych stanowiskach dowodzenia lub na polowym SD.	B. W okresie przegrupowanie wojsk armii.	C. W toku operacji armijnych.
1. Uaktualnienie planów: - osiągnięcia gotowości bojowej przez szefostwo; - użycia wojsk inżynieryjnych armii; - planu przegrupowania wojsk inż.armii.	1. Stałe śledzenie za rozwojem sytuacji operacyjno-taktycznej i inżynieryjnej w pasie przegrupowania wojsk armii.	1. Stałe śledzenie za rozwojem sytuacji operacyjno-taktycznej i inżynieryjnej i informowanie o wynikających stąd wnioskach przełożonych i podwładnych oraz współpracujących komórek sztabu armii.
2. Wprowadzenie całodobowych dyżurów w szefostwie.	2. Stałe utrzymywanie łączności z wojskami inżynieryjnymi OTK zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk armii na terenie kraju i NRD oraz z sztabem i wojskami inżynieryjnymi frontu zabezpieczającymi przegrupowanie w strefie działań bojowych.	2. Organizowanie rozpoznania inżynieryjnego terenu i zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela.
3. Nawiązanie i stałe utrzymywanie łączności z podległymi jednostkami wojsk inżynieryjnych.	3. Dokładna znajomość aktualnego położenia związków i oddziałów armii oraz utrzymywanie podległych wojsk inżynieryjnych w stałej gotowości do zabezpieczenia /dublowania/ dalszego przegrupowania wojsk armii.	3. Dokładna znajomość położenia, stopnia realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego oraz stopnia gotowości bojowej/możliwości/ podległych i przydzielonych jednostek wojsk inżynieryjnych.
4. Zbieranie meldunków o przebiegu mobilizacji w związkach taktycznych i oddziałach wojsk inżynieryjnych.	4. Zbieranie, studiowanie i opracowanie danych o terenie na kierunku przyszłego wprowadzenia wojsk armii do bitwy.	4. Kierowanie działaniem podległych i przydzielonych jednostek /elementów ugrupowania/ wojsk inżynieryjnych.
5. Ustalenie aktualnego położenia pododdziałów i oddziałów wojsk inżynieryjnych przebywających poza stałymi garnizonami.	5. Utrzymywanie ścisłych kontaktów z dowództwami i szefostwami rodzajów wojsk i służb armii oraz oddziałami szefostwa wojsk inżynieryjnych fontu.	5. Uzupełnienie stanu zapasów sprzętu i materiałów inżynieryjnych w związkach taktycznych i oddziałach armii.
6. Ustalenie stanu zapasów sprzętu i materiałów inżynieryjnych wydzielonych do PSSInż.i poszczególnych ZT.	6. Udział w rekonesansie dowódcy armii.	6. Opracowywanie dokumentów uzupełniających plan operacji wg wytycznych dowódcy lub szefa sztabu armii /plan maskowania operacyjnego, plan likwidacji skutków uderzeń jądrowych, plan zabezpieczenia inżynieryjnego desantu powietrznego/morskiego/ itp.
7. Zebranie aktualnych danych o stanie technicznym maszyn i sprzętu inżynieryjnego znajdujących się w związkach i oddziałach wojsk inżynieryjnych.	7. Składanie dowódcy armii wniosków i propozycji w okresie zabezpieczenia przegrupowania wojsk armii.	7. Organizowanie kontroli i pomocy podległych i przydzielonych jednostek wojsk inżynieryjnych.
8. Przygotowanie zbędnych dokumentów w wydziałach do przekazania ich do tajnej kancelarii sztabu okręgu.	8. Terminowe postawienie zadań podległym związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych i sprawdzenie ich właściwego zrozumienia.	8. Opracowywanie zarządzeń i wytycznych dla wojsk oraz meldunków i sprawozdań dla przełożonych.
9. Wydzielenie oficerów szefostwa do pracy na poszczególnych stanowiskach dowodzenia sztabu armii /wyposażenie ich w niezbędne do pracy materiały i dokumenty/.	9. Stała gotowość oficerów szefostwa do wyjazdu na WSD.	9. Uzgadnianie współdziałania z szefami rodzajów wojsk i służb w nowych sytuacjach operacyjno-taktycznych.
10. Opracowanie planu kontroli i pomocy dla podległych jednostek wojsk inżynieryjnych i jego realizacji.	10. Opracowanie lub uaktualnienie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnej.	10. Prowadzenie dziennika działań bojowych wojsk inżynieryjnych armii.
11. Złożenie meldunku dowódcy okręgu o położeniu i stanie wojsk inżynieryjnych armii.		11. Uzgadnianie przedsięwzięć i kompetencji w zakresie zabezpieczenia komunikacji w pasie działania wojsk armii z oddziałem komunikacji sztabu armii oraz z szefostwem wojsk inżynieryjnych frontu.
12. Utrzymanie stałego kontaktu z oddziałem operacyjnym oraz szefostwami rodzajów wojsk i służb armii.		
13. Przygotowanie szefostwa do wyjazdu na polowe SD armii.		

Załącznik Nr 3

[redacted]
Egz.nr...

ZASADNICZE ZADANIA WYDZIAŁÓW SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

Wydziału Planowania:	Wydziału Dowodzenia i Rozpoznania:	Wydziału Zaopatrzenia, Eksploatacji i Remontu:
- stała znajomość ogólnej sytuacji ogólnotaktycznej i inżynieryjnej w pasie działania wojsk armii; - opracowywanie wniosków, propozycji i niezbędnych kalkulacji użycia i wykorzystania sił i środków wojsk inżynieryjnych i przedstawienie ich Szefowi Wojsk Inżynieryjnych Armii; - stałe studiowanie aktualnych właściwości terenu a szczególnie charakterystyki przeszkód wodnych, przepraw, mostów i dróg; - analizowanie możliwości wojsk nieprzyjaciela w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego; - opracowanie planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnej przy współpracy z oficerami wydziałów II i III oraz dokonywanie jego korekty; - doraźny udział w pracy zespołów specjalistycznych tworzonych w sztabie armii np. zespół prognozowania i oceny skutków użycia BMR itp.; - udział w pracy Oddziału operacyjnego sztabu w zakresie opracowania: planu zabezpieczenia inżynieryjnego przegrupowania i manewru wojsk, planu przepraw wojsk itp.; - udział w realizacji przedsięwzięć maskowania realizowanych przez armię; - opracowywanie planu minowania i niszczeń; - uzgadnianie i ustalanie podziału kompetencji w zakresie zabezpieczenia drogowo-mostowego między wojskami inżynieryjnymi armii i frontu oraz podległymi związkami taktycznymi a także z wojskami komunikacji wojskowej armii; - dostarczanie danych do Oddziału Operacyjnego Armii dla opracowania legendy do planu operacji, punktów do rozkazu itp.; - utrzymywanie stałych kontrataków z Wydziałem Planowania Oddz.Oper.Armii oraz Szefostwami Rodzajów Wojsk i Służb Armii w zakresie problematyki związanej z planowaniem zadań zabezpieczenia inżynieryjnego i ich realizacją; - utrzymywanie współpracy z Oddziałem Planowania Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych Frontu; - zgodnie z wytycznymi Szefa Wojsk Inż.Armii oraz w porozumieniu z szefami wydziałów II i III organizuje pracę zespołu dyżurnego a także wypoczynek dla stanu osobowego szefostwa.	- prowadzenie mapy roboczej Szefostwa Wojsk Inż.Armii; - opracowanie mapy dowodzenia i rozpoznania inżynieryjnego; - utrzymywanie stałej łączności z oddziałami wojsk inżynieryjnych armii i siłami przydzielonymi oraz zapewnianie ciągłości dowodzenia nimi; - opracowanie i wydawanie poprzez sztab armii zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego dla związków taktycznych oraz zarządzeń bojowych dla oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych; - opracowanie planu rozpoznania inżynieryjnego oraz organizowanie i kierowanie przebiegiem rozpoznania inżynieryjnego w ścisłej współpracy z Oddziałem Rozpoznawczym sztabu armii i Wydziałem Rozpoznania SWInż.Frontu; - zbieranie, ocenianie i rozpowszechnianie wiadomości z rozpoznania inżynieryjnego terenu i wojsk inżynieryjnych nieprzyjaciela; - informowanie Oddziału Operacyjnego oraz zainteresowanych szefów rodzajów wojsk i służb o rozwoju sytuacji inżynieryjnej; - współpraca z Wydziałem Planowania w zakresie opracowania planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnej; - opracowanie schematu organizacji łączności i dowodzenia podległymi wojskami inżynieryjnymi armii; - prowadzenie ewidencji pism /kodogramów/ wchodzących i wychodzących oraz ich zakodowywanie i rozkodowywanie; - zaopatrywanie szefostwa i podległych oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych w mapy, opisy geograficzne, zdjęcia lotnicze; - ustalenie zasad tajnego dowodzenia z Szefostwem Wojsk Inżynieryjnych Frontu i podległymi oddziałami i związkami wojsk inżynieryjnych; - opracowanie meldunków i sprawozdań do Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych Frontu; - opracowanie planów kontroli oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych armii i udział oficerów wydziału w ich realizacji; - udział w pracy grup rekonesansowych sztabu armii; - dostarczanie do oddziałów i związków wojsk inż. szczególnie pilnych zarządzeń, wytycznych i innych dokumentów; - stałe śledzenie za przebiegiem realizacji zadań zabezp.inż.oraz położeniem oddziałów i związków wojsk inż.informowanie pozostałych wydziałów o zachodzących zmianach w położeniu, stratach w stanie osobowym i sprzęcie oraz o wykonaniu zadań; - utrzymanie stałego kontaktu z Szefostwem Wojsk Łączności Armii w celu zapewnienia utrzymania łączności z podległymi jednostkami wojsk inż.armii.	- opracowanie wniosków i propozycji w zakresie organizacji zaopatrywania materiałowego oraz zabezpieczenia technicznego działań oddziałów i związków wojsk inżynieryjnych armii; - opracowanie wytycznych odnośnie eksploatacji i remontu sprzętu i maszyn inżynieryjnych; - planowanie zaopatrywania związków taktycznych ogólnowojskowych i oddziałów /związków/ innych rodzajów wojsk w sprzęt i materiały inżynieryjne; - kierowanie pod względem fachowym działalnością PSSInż.oraz pododdz.naprawczymi i ewakuacyjnymi działającymi na korzyść wojsk inżynieryjnych armii; - prowadzenie ewidencji aktualnego stanu sprzętu i maszyn inżynieryjnych; - prowadzenie kontroli sposobu eksploatacji oraz konserwacji sprzętu i maszyn inżynieryjnych w związkach taktycznych i oddziałach rodzajów wojsk armii; - wystawianie zleceń i wydawanie dyspozycji dla organów zaopatrywania w sprzęt i materiały inżynieryjne; - dokonywanie analizy możliwości wykorzystania miejscowych środków i zakładów remontowych; - prowadzenie badań zdobycznych materiałów i sprzętu inżynieryjnego i wydawanie decyzji odnośnie jego rozdziału i sposobu użycia /eksploatacji/; - sporządzanie dobowych i okresowych meldunków o stanie faktycznym, stratach i zużyciu sprzętu i materiałów inżynieryjnych; - opracowywanie planu wykorzystania środków naprawczo-ewakuacyjnych sprzętu inżynieryjnego; - opracowanie tabeli przewidywanych strat i możliwości wykonywania napraw uszkodzonego sprzętu inżynieryjnego; - opracowywanie i przesyłanie zapotrzebowań na materiały i sprzęt inżynieryjny oraz na części zamienne do nich; - współpraca z wydziałem planowania SWInż.Armii w zakresie opracowania planu zabezpieczenia inżynieryjnego; - współpraca z kwatermistrzem i Zastępcą Dowódcy Armii ds.Technicznych oraz Oddziałem Zaopatrzenia i Eksploatacji i Remontu Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych Frontu.

Załącznik Nr 4

[redacted] RAMOWY ZAKRES OBOWIĄZKÓW OFICERÓW SZEFOSTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

TAJNE
Egz.nr...

Wydział	Stanowisko etatowe	Zasadnicze obowiązki funkcyjne oficera	Możliwość zamiany funkcji	Możliwość pracy na: SD	WSD/ZSD	KSD	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Planowania	Szef Wydziału Planowania	- stała znajomość sytuacji operacyjno-taktycznej i inżynieryjnej w pasie działania armii a szczególnie: aktualnego położenia, stanu gotowości bojowej, wykonywanych zadań oraz możliwości podległych i przydzielonych do armii związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych; - organizowanie we współpracy z szefem wydziału II informowania oficerów szefostwa wojsk inżynieryjnych armii o rozwoju sytuacji operacyjnej; - opracowanie wniosków i propozycji /koncepcji/ w zakresie użycia i wykorzystania sił i środków /ugrupowanie wojsk inżynieryjnych/ i przedstawienie ich szefowi wojsk inżynieryjnych armii a po ich akceptacji osobisty udział i sprawowanie nadzoru nad opracowywaniem planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji; - znajomość charakterystyki terenu i występujących na nim obiektów komunikacyjnych i hydrotechnicznych oraz przeszkód i zapór inżynieryjnych z uwzględnieniem zmian dynamicznych oraz wpływu warunków atmosferycznych; - opracowywanie i zgłaszanie wniosków wynikających z prognozowania użycia broni jądrowej oraz z oceny skutków wykonanych uderzeń w pasie działania armii i wykazanie ich wpływu na sposób i zakres realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych wojsk armii; - organizacja współdziałania i współpracy z Szefostwem Wojsk Inżynieryjnych Frontu i z pozostałymi wydziałami szefostwa oraz z komórkami sztabu armii i szefostwami innych rodzajów wojsk i służb; - opracowanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji ze wskazaniem sił i środków do ich wykonania; - kierowanie pracą wydziału oraz koordynacja pracy w szefostwie /organizacja pracy i odpoczynku/; - uzgadnianie i ustalenie podziału kompetencji w zakresie zabezpieczenia drogowego między wojskami inżynieryjnymi armii i frontu oraz podległymi ZT a także z wojskami komunikacji wojskowej;	Zastępuje szefa wojsk inżynieryjnych armii. Ponadto zna i umie wykonywać pracę ofic.swego wydziału oraz wydziału dowodzenia i rozpoznania. Może pełnić obowiązki st. pom.szefa wydz. planowania SzInż.Frontu.	x	x	-	Bierze udział w kontroli gotowości bojowej podległych oddziałów i związków wojsk inż.lub kontroli wykonania zadań oraz stawia zadania i wysłuchuje decyzji ich dowódców w imieniu szefa wojsk inżynieryjnych armii.
	St.pomocnik szefa wydziału	- znajomość sytuacji operacyjno-taktycznej i inżynieryjnej w pasie działania armii; - opracowanie części graficznej planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji oraz legendy do planu; - śledzenie przebiegu działań bojowych i realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego oraz przedstawienie szefowi wydziału wniosków i propozycji; - współpraca z komendantem ochrony i obrony sztabu armii w zakresie planowania i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego stanowisk dowodzenia armii /SD, WSD, KSD/; - opracowanie legendy do planu operacji armijnych oraz tabel, zestawień i kalkulacji, wykresów możliwości pokonywania przeszkód wodnych, pokonywania zapór inżynieryjnych itp. wg wytycznych szefa wydziału.	Może zastąpić szefa wydziału planowania oraz pozostałych pomocników zarówno w wydz.planowania jak i w wydziale dowodzenia i rozp.	x	x	-	

1	2	3		5	6	7	8
	St.pomocnik szefa wydziału	- znajomość sytuacji operacyjno-taktycznej i inżynieryjnej w pasie działania armii; - znajomość aktualnego położenia, stanu gotowości bojowej, wykonywanych zadań oraz możliwości podległych i przydzielonych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych; - utrzymywanie ciągłych kontaktów z wydziałami planowania szefostw rodzajów wojsk i służb sztabu armii w zakresie planowania i realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego względnie zabezpieczenia bojowego działań wojsk inżynieryjnych; - współudział w opracowywaniu przez sztab armii grafiku forsowania, planu przegrupowania wojsk, maskowania itp.; - planowanie systemu zapór i niszczeń oraz opracowanie planu minowania i niszczeń; - utrzymuje kontakt z oddziałem operacyjnym sztabu armii i informuje szefa wydziału o wszelkich zmianach w sytuacji;		x	x	-	
II. Dowodzenia i rozpoznania	Szef wydziału dowodzenia i rozpoznania	- współpracuje z szefem wydziału planowania w zakresie wypracowania wniosków i propozycji dla szefa wojsk inżynieryjnych armii; - śledzi za rozwojem sytuacji operacyjno-taktycznej i inżynieryjnej i informuje o zaistniałych zmianach szefa wojsk i oficerów szefostwa oraz szefostwa rodzajów wojsk i służb sztabu armii; - organizuje i kieruje kontrolę realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego; - dopilnowuje terminowego przekazywania zadań /zarządzeń/ do podwładnych oraz sprawdza właściwe zrozumienie ich treści przez wykonawców. Ponadto odpowiada za terminowe składanie meldunków i sprawozdań; - utrzymuje ścisły kontakt z oddziałem dowodzenia i wydziałem rozpoznania SWInż.frontu; - opracowuje punkt do rozkazu operacyjnego sztabu armii-wojska inżynieryjne oraz projekty zarządzeń i wytycznych do związków i oddziałów armii;	Może pełnić obowiązki szefa wydziału planowania. Ponadto zna i umie wykonywać pracę oficerów swego wydziału.	x	x	-	Wszyscy oficerowie wydziału biorą udział w kontroli realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego wynikających z planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych. Ponadto mogą pełnić funkcje oficerów łącznikowych.
	St.pomocnik szefa wydziału ds.rozpoznania	- organizacja rozpoznania inżynieryjnego, kierowanie działalnością organów rozpoznania inżynieryjnego we współdziałaniu z oddz.rozp.armii; - zbieranie,studiowanie i opracowywanie wniosków i materiałów z rozpoznania inżynieryjnego terenu oraz z oceny sił i środków inżynieryjnych nieprzyjaciela, a także wykonywanych przez nie przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego; - informowanie szefa wojsk,szefów wydziałów szefostwa i innych komórek sztabu armii oraz szefów saperów ZT o wynikach rozpoznania terenu i przedsięwzięć inżynieryjnych nieprzyjaciela a także możliwościach wojsk własnych i nieprzyjaciela w zakresie wykonywania prac inżynieryjnych; - opracowywanie planu rozpoznania inżynieryjnego oraz wytycznych w tym zakresie dla ABSap i szefów saperów ZT; - prowadzenie mapy dowodzenia i rozpoznania wspólnie z st. pom.szefa wydziału.	Może zastępować szefa wydziału i pozostałych oficerów szefostwa z wyjątkiem oficerów wydziału zaopatrzenia, eksploatacji i remontu.	x	x	-	
	St.pomocnik szefa wydziału	- prowadzenie wspólnie z st.pom.ds.rozpoznania wydziałowej mapy dowodzenia i rozpoznania; - utrzymywanie stałych kontaktów z dowództwami i sztabami jednostek wojsk inżynieryjnych armii, przydzielonych do armii lub wspierających jej działania a także z wydzielonymi z ich składu elementami ugrupowania wojsk inżynieryjnych / Zao, DInż,itp./.	Może zastępować st.pom.szefa wydziału ds. rozpoznania lub pomocników szefa wydziału.	x	x	-	

1	2	3	4	5	6	7	8
		- organizowanie tajnego dowodzenia w szefostwie oraz opracowywanie danych do TD a także kodowanie i rozkodowywanie rozkazów i zarządzeń; - utrzymywanie stałych kontaktów z szefostwem wojsk łączności armii w celu zapewnienia łączności z podległymi i współdziałającymi jednostkami wojsk inżynieryjnych i elementami ugrupowania wojsk inżynieryjnych; - opracowywanie schematu organizacji łączności oraz dowodzenia wojskami inżynieryjnymi;	Może pełnić obowiązki szefa wydziału lub drugiego st.pom. w wydziale.	x	x	x	
	Pomocnik szefa wydziału	- zbieranie danych i meldunków od podległych i przydzielonych oddziałów wojsk inżynieryjnych oraz elementów ugrupowania wojsk inżynieryjnych i dokonywanie ich analizy; - opracowanie projektów i terminowe wysyłanie zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego do ZT, zarządzeń bojowych do związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii oraz opracowywanie treści meldunków do SWInż.frontu; - informowanie szefa wydziału o sytuacji w związkach i oddziałach wojsk inżynieryjnych armii;	Może zastąpić st.pomocników szefa wydziału	x	-	-	
	Pomocnik szefa wydziału	- zaopatrywanie szefostwa wojsk inżynieryjnych armii w mapy, materiały kreślarskie i pisemne; - prowadzenie ewidencji pism i dokumentów wchodzących oraz kodowanie i rozdokowywanie meldunków i zarządzeń; - dostarczanie pilnych dokumentów armijnych związkom i oddziałom wojsk inżynieryjnych /elementom ugrupowania/; - branie udziału w kontrolach realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez podległe armii wojska inżynieryjne oraz związki taktyczne i oddziały innych rodzajów wojsk i służb; - opracowywanie schematów i tabel - załączników do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji wg wytycznych szefa wydziału;	Może zastąpić st.pomocników i pom.szefa wydziału dowodzenia i rozpoznania	x	-	-	
III. Zaopatrzenia eksploatacji i remontu	Szef wydziału zaopatrzenia eksploatacji i remontu	- znajomość sytuacji operacyjno-taktycznej oraz materiałowo-technicznej w związkach i oddziałach armii; - opracowywanie i przedstawienie szefowi wojsk inżynieryjnych armii wniosków i propozycji w zakresie organizacji zabezpieczenia materiałowo-technicznego operacji armijnych oraz wykazu ważniejszego sprzętu inżynieryjnego w jednostkach armii; - współudział w opracowywaniu załączników do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji armijnych oraz zarządzeń bojowych w zakresie organizacji zabezpieczenia materiałowo-technicznego; - planowanie przesunięć w toku operacji pododziałów /naprawczo-ewakuacyjnych własnych i przydzielonych do armii; - przygotowywanie danych do rozkazów, zarządzeń i wytycznych odnośnie zaopatrywania jednostek w sprzęt i materiały inżynieryjne oraz w zakresie dokonywania remontów oraz zasad eksploatacji sprzętu; - prowadzenie kontroli stanu technicznego /sposobu eksploatacji/ sprzętu i maszyn inżynieryjnych w ZT i oddziałach wojsk inżynieryjnych oraz innych rodzajów wojsk i służb. Nadzoruje pod względem specjalistycznym pracę PSSInż.; - współpraca z Oddziałem Zaopatrzenia Technicznego Eksploatacji i Remontu SWInż.frontu, zastępcami ds.technicznych związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii i pom.szefów saperów dywizji a także z komórką służb technicznych sztabu armii podległą zastępcy armii ds.technicznych.	Może pełnić obowiązki st. pom.szefa oddz.Zaopatrywania i Remontu SWInż.Frontu	x	x	-	

1	2	3	4	5	6	7	8
	St.pomocnik szefa wydziału	- znajomość ogólnego stanu technicznego maszyn i sprzętu inżynieryjnego w związkach i oddziałach armii oraz ich możliwości eksploatacyjnych; - znajomość sytuacji w związkach i oddziałach armii w zakresie zabezpieczenia ich w części zamienne do maszyn i sprzętu; - kierowanie pracą własnych i przydzielonych pododdziałów naprawczo-ewakuacyjnych i ich przemieszczaniem w toku operacji; - prowadzenie analizy możliwości wykorzystania miejscowych i zdobycznych zasobów środków i materiałów oraz zakładów remontowych do remontu sprzętu inżynieryjnego armii; - zbieranie i opracowywanie danych do meldunków i sprawozdań o stanie napraw sprzętu inżynieryjnego; - opracowywanie planu wykorzystania środków naprawczo-ewakuacyjnych sprzętu inżynieryjnego, tabeli przewidywanych strat i wykonywanych napraw sprzętu inżynieryjnego oraz meldunków i sprawozdań o stanie napraw a także zapotrzebowania na części zamienne; - organizuje przekazanie uszkodzonego sprzętu do remontu w organach frontowych	Może pełnić obowiązki szefa wydziału lub drugiego st. pom.w wydziale	x	x	x	
	St.pomocnik szefa wydziału	- znajomość sytuacji w związkach i oddziałach armii w zakresie aktualnego stanu zabezpieczenia ich w sprzęt i materiały inżynieryjne oraz posiadanych zapasów; - znajomość aktualnego położenia PSSInż.A oraz stanu posiadanych zapasów i możliwości dowozu sprzętu i materiałów inżynieryjnych; - prowadzenie ewidencji stanu faktycznego oraz zużycia materiałów i środków inżynieryjnych w operacji; - naliczenie potrzeb środków materiałowych dla związków i oddziałów armii oraz opracowywanie zapotrzebowań na nie do SWInż.Frontu; - wystawienie zleceń i wydawania dyspozycji dla PSSInż. Armii w sprawie organizacji dowozu środków materiałowych do ZT i oddziałów armii. Planowanie transportu dla dowozu środków zaopatrzenia; - prowadzenie analizy możliwości wykorzystania zasobów miejscowych oraz zdobycznych materiałów środków i maszyn dla potrzeb wojsk własnych i przedstawiania szefowi wydziału wniosków i propozycji w tym zakresie; - opracowuje plan dostarczania min i uzupełnienia strat w sprzęcie inżynieryjnym oraz dobowe i okresowe meldunki o stanie, stratach i użyciu sprzętu i materiałów inżynieryjnych.	Może pełnić obowiązki szefa wydziału lub drugiego st.pom.w wydziale	X	X	X	

Załącznik Nr 5 [redacted]

Egz.nr...

"MELDUNEK SZEFA WOJSK INŻYNIERYJNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII"

/wariant/

1. Nieprzyjaciel główny wysiłek przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego skupia w rejonie . . . /na kierunkach/ . . . Przeciwnik dysponując czasem /jakim/ . . . zdołał /jest w stanie/ rozbudować pas obrony składający się z . . . pozycji, w ramach których wykonał batalionowe rejony obrony osłaniając je zaporami minowymi.
   Największe nasycenie zapór minowych i przygotowywanych niszczeń stwierdzono na rubieżach . . . /w rejonie lub na kierunku/.
   W systemie obrony nieprzyjaciela rozpoznano również zapory jądrowe na kierunkach . . . /lub w rejonie/. . . o nasyceniu rzędu. . . .
   Warunki terenowe w pasie obrony npla a zwłaszcza w rejonie /na kierunkach/ . . . ułatwiają mu zorganizowanie silnej obrony przez ... /wymienić rodzaj przedsięwzięć/.
   Ze względu na przekraczalność terenu oraz z uwagi na stopień rozbudowy inżynieryjnej terenu najdogodniejsze warunki do wykonania głównego uderzenia występują na kierunku . . .
2. Realizując zamiar dowódcy armii główny wysiłek zabezpieczenia inżynieryjnego operacji proponuję skupić na:
   a/ W okresie przygotowania wojsk do operacji:
   - rozbudowa rejonu wyjściowego armii zwłaszcza dla DZ/DPanc, które już osiągnęły rejony wyjściowe do działań, przez wykonanie niezbędnych okopów i ukryć zapewniających wykorzystanie środków ogniowych p/lot a także dla ochrony wojsk przed środkami bmar. Prace te dywizje są w stanie wykonać . . . . /podać stopień lub % wykonania/ do . . . /data,godz./ Znacznej pomocy na korzyść tych dywizji w celu przyspieszenia wykonania prac inżynieryjnych może udzielić armia wydzielając . . . /wymienić siły i środki/;
   - dla zapewnienia sprawnego i terminowego wejścia do bitwy dywizji pierwszego rzutu proponuję urządzić 3 armijne drogi dofrontowe, do utrzymania których wydzielić z armii - bid oraz ..., które są w stanie zabezpieczyć drogę Nr... na korzyść . . . DZ i drogę Nr . . . na korzyść . . . DPanc,

drogę nr . . . na korzyść . . . DPanc.
Pozostałe drogi . . . . pierwszego rzutu zapewnią własnymi siłami;

- w celu umożliwienia przekroczenia przez główne siły armii rzeki . . . siłami ppont frontu oraz siłami OTK /NRD/ zostaną wykonane . . . przeprawy mostowe w rejonach . . . /na planowanych drogach marszu/.
  W wypadku zniszczenia przepraw istniejących bądź utrzymywanych siłami frontu i OTK przewiduję wykorzystać do budowy . . . przepraw . . . /rodzaj przepraw/ w rejonie . . . . . ppont;
- maskowanie przeprawy wojsk armii przez rzekę . . . zapewnić przez zapozorowanie jednego mostu w rejonie . . . siłami . . .

b/ <u>W toku prowadzenia operacji w okresie realizacji zadania bliższego armii</u>

- zapewnienie pokonania zapór inżynieryjnych z minami jądrowymi włącznie nacierając, ZT pierwszego rzutu będą w zasadzie zabezpieczać własnymi siłami organizująco . . . . . /OT/.
  W celu udzielenia im pomocy w tym zakresie proponuje wzmocnić . . . DA/DPanc kompaniami rozminowania z brozmin.ABSap.;
- utrzymanie dróg dofrontowych i rokadowych oraz dróg manewru szczególnie na korzyść drugiego rzutu armii oraz ADROT zapewnię przez wydzielenie bid /ABSap oraz . . . które są w stanie zabezpieczyć 3 drogi dofrontowe.
  Pozostałe drogi . . . ZT armii będą musiały utrzymywać własnymi siłami;
- zabezpieczenie pokonania przez wojska armii . . . zostanie zapewnione ze szczebla armii przez zbudowanie siłami . . . appont 3-4 mostów po 1 - na każdą dywizję pierwszego rzutu.
  Dywizje do organizacji przepraw desantowych i promowych wykorzystują organiczne środki oraz przydzielone z abd. Dywizje dysponując takimi środkami, są w stanie przeprawić swe główne siły w ciągu 4-5 godz. a całość sił dywizji po 6-8 godzinach.
  Wąskie przeszkody wodne dywizje są w stanie pokonać samodzielnie własnymi siłami;
- zabezpieczenie odparcia przeciwuderzenia a także umocnienia opanowanych rubieży terenowych proponuje zapewnić przez skierowanie na zagrożony kierunek bmin /DZap A/ a ponadto bminż oraz 1-2 bsap z DInż./ABSap/.

c/ W okresie realizacji zadania dalszego armii główny wysiłek wojsk inżynieryjnych przewiduję skupić na:

- urządzenie i utrzymanie przepraw na rz. . . . przez budowę siłami appont /drugiego ppont/ 2-3 przepraw mostowych na korzyść . . . Pokonanie kolejnej rzeki . . . /szerokiej/ zapewnia front budując 2 przeprawy mostowe;
- utrzymanie 2-3 dróg dofrontowych /manewru/ na kierunku wejścia do bitwy II rzutu armii /frontu/ siłami bid/ ABSap;
- umocnienie opanowanych rubieży /wybrzeża/ siłami OZap oraz ozęści sił bminż i OInż.A.

3. W celu realizacji przedstawionych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej proponuję następujący podział i wykorzystanie wojsk inżynieryjnych:

a/ dla wzmocnienia ZT pierwszego rzutu armii przydzielić do
... DZ ... /wymienić pododdz.wojsk inż.A/;
...DPanc... - " - ;

b/ zorganizować następujące elementy ugrupowania wojsk inżynieryjnych:
- OZap z bmin /ABSap/;
- OInż. ... wymienić skład pododdziałów;

c/ do inżynieryjnych prac armijnych wydzielić:
- bid ABSap - do zabezpieczenia 3 dróg dofrontowych;
- 11 i 12 appont - do urządzenia przepraw pontonowych na średnich i szerokich przeszkodach wodnych;
- kmask /ABSap/ do pozycji przepraw mostowych;
- abminż do rozbudowy fortyfikacyjnej terenu.

Załącznik Nr 6 [redacted] Egz.nr...

TREŚĆ ZAGADNIEŃ UZGADNIANYCH PRZEZ SWInż.A Z SZEFOSTWAMI INNYCH RODZAJÓW WOJSK ORAZ Z KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI SZTABU ARMII

Nazwa oddziału sztabu armii/szefostwa/	Treść zagadnień do uzgodnienia
1	2
Oddział operacyjny sztabu armii	- rejony ześrodkowań /wyjściowe, odpoczynków/ dla związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych armii; - drogi armijne, ich przebieg oraz siły i środki do ich urządzenia /utrzymania/; - organizacja zabezpieczenia inż.operacji /rejony wykonywania prac/, terminy i siły do ich realizacji; - podział wojsk inżynieryjnych armii; - wnioski z prognozowania skutków uderzeń jądrowych własnych i nieprzyjaciela; - planowanie forsowania i przeprawy wojsk armii przez średnie i szerokie przeszkody wodne; - treści materiałów lub dokumentów opracowywanych dla sztabu armii;
Oddział rozpoznawczy	- zadania rozpoznania inżynieryjnego i sposoby ich realizacji; - siły i środki rozpoznania wojsk inż.działające w składzie grup specjalnych; - wymiana informacji o terenie i nieprzyjacielu; - zapotrzebowanie na informacje lub dokumentacje obiektów rozpoznania; - zadania rozpoznania inżynieryjnego do wykonania przez inne rodzaje wojsk i służb;
Szefostwo Wojsk Rakietowych i Artylerii	drogi przegrupowania dla ABROT oraz dla związków taktycznych i oddz.artylerii; - rodzaj, miejsce, czas i kolejność przeprawy WRiArt.przez przeszkody wodne; - współdziałanie OZap z OPpanc; - zaopatrywanie związków i oddziałów WRiArt.w sprzęt i materiały inż.saperskie; - wykonywanie prac fortyfikacyjnych na korzyść ABROT; - prognozowanie skutków użycia własnej broni jądrowej w rejonach obiektów komunikacyjnych i hydrotechnicznych nieprzyjaciela;
Szefostwo Wojsk Chemicznych	- rozpoznanie źródeł /ujęć/ wody w terenie skażonym; - rozpoznanie obejść stref zniszczeń i skażeń oraz zapór z minami jądrowymi nplą; - prognozowanie skutków użycia BMR przez wojska własne i nieprzyjaciela; - możliwości udzielenia pomocy wojskom inż.w siłach i środkach wojsk chemicznych dla przeprowadzenia dezaktywacji sprzętu inż.lub zabiegów sanitarnych ludzi; - informacje dotyczące czasu i kierunków przesuwania się obłoków promieniotwór.

1	2
Kwatermistrzostwo	- rejony rozmieszczenia oraz trasy przegrupowania PSS Inż. i pododdz.ewakuacyjno-naprawczych; - organizacja zaopatrywania wojsk armii w sprzęt, środki i materiały inż.; - przebieg oraz sposób utrzymania dróg dowozu i ewakuacji; - organizacja napraw sprzętu i maszyn inżynieryjnych; - rodzaj, miejsce, czas i kolejność przeprawy RBA, PTBR;
Szefostwo OPL	- siły i środki wojsk OPL wyznaczone do osłony przepraw armijnych oraz czas osłony przepraw; - drogi marszu /manewru/ i przeprawy dla oddziałów artylerii/rakiet/ OPL; - przydział sprzętu i materiałów inżynieryjno-saperskich dla oddziałów OPL;
Szefostwo Wojsk Łączności	- organizuje łączność szefostwa wojsk inżynieryjnych armii z podległymi związkami /oddziałami/ wojsk inż.oraz z szefami saperów ZT, przełożonymi sąsiadami; - sygnały powiadamiania i sposób ich przekazywania.

Załącznik Nr 7 [redacted] Egz.nr...

PUNKT DO OPERACYJNEJ CZĘŚCI PLANU OPERACJI ZACZEPNEJ
/Wariant/

Wojska inżynieryjne

a/ Przegrupowanie i wprowadzenie do bitwy 10, 11 DZ i 12 DPanc zabezpiecza : bid/ 15 BSap oraz 6 brozm.

b/ Przeprawę wojsk 15 Armii przez rz. LABA zapewniają wojska inżynieryjne Frontu Nadmorskiego poprzez budowę i utrzymanie 2 mostów pontonowych z parku PP-64 pod obciążenie 40 t w rejonach: TANGERMUNDE i ROGATZ.

c/ Forsowanie rz.ALLER i WEZER zapewniają sobie dywizje pierwszorzutowe własnymi siłami i środkami. Na kierunku działania 10 DZ, armia planuje budowę mostu pontonowego na rz. WEZER w m.STOLCENAU siłami 1/16 appont. Gotowość mostu do eksploatacji G + 3.
Na kierunku działania 12 DPanc armia wybuduje most na rz. ALLER w m. CELLE siłami 2/16 ppont - gotowość mostu do eksploatacji G + 3 oraz most pontonowy na rz. WEZER w m.WINDHEIM. Gotowość mostu do eksploatacji G + 3.

d/ OZap armii - w składzie bmin /bez kmk/ przesuwać się będzie na prawym skrzydle za 10 DZ w gotowości do odparcia przeciwuderzeń nieprzyjaciela

e/ Rozbudowę pozycji obronnych na wybrzeżu Morza Północnego zabezpiecza bmInż/15 ABSap.

 Załącznik Nr 8 [redacted] Egz.nr...

Punkt do rozkazu operacyjnego armii
operacji zaczepnej.

h/ Wojska inżynieryjne armii ... /skład/.

W okresie przygotowania operacji utrzymywać ... /wymienić ilość/ armijne drogi dofrontowe dla zabezpieczenia przegrupowania i wejścia wojsk armii do bitwy.
Być w gotowości do urządzenia dodatkowych przepraw przez rzekę... w rejonach ...
We współdziałaniu z jednostkami wojsk inżynieryjnych .../wymienić jednostki np. frontu, OTK itp./ utrzymywać rokadę armijną na rubieży...
Rozbudować pozorny rejon stanowiska dowodzenia armii.

W toku operacji zaczepnej zapewnić utrzymanie... /wymienić ilość/ armijnych dróg dofrontowych oraz ... /wymienić ilość/ przepraw mostowych na rzece... w rejonach ...
Być w gotowości do zabezpieczenia pod względem inżynieryjnym wprowadzenia do bitwy ... /wymienić nazwę związku taktycznego/ oraz do udziału w odparciu przeciwuderzenia nieprzyjaciela z kierunku...

ZATWIERDZAM
Dowódca ... Armii

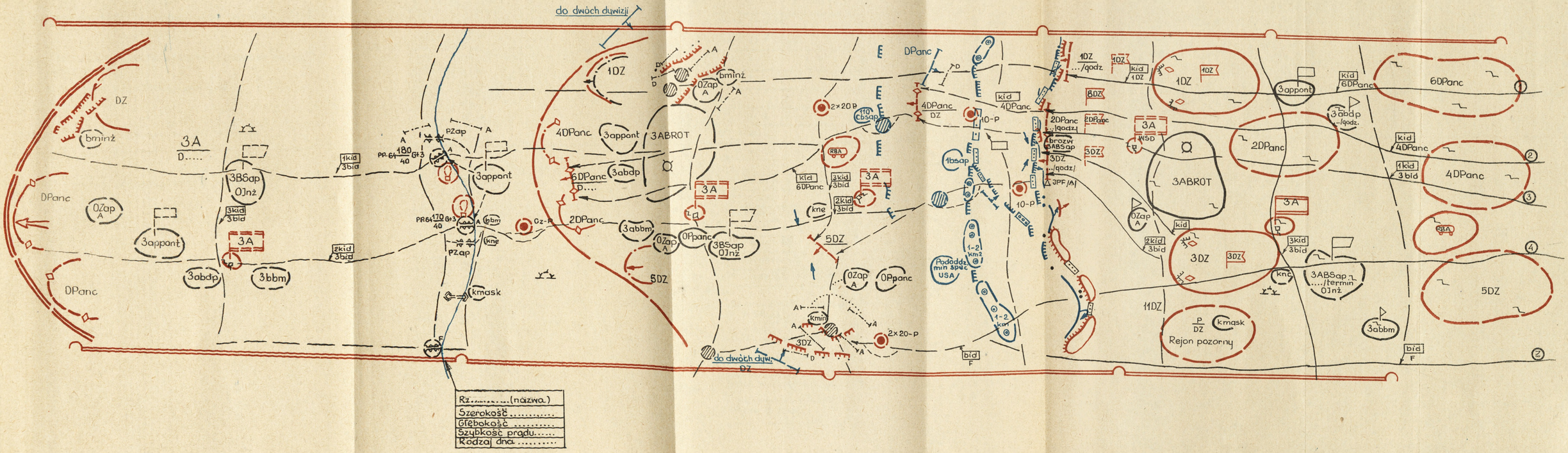
.../stopień imię i nazwisko/

Załącznik nr 9.

[redacted]

Egz. Nr.....

PLAN ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ZACZEPNEJ ... ARMII

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... ARMII

.../stopień imię i nazwisko/

SZEF SZTABU ... ARMII

...../stopień, imię i nazwisko/

WYKONANO w 50 egz.:
Egz. Nr 1-50 B.Gł.OZS - Oprac. ppłk RUTKOWSKI - Rys. A. J dn 24.09.75r Paz. Ks. 01859/WW

Załącznik Nr 10
[redacted]
Egz.nr...

L E G E N D A

DO PLANU ZABEZPIECZENIA INZYNIERYJNEGO OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

/Wariant/

I. GŁÓWNE ZADANIA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII:

A. W okresie przygotowania operacji:

. . . . . .

. . . . . .

B. W okresie wykonywania zadania bliższego:

. . . . . .

. . . . . .

C. W okresie wykonywania zadania dalszego:

. . . . . .

. . . . . .

II. SKŁAD BOJOWY I UGRUPOWANIE WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

a/ Skład bojowy wojsk inżynieryjnych armii

Lp.	Związki taktyczne i oddziały wojsk inżynieryjnych	Ilość batalionów i samodzielnych kompanii							
		W okresie przygotowania operacji	Przebywa w okresie					Razem	
			D-2	D-3	D-4	D-5	D-6	Batalionów	Kompanii
1.	... BSap: bsap bmin brozmin bminż bid kmask kwiow itd.								
2.	...ppont: bpont kbm kid itd.								
3.	... ppont: jak wyżej								
4.	... pimd								
	itd.								

UGRUPOWANIE WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

b/ Podział wojsk inżynieryjnych

Elementy ugrupowania	ZT /oddziały/	W okresie przygotowania operacji	W okresie wykonania zadania bliższego	W okresie wykonania zadania dalszego
I rzut				
II rzut				
Wojska rakietowe				
OZap Nr 1				
Związki taktyczne i oddziały wykonujące zadania armijne				
Odwód inżynieryjny				

III. BOJOWE WYKORZYSTANIE WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

Brygady i pułki	Bataliony	Kompanie	WYKORZYSTANIE WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W OKRESIE:		
			Przygotowania operacji	Wykonania zadania bliższego	Wykonanie zadania dalszego
...BSap	...bsap		Przydział do 1 DZ	Przydział do 1 DZ	OInż A
	...bsap		Przydział do 2 DZ	Przydział do 2 DZ	Przydział do 2 DZ
	...bsap		Budowa zapór inżynieryjnych	Przydział do 5 DPanc	Przydział do 5 DPanc
	...bmin	1 kmin	OZap A nr 1	OZap A nr 1	OZap A nr 1
		2 kmin	OZap A nr 2	OZap A nr 2	OZap A nr 2
		3 kmz	Budowa węzłów zapór	OInż A	OInż A
	...bid	1 kid	Utrzymanie drogi A nr 1	Utrzymanie drogi A nr 1	
		2 kid	Utrzymanie drogi A nr 2	Utrzymanie drogi A nr 2	
		3 kid	Utrzymanie drogi A nr 3	Utrzymanie drogi A nr 3	
	...brozm	1 krozm		Wsparcie 1 i 2 DZ	OInż A
		2 krozm	OInż A	OInż A	Wsparcie 12 DZ i 5 DPanc
		3 ktor		Działanie w składzie GAR	
	...bminż	1 kmz	Przydział do 5 BROT	Zabezpieczenie działań 5 BROT	
		2 kmz	Rozbudowa rejonu wyjściowego	Zabezpieczenie działań 5 prplot	
		3 kmz		OInż A, udział w pracach GAR	
		kmask	Maskowanie operacyjne armii	Wykonywanie mask. prze ds. armii	
		kwiow	OInż A	OInż A udział w pracach awaryjno-ratunkowych	
		kt	OInż A	OInż A	OInż A
...appont	1 bpont		OInż A	OInż A	Wsparcie 5 DPanc
	2 bpont				Wsparcie 9 DPanc
...ppont	1 bpont		Przychodzi z frontu	D-3	OInż A
	2 bpont				
	...bbm		Budowa mostów zapasowych	Działanie na drogach armijnych wspólnie z bid	
	...abdp		OInż A	Przydział po jednej kompanii do 2 i 12 DZ oraz 5 DPanc	

IV. STAN WAŻNIEJSZYCH MASZYN I SPRZĘTU INŻYNIERYJNEGO PRZED ROZPOCZĘCIEM OPERACJI

a/ Maszyny inżynieryjne

ZT i oddziały	Sprzęt przeprawowy				Sprzęt mostowo-drogowy			Maszyny do prac ziemnych					
	PP-64	GSP	PTS	PTG	BAT	SMT	BLG-67	USCz	D-157	BTM	KS-251	MDK	PLT-60
1 DZ													
2 DZ													
12 DZ													
5 DPanc													
5 BROT													
...													
5 BSap													
...													
...													
Razem w A													

b/ Sprzęt inżynieryjny i materiały

ZT i oddziały	Miny ppiech szt.	Miny ppanc szt.	MW ton	LDW-100/500 kpl	UZ-2 kpl	Odbijacze kątowe szt.	Schrony SBF-180 szt.	Schrony SBF-220 szt.	Konstrukcje mostowe mb.
1 DZ									
2 DZ									
3 DZ									
5 DPanc									
10 DPanc									
5 BSap									
.....									
- w PSSInż									
- przybywa z									
- frontu									
.....									
Razem na operację									

V. ORGANIZACJA WYKONANIA GŁÓWNYCH ZADAŃ ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO DO OPERACJI

/niezbędne dane i uzasadnienia do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji/.

A. W okresie przygotowania operacji.

1. Inżynieryjna rozbudowa rejonu wyjściowego

a/ Przygotowanie dróg i mostów do zabezpieczenia wyjścia i rozwinięcia wojsk armii.

/gdzie, kto, kiedy, na czyją korzyść, jakimi siłami itp./ .....

.....

.....

b/ Fortyfikacyjna rozbudowa rejonu wyjściowego

/siły, środki i czas gotowości itp./.

.....

.....

c/ Urządzenie systemu zapór inżynieryjnych

/siły, środki, terminy i rejony wykonywania prac/

.....

.. ..

2. Przedsięwzięcia inżynieryjne w zakresie likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia

/w oparciu o plany ogólne armii w tym zakresie, wykazanie sił, środków i możliwości wojsk inżynieryjnych/

.....

.....

3. Udział wojsk inżynieryjnych oraz wykonanie przedsięwzięć inżynieryjnych w zakresie maskowania operacyjnego wojsk armii /cel, zadania, zakres, siły i środki oraz terminy gotowości w oparciu o plan maskowania operacyjnego frontu/

.....

.....

B. W okresie wykonania zadania bliższego

1. Zabezpieczenie ruchu i manewru wojsk

a/ Sposób pokonania systemu zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela /rozpoznanie, organizacja, skład oddziałów i grup torujących, siły i środki, współdziałanie itp./.

.....

.....

b/ Sposób pokonywania stref skażeń, zniszczeń, zwałów, pożarów itp./.

.....

.....

c/ Sposób pokonywania przeszkód terenowych /organizacja, siły i środki, terminy, dowodzenie, współdziałanie itp./.

.....

.....

2. Przedsięwzięcia inżynieryjne i sposób ich wykonania w zakresie likwidacji skutków użycia broni jądrowej przez nieprzyjaciela

/wnioski z prognozowania, zadania wojsk inżynieryjnych oraz wydzielone w tym celu siły i środki, sygnały powiadamiania, organizacja rozpoznania rejonów uderzeń /zniszczeń/, sposób odtworzenia sieci drogowej i przepraw oraz systemu zapór w pasie armii/

.....

.....

3. Zabezpieczenie działań wojsk rakietowych armii, umocnienie zdobytych rubieży.

/zadania, sposób ich wykonania oraz wydzielone w tym celu siły i środki/

.....

.....

4. Zabezpieczenie inżynieryjne wejścia do bitwy drugiego rzutu armii /planowane drogi, przeprawy, sposób wykonania przejść oraz siły i środki do wykonania prac. Ponadto sposób zabezpieczenia skrzydeł oraz wydzielone w tym celu siły i środki/.

.....

.....

C. W okresie wykonania zadania dalszego.

1. Zabezpieczenie inżynieryjne odparcia przeciwuderzeń nieprzyjaciela
/sposób zabezpieczenia, wydzielone siły i środki oraz ich możliwości wykonania zadań/

.....

.....

2. Zabezpieczenie inżynieryjne przeprawy wojsk przez średnie i szerokie przeszkody wodne
/rejony urządzania przepraw, organizacja przepraw, siły i środki oraz sposoby ich wykorzystania/.

.....

3. Zabezpieczenie inżynieryjne przejścia armii do obrony
/kolejność i zakres fortyfikacyjnej rozbudowy, system zapór, siły i środki oraz możliwości wykonania zadań/.

.....

VI. Dane o wojskach i przedsięwzięciach inżynieryjnych nieprzyjaciela.

Wyszczególnienie	Razem	W tej liczbie w pasie działania					W głębi operacyjnej
		... DZ /DPanc/	... DZ /DPanc/	...DZ /DPanc/	...DZ /DPanc/	itd.	
Ilość wojsk inż. npla - kompanii - batalionów - grup do ustawiania min jądrowych		....					
Wykryto ustawionych min jądrowych		.....					
Wykryto zapory min.../rodzaj/		.....					
Ustalono rozbudowę fortyfikacyjną rubieży obrony...		.....					
Przewidywane możliwości w zakresie ustawiania min jądrowych		.....					
Przewidywane możliwości w zakresie ustawiania zapór minowych		.....					
Przewidywany stopień rozbudowy inż.rubieży obrony: do dnia..... do dnia..... itp.		....					

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ...ARMII

.....
/stopień,nazwisko i imię/

Wydrukowano w 2 egz.
Wykonał ...../nazwisko/
Druk.../inicjały masz.data/
Nr .../wg dziennika wykon.dokum./

Uwaga: 1. Do powyższej legendy mogą być również załączone inne tabele i notatki.
2. Do planu zabezp.inż.załącza się plan rozp.inż.,plan remontu sprzętu oraz inne tabele wg potrzeb.
3. W podobnej formie opracowuje się plan zabezp.inż.operacji armijnych.

Załącznik Nr 11

[redacted]

Egz.nr...

TABELA PRZEGRUPOWANIA

WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... A

Związki oddziały wojsk inż. ... A	Trasa przegrupowania	Ogólna długość dróg w km	Czas rozpoczęcia marszu	Długi odpoczynek		Przekroczenie szerokich przeszkód wodnych lub punktów wyrówn.		Zajęcie rejonu wyjściowego /ześrodkowania/	
				rejon	czas trwania	wyszczególnienie	czas przekroczenia	rejon	czas zajęcia

 Załącznik Nr 12

Zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego sztabu armii do związków taktycznych ogólnowojskowych w operacji zaczepnej

Seria ...
T a j n e
Egz.nr...

DOWÓDCA ... DZ/DPanc/

ZARZĄDZENIE ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO /ARMII/ Nr ...
SD ... /miejsce/ ... /data, godz./.
Mapa ... /skala/ ... wydanie 19 ... r.

Na korzyść dywizji siłami wojsk inżynieryjnych armii wykonuje się ... /rodzaj przedsięwzięć, rejony i terminy ich wykonania/

Drogi marszu ... do rubieży ... oraz mosty na rz. ... w rejonach ... od ... /czas/ utrzymywane będą siłami armii.
Na okres od ... do ... na rzece ... w rejonie ... zostanie przekazany dywizji most ... /rodzaj mostu/ o nośności ... t.
W pasie dywizji na kierunkach: ... działa OZap armii nr ... w składzie ... z zadaniem ...
Do ... /czas/ w rejon ... zostaną dowiezione dla dywizji transportem armijnym następujące środki zaopatrzenia: ... /nazwa środków inżynieryjnych/
Dowódca armii R O Z K A Z A Ł :

1. Siłami wojsk inżynieryjnych dywizji ... wykonać /zadanie zabezpieczenia inżynieryjnego na korzyść armii/.
2. Przygotowane i eksploatowane przez armię /dywizję/ drogi /drogę/ ... zwolnić od ... do ... /czas/ na odcinku: ... Podczas forsowania rz. ... wybudować /urządzić/ w rejonie ... most ... o nośności ... t, który od ... /czas/ zwolnić dla przeprawy oddziałów armijnych.
3. Przydzielone do dywizji ... /nazwa pododdziałów wojsk inżynieryjnych/ przyjąć do ... /data, godz./ w rejonie ... Do ... /data, godz./ przekazać ... /nazwa pododdz.wojsk inżynieryjnych/ do dyspozycji /komu - nazwa jednostki/i zaśrodkować w rejonie ...

4. Sprzęt i środki inżynieryjne pobrać ze składu armii nr ... w rejonie ... od ... /data, godz./ ... W toku operacji polowy skład sprzętu zostanie rozwinięty w rejonie: ... od ... /data, godz./.

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ...ARMII

.../stop.,imię i nazwisko/

SZEF SZTABU ... ARMII

.../stop.,imię i nazwisko/

Wykonano w 2 egz.
Egz.nr 1 - adresat
Egz.nr 2 - a/a
Wyk. ...../nazwisko/
Druk...../inicjały masz./
...../data/
Nr ..../wg dziennika wykonanych dokumentów/.

Załącznik Nr 13

С Е К РЕ Т Н О
Экз. № .....

КОМАНДИРУ .....МСД (мд)

Распоряжение по инженерному обеспечению ..... А Б .....
КШ .....(место) .....(дата, время) карта.....
(масштаб), издание .....197 г.

В интересах дивизии силами инженерных войск армии подготавливаются .....(мероприятия, районы, сроки) Маршруты ..... до рубежа ..... ,а также мосты на р ..... в районах ..... с .....(время) содержаться силами армии.

На период с ..... до .....(время) в районе ..... дивизии передается мост грузоподъемностью ..... т.

В полосе дивизии в направлениях ..... действует ИПИ армии ..... в составе..... с задачей .....

К ..... (время) в районе .....для дивизии армейских транспортов подаются .....
(наименование инженерных средств)

I. Силами дивизии с .....(наименование частей инженерных войск) обеспечить выполнение .... (задачи инженерного обеспечения, выполняемые в интересах армии).

2. Подготавливаемый дивизии маршрут (маршрут)..... не занимать (освободить) с ..... до .....(время).

При сформировании р ..... иметь в районе .....
мост грузоподъемностью ..... т, который с .....
(время) освободить для переправы армейских частей.

3. Приданные дивизии .....(наименование частей инженерных войск) принять к .....(время) в районе ..... (наименование части инженерных войск с .....(время) передать ..... А и сосредоточить в районе .....

4. Инженерное имущество и вооружение получить со складов № ..... в районе .....
с ..... для операции ..... в районе .....

НАЧАЛЬНИК ИНЖ.ВОЙСК.....А — НАЧАЛЬНИК ШТАБА АРМИИ

(звание, фамилия) — (звание, фамилия)

Отпеч. в 2-х экз.

Экз. № I - адресат
Экз. № 2 в дело-архив.
Исполнил .....
/звание, фамилия/
Печатала .....
/инициалы машинистки, число/
№ ..... /на основание дела исполненных документов/
№ 0651/01857/08

Załącznik Nr 14

Treść kolejnych zarządzeń bojowych szefa wojsk inżynieryjnych armii dla związków lub oddziałów wojsk inżynieryjnych

T A J N E
Egz.nr...

DOWÓDCA ...

ZARZĄDZENIE BOJOWE ... A Nr ... /Inż., SD ... A ...

Mapa ... /skala i rok wydania/.

W celu realizacji kolejnych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji ... dowódca ... A

R O Z K A Z A Ł :

realizując dotychczasowe zadania, posiadanymi w dyspozycji siłami i środkami wykonać następujące zadania:

1. .....
   .....
2. .....
   .....
   .....

Na wykonanie powyższych zadań przydziela się:

.....
.....
.....l.....

3. Meldunki przedstawić .....

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... A

.../stopień, imię i nazwisko/

Wydrukowano w 2 egz.
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 - a/a
Wyk. .....
/stop.nazwisko/
Druk.....
/inicjały masz.data/
Nr wg dziennika wykonanych dokumentów

Załącznik Nr 15

Treść zarządzenia bojowego szefa wojsk inżynieryjnych armii do związku taktycznego wojsk inżynieryjnych w operacji zaczepnej

[redacted]
Egz.nr...

DOWÓDCA ... BSap

ZARZĄDZENIE BOJOWE SZEFA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... ARMII Nr ...
SD ... /miejsce/ ... /data,godz./. Mapa ... /skala/, wydanie ...
19 .. r.

1. Nieprzyjaciel ... /krótkie dane o charakterze jego działań bojowych/.
2. Ogólny charakter działań bojowych wojsk armii, określający zadania zabezpieczenia bojowego.
3. ... BSap wykonać marsz po drodze ... i do ... ześrodkować się w rejonie ...
   Zapasowy rejon ześrodkowania ... Po zajęciu rejonu ześrodkowania natychmiast przystąpić do wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji wydzielając w tym celu następujące pododdziały:
   - bid /bez 3 kompanii/ przygotować drogi :
     nr 1: ... /przebieg dróg/
     nr 2: ... /przebieg dróg/ itd;
   - bmin jako OZap Nr 1 armii do ... ześrodkować w rejonie ... i z chwilą rozpoczęcia operacji przesuwać razem z OPpanc ... A po drodze ... w gotowości do minowania na kierunku:...
   ... brozm przesuwać po drodze ... do rejonu ... z zadaniem ...
   - jeden bsap skierować do dyspozycji dowódcy ... Batalion do ... ześrodkować w rejonie: ... Pozostałe pododdziały brygady tworzą - odwód inżynieryjny armii.
   Sztab brygady rozwinąć w rejonie ... od ... /termin/.
4. Zapotrzebowane środki i sprzęt inżynieryjny ... PSSInż.dostarczy do brygady w rejon ... do ... dnia ...
5. SD ... A czynne od .../data,godz./ w rejonie... /miejsce/.
6. Meldunki dobowe przedstawiać do ... /czas/.
7. Zastępcy.

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... A

.../stopień,imię i nazwisko/

Wydrukowano w 2 egz.
Egz.nr 1 - adresat
Egz.nr 2 - a/a
Wyk.....
/stopień,nazwisko/
Druk.....
/inicjały masz.data/
Nr wg dziennika wykonanych dokumentów/.

Załącznik Nr 16

Боевое распоряжение армии соединению инженерных войск в наступательной операции.

СЕКРЕТНО
Экз. № ....

КОМАНДИРУ ..... обр

Боевое распоряжение ..... армии № ..... к П.....
(место) ..... (дата, время). Карта .....
(Масштаб) ....издания 197 ... г.

1. Противник .....(краткие данные о характере его действий).
Войска армии.....(общий характер боевых действий войск, определяющих задачи инженерного обеспечения).
2. ..... обр к.....(время) сосредоточиться в районе .....
.....
Маршрут выдвижения : .....
.....
3. Силами бригады к ..... (время) для .....
(наименование обеспечиваемых объединений, соединений)
подготовить маршруты:
№ .....
№ .....

к ..... (время) оборудовать: .....
(перечень работ)
..... и взаг ..... ПОЗ армий .к.....
(время)
сосредоточить в районе..... и с началом операции
перемещать совместно с ПТрез армии в направлении.....
..... в готовности к минированию рубежей ....
.....
Один нсб к .....(время) направить в распоряжение командира .....мсд (Тд(в район .....
Остальные части и подразделения бригады иметь
в районе .....

4. Инженерное имущество и вооружение получить по заявкам со склада № ..... в районе .....
..... .
Заготовку материалов производить: .....
..... (наименование материалов и районы заготовки)

5. Донесения представлять: .....
(время и способ).

НАЧАЛЬНИК ИНЖЕНЕРНЫХ ВОЙСК .....А

Отпеч. в 2-х экз.

Экз. № I - адресат
Экз. № 2 в дело-архив.
Исполнил .....
/звание, фамилия/
Печатала .....
/инициалы машинистки, число/
№ ...../на основание дела исполненных документов/

..... (звание, фамилия)

№ 0651/01857/08

Załącznik Nr 17

Treść zarządzenia bojowego szefa wojsk inżynieryjnych armii do oddziału wojsk inżynieryjnych armii.

T A J N E
Egz.nr...

DOWÓDCA ... ppont

ZARZĄDZENIE BOJOWE SZEFA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... ARMII Nr ... SD ... /miejsce/, ... /data i godzina/. Mapa ... /skala/, wydanie 19 ... r.

1. Nieprzyjaciel ... /krótkie dane o charakterze jego działań z uwzględnieniem sytuacji powietrznej oraz działań grup dywersyjnych/.
2. Wojska ... armii prowadzą operację zaczepną w kierunku ...
3. ... ppont wykonać marsz po drodze ... i do ... /termin/ ześrodkować się w rejonie ....
   Zapasowy rejon ześrodkowania .... SD pułku rozwinąć w rejonie ... czynne od ... /data, godz./.
   Po czym być w gotowości do urządzenia i utrzymania przeprawy mostowej na rzece ... pod obc. ... t w rejonie ... /miejsce/.
   Gotowość mostu do eksploatacji ... /data, godz./.
   Rejon urządzania przeprawy zapasowej ... /miejsce/. Przejścia w rejon przeprawy zapasowej dokonać na sygnał ...
   Ubezpieczenie bezpośrednie przeprawy mostowej od ... /data, godz./ zorganizuje dowódca ... /nazwa ZT/.
   Rejon urządzanych przez ... pułk przepraw osłaniać będzie od ... /data, godz./ ... prplot w ogólnym systemie OPL armii.
4. W dniu ... /data/ być w gotowości do wykonania manewru z przeprawy mostowej na przeprawy promowe od ... do ... dnia ...
   Przeprawy promowe urządzić na odcinku ...
5. Zaopatrzenie materiałowe uzupełnione będzie transportem armii z .../nr/ PSSInż. rozmieszczonego w rejonie ...
   ..... /od godz. ..... dnia ....

   Ewakuację uszkodzonego sprzętu inżynieryjnego i pojazdów mechanicznych zorganizować własnymi siłami do PZSU armii rozwiniętego w rejonie ... /miejsce/ od ... /data, godz./.

.....

SD ... A czynne od ... /data, godz./ w rejonie ... /miejsce/.

6. Meldunki przedstawić .....
7. Zastępcy.

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ... A

.....

Wydrukowano w 2 egz.
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 - a/a
Wyk. .....
/stopień,nazwisko/
Druk. .....
/inicjały masz.data/
Nr .....
/wg dziennika wykonanych dokumentów/

"MELDUNEK SZEFA WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII W OPERACJI OBRONNEJ"

/wariant/

1. Na podstawie oceny przygotowań do działań zaczepnych wojsk nieprzyjaciela, wykonywanych przez niego przedsięwzięć inżynieryjnych a także z analizy właściwości terenu w pasie obrony armii wynika, że szczególnie pod względem inżynieryjnym należy zabezpieczyć kierunki:
   a/ ...
   b/ ...

   Biorąc pod uwagę możliwości przejścia wojsk nieprzyjaciela do działań zaczepnych w godzinach ... dnia ... armia na wykonanie prac zabezpieczenia inżynieryjnego dysponuje czasem około ... /czas w godz./.
2. Realizując zamiar dowódcy armii, główny wysiłek zabezpieczenia inżynieryjnego a w tym i wojsk inżynieryjnych proponuję skupić na:
   a/ Zapewnienie fortyfikacyjnej rozbudowy pasa obrony armii.
   b/ Rozbudowę systemu zapór inżynieryjnych.
   c/ Przygotowanie i utrzymanie dróg oraz przepraw zapewniających wykonanie manewru wojskami.
   d/ Zabezpieczenie inżynieryjne wykonania przeciwuderzenia siłami ... DPanc.

Ad.a/ W celu osiągnięcia gotowości wojsk armii do obrony wszystkie oddziały rodzajów wojsk i służb powinny natychmiast przystąpić do rozbudowy fortyfikacyjnej zajmowanych pozycji i pasów obrony wykonując w batalionowych rejonach obrony w pierwszej kolejności zasadnicze okopy na drużyny, okopy na posiadane środki ogniowe, punkty obserwacyjne i dowodzenia oraz przykryte odcinki transzei lub przykryte szczeliny.
Wykonanie prac pierwszej kolejności jest możliwe za .../6-7 godzin/ jeśli dowódcy oddziałów zaangażują do tego celu co najmniej 70% stanu osobowego i etatowy sprzęt inżynieryjny. Pełna realizacja wymienionych prac zapewni nam zmniejszenie powierzchni rażenia ludzi przed powietrznymi wybuchami jądrowymi 3-3,2 raza w stosunku do ludzi rozmieszczonych w terenie otwartym. Od godzin rannych dnia ... należy przystąpić do budowy zapasowych okopów i wykonania niezbędnych ukryć transzei i rowów łączących itp.

Batalion maszyn inżynieryjnych zamierzam skierować do rozbudowy ... pasa obrony w celu wsparcia związków taktycznych pierwszego /drugiego/ rzutu armii.

Batalion pod koniec dnia jutrzejszego jest w stanie wykonać około 80% wszystkich zasadniczych prac ziemnych w ... DZ oraz ... DPanc uwzględniając także zaangażowanie sił i środków tych dywizji.

Po wykonaniu tych prac bminż proponuje skierować w rejon ...DZ, gdzie pod koniec D-2 jest w stanie rozbudować jej pas obrony w około 60%.

Od godzin rannych D-3 batalion maszyn przystąpi do rozbudowy rubieży rozwinięcia dla ... DPanc w celu zapewnienia jej warunków do wykonania przeciwuderzenia.

Ad.b/ W celu stworzenia systemu zapór inżynieryjnych w pasie obrony armii proponuje na głównych kierunkach uderzenia nieprzyjaciela utworzyć dwie strefy zapór:

- pierwszą na kierunku /w rejonie/ ... o nasyceniu około 1,25 pól minowych /na km frontu/ i 4 węzłów niszczeń;
- drugą na kierunku /w rejonie/: ... o nasyceniu 1,0 pól minowych /na km frontu/ i 3 węzłów niszczeń. Średnie nasycenie zaporami minowymi w pasie armii wyniesie 0,5 km pól minowych na km frontu.

Ze szczebla armii do realizacji tych zadań oprócz sił związków taktycznych /pierwszego rzutu/ zostaną zaangażowane:

- jeden - dwa bsap /ABSap/;
- OZap A /tylko w okresie bitwy obronnej/ do minowania manewrowego;
- dwie kompanie z brozmin /ABSap/ tylko w okresie organizacji obrony/.

Do wykonania prac minersko-zaporowych przewiduje wykorzystać w okresie organizacji obrony od 30-50% środków tj... tysięcy min ppanc i ... ton MW. **Pozostałe** ... tys. min i ... ton MW wykorzystać proponuje w okresie bitwy obronnej na ujawnionych już kierunkach działań nieprzyjaciela.

Ad.c/ W pasie obrony armii proponuje utrzymywać 3 drogi dofrontowe:

Nr 1 ... /przebieg dróg/

Nr 2 ...

Nr 3 ...

Drogi dofrontowe utrzymywać siłami bid /ABSap/ wydzielając po jednej kid na każdą drogę.
Dla zapewnienia ciągłości komunikacji w pasie armii proponuje utrzymywać na rzece ... 3 przeprawy mostowe siłami 10 appont. Natomiast na rzece ... utrzymywać 3 przeprawy mostowe siłami 11 ppont, z którego wydzielić również 1 bpont jako odwód środków przeprawowych armii.

Ad.d/ Wykonanie przeciwuderzenia ... DPanc zabezpieczyć pod względem inżynieryjnym następującymi siłami: dwoma kompaniami brozmin., OZap A oraz jedną kid z bid /ABSap/.

- kompaniami bat.rozminowania proponuję wykonać dla dywizji ... przejść w zaporach minowych i zapewnić ich utrzymywanie;
- OZap Nr 2 skierować dla osłony zagrożonego ... skrzydła dywizji na rubieży ...;
- kid wykorzystać do zabezpieczenia jednej drogi manewru pd rejonu rozmieszczenia dywizji do rubieży ataku.

Do realizacji ww zadań zabezpieczenia inżynieryjnego proponuje wojska inżynieryjne armii wykorzystać następująco:

- 1 i 2 bsap /bez kid/ do rozbudowy systemu zapór inżynieryjnych;
- kid 2 bsap do utrzymywania rokady armijnej;
- kid 1 bsap utrzymywać w OInż.
- bmin - utworzyć OZap Nr 1 w składzie: bmin /bez kmk/ i OZap Nr 2 w składzie 2 kmk;
- bid - do utrzymywania dróg dofrontowych;
- 10 appont do utrzymywania 3 przepraw na rzece ...;
- 11 appont /bez 2 bpont/ do utrzymywania 2 przepraw na ... ;
- bminż - do rozbudowy pasa obrony w zw.taktycznych pierwszego i drugiego rzutu armii;
- kmask do budowy i utrzymania 2 mostów pozornych na rz.....

W odwodzie pozostawić /szczególnie do likwidacji skutków bmar/:

- ze składu 1 ABSap: 3 bsap, brozmin./bez 1 i 2 k rozminowania/ kwiow;
- ze składu 11 appont - 2 bpont;
- 1 abdp;
- kne.

Załącznik Nr 19 [redacted] Egz.nr...

PUNKT DO OPERACYJNEJ CZĘŚCI PLANU OPERACJI ZACZEPNEJ

/Wariant/

Wojska inżynieryjne

a/ Przegrupowanie i wprowadzenie do bitwy 10,11 DZ i 12 DPanc zabezpiecza: bid/ 15 ABSap oraz 6 brozm.

b/ Przeprawę wojsk 3 Armii przez rz. ŁABA zapewniają wojska inżynieryjne Frontu Nadmorskiego poprzez budowę i utrzymanie 2 mostów pontonowych z parku PP-64 pod obciążenie 40 t w rejonach: TANGERMUNDE i ROGATZ.

c/ Forsowanie rz. ALLER i WEZERA dywizje pierwszorzutowe zapewniają własnymi siłami i środkami. Na kierunku działania 10 DZ, armia planuje budowę mostu pontonowego na rz.WEZERA w m.STOLCENAU siłami 1/16 appont. Gotowość mostu do eksploatacji G+3.
Na kierunku działania 12 DPanc armia wybuduje most na rz.ALLER w m.CELLE siłami 2/16 ppont - gotowość mostu do eksploatacji G+3 oraz most pontonowy na rz. WEZERA w m. WINDHEIM.
Gotowość mostu do eksploatacji G+3.

d/ OZap armii - w składzie 15 bmin /bez kmk/ przesuwać się będzie na prawym skrzydle za 10 DZ, w gotowości do odparcia przeciwuderzeń nieprzyjaciela.

e/ Rozbudowę pozycji obronnych na wybrzeżu Morza Północnego zabezpiecza bminż.15 ABSap.

Załącznik Nr 20

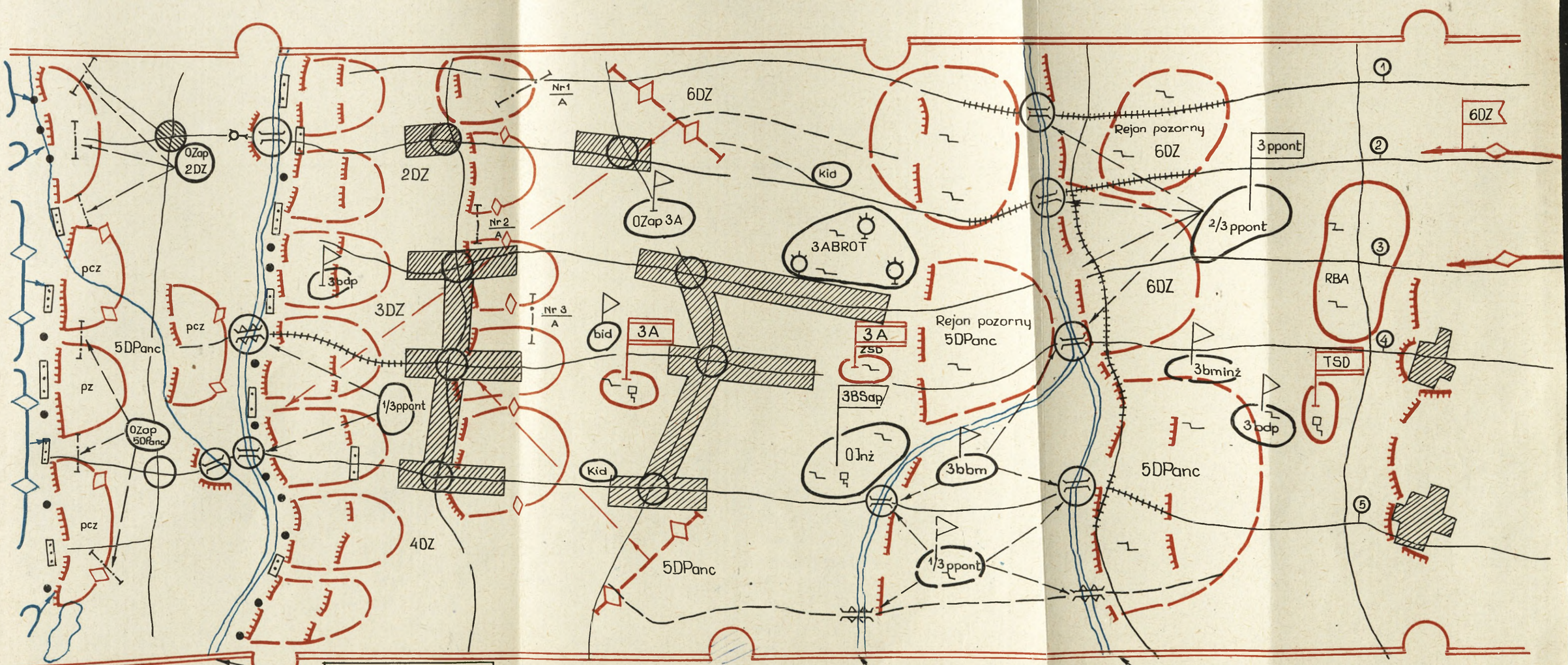
[redacted]

Egz. Nr.....

ZATWIERDZAM
Dowódca 3 Armii

Dnia.....1972r.

PLAN ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Rz	(nazwa)
Szerokość	
Głębokość	
Szybkość prądu	
Rodzaj dna	

Rz	(nazwa)
Szerokość	
Głębokość	
Szybkość prądu	
Rodzaj dna	

Rz	(nazwa)
Szerokość	
Głębokość	
Szybkość prądu	
Rodzaj dna	

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH..... ARMII

...(stopień, imię i nazwisko)

SZEF SZTABU..... ARMII

...(stopień, imię i nazwisko)

WYKONANO w 50 egz.
Egz. Nr 1-50 B.Gt. OZS - Oprac. ppłk RUTKOWSKI - Rys. A.7. dn 22.09.75r. Poz. Ks. 01858/WW

Załącznik do planu zabezpieczenia
inżynieryjnego operacji obronnej
armii.

[redacted]

Egz.nr...

L E G E N D A

do planu zabezpieczenia inżynieryjnego operacji obronnej ... armii.

I. GŁÓWNE ZADANIA ZABEZPIECZENIA INZYNIERYJNEGO OPERACJI OBRONNEJ ARMII.

A. W okresie przygotowania operacji.

1. Fortyfikacyjna rozbudowa pasa obrony armii.
2. Rozbudowa systemu zapór inżynieryjnych.
3. Przygotowanie dróg i przepraw.
4. Wykonanie pozornego rejonu rozmieszczenia ABROT.

B. W toku operacji.

1. Dalsza rozbudowa fortyfikacyjna terenu w pasie obrony armii.
2. Dalsza rozbudowa systemu zapór inżynieryjnych na kierunkach uderzeń nieprzyjaciela.
3. Zabezpieczenie inżynieryjne manewru wojsk oraz wykonania armijnego przeciwuderzenia.
4. Zabezpieczenie inżynieryjne walki z desantem powietrznym nieprzyjaciela.

II. SKŁAD I UGRUPOWANIE WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII.

A. Skład wojsk inżynieryjnych armii.

Lp.	Związki taktyczne i oddziały wojsk inżynieryjnych	Ilość batalionów i samodzielnych kompanii							
		W okresie przygotowania operacji	Przybywa w okresie					Razem	
			D-2	D-3	D-4	D-5	D-6	batalionów	kompanii
1.	1 ABSap bsap								
	bmin								
	bmiż.								
	brozm.								
	bid								
	krinż.								
	kmask								
	kt								
	kwiow								
	itd.								
2.	10 ppont bpont								
	kbm								
	kid								
	itd.								
3.	11 bdp								
	KPTS								
	KPTS								
	KGSP								
	KGSP								
4.	itd.								

B. Ugrupowanie wojsk inżynieryjnych armii /wariant/.

Elementy ugrupowania		Związki taktyczne/oddziały/ ogólnowojskowe oraz rodzajów wojsk	Związki taktyczne i oddziały wojsk inżynieryjnych	
			W okresie przygotowania operacji	W toku operacji obronnej armii
Podporządkowanie lub przydział wojsk inż.	I rzut	...DZ/DPanc ...DZ/Dpanc ...DZ/DPanc		
	II rzut	...DZ/DPanc ...DZ/DPanc		
	Wojska rakietowe	...ABROT		
		...prplot		
Realizacja przedsięwzięć armijnych: - utrzymanie dróg; - utrzymanie przepraw; - rozbudowa fort. itp.				
OZap armii				
Odwód inżynieryjny				

III. WYKORZYSTANIE WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII

Brygady, pułki, bataliony wojsk inż.	Bataliony	Kompanii	Wykorzystanie oddziałów /pododdz/wojsk inżynieryjnych	
			W okresie przygotowania operacji	W toku operacji
	...bsap		Podporządkowany ...DZ	Odwód inżynieryjny
	...bsap		Przydział do ...DPanc	- " -
...BSap	...bsap		Rozbudowa armijnego systemu zapór inż.	Przygotowanie obiektów do zniszczenia
	...bmin		Przygotowanie obiektów do zniszczenia	OZap armii
	...brozmin		Odwód inżynieryjny	Odwód inżynieryjny
	...bminż		Rozbudowa fortyfikacyjna pasów obrony ...DZ	Rozbudowa fortyfikacyjna pasa obrony ...DPanc
	...bid		Przygotowanie i utrzymanie dróg armijnych Nr ...	Utrzymanie dróg, armijnych Nr....
		krinż.	Rozp.dróg na rubieżydo p.uderzenia	Odwód inż.
		kt	Rozbudowa rejonu rozmieszczenia SD brygady	
		kwiow	Odwód inż.	Odwód inż.
		kmask	Urządzenie rejonu pozornego dla...ABROT	Rozbudowa inż.pozornego rejonu rozmieszczenia SD armii
...ppont	1 bpont		Budowa mostu na rz. ...	Odwód inż.
	2 bpont		Budowa mostu na rz. ...	- " -
		kbm	Odwód inż.	Budowa mostu na rz.
...bdp		k PTS	Odwód inż.	Odwód inż.
		k GSP	- " -	- " -
...bbm			- " -	Budowa mostu niskowodnego na rz...

IV. ORGANIZACJA WYKONANIA ZADAŃ ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO OPERACJI

Lp.	Zadania zabezpieczenia inżynieryjnego	Wyszczególnienie prac oraz zakres i kolejność ich wykonania	Wykonawcy	Terminy wykonania prac	Uwagi
1.	Rozbudowa fortyfikacyjna terenu	W ...DZ/pozycji obronnych w km zasadniczych i zapasowych rejonów drt. W ...DZ... ... ... W ...DZ... ... ... W ...DPanc ... ... itd. Zasadniczych i zapasowych rejonów ABROT prplot. Pozornych rejonów rozmieszczenia DZ/DPanc lub ABROT.	Według planów dywizji 1kminż.	Od ... do ...	
2.	Rozbudowa systemu zapór minowych	a/W pasie obrony... DZ pól minowych ppanc ...km. W pasie obrony... DZ pól minowych ppananc...km itd b/W głębi pasa obrony armii ...km ppanc pól min c/Minowanie manewrowe ... km pól min. ppanc	Według planu dywizji - " - 1 bsap 1 ABSap OZap nr	Od ... do ... Od ... do ... Od ... do ...	Gotowość nr 1 Gotowość nr 2. W toku operacji.
3.	itd.				

V. STAN WAŻNIEJSZYCH MASZYN I SPRZĘTU INŻYNIERYJNEGO PRZED ROZPOCZĘCIEM OPERACJI

a/ Maszyny inżynieryjne

Wyszczególnienie jednostek	Sprzęt przeprawowy			Sprzęt drogowo-mostowy			Maszyny do prac ziemnych				Sprzęt do wydobywania i oczyszczania wody		
	PP-64	GSP	PTS	BAT	SMT	BLG-67	USCz	D-157	BTM	KS-251	MAFS	UGB	itp.
... DZ													
... DZ													
... DZ													
... DPanc													
... DPanc													
itp.													
... BSap													
... ppont													
... bdp													
... bbm													
itp.													
... PSSInż.													
Planowany dowóz ze składów frontu													
Razem na operację													

b/ Sprzęt inżynieryjny i materiały, stan i ich podział

Sprzęt i materiały / Stan i ich podział	Miny ppanc tys. szt.		Miny ppiech tys. szt.		MW t		Zestaw nr 64 kpl		Zapory małowidoczne pakiety		Schrony SBF 220 szt.		itp.	
	Stan	Przydz.	Stan	Przydz.	Stan	Przydz.	Stan	Przydz.	Stan	Przydz.	Stan	Przydz.	Stan	Przydz.
... DZ														
... DZ														
... DZ														
... DPanc														
... DPanc														
... BSap														
... ppont														
... itp.														
... PSSInż.														
Razem przed rozpoczęciem operacji														
Przybywa w trakcie operacji														
Przewidywane zużycie w toku operacji														
Przewidywana rezerwa armii														

Wydrukowano w 2 egz.
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 - a/a
Wyk..../nazwisko/
Druk.../inicjały maszynistki/
..... data
Nr ..../wg dziennika wykon. dokumentów/

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII
.../stopień,imię i nazwisko/

Załącznik Nr 22 [redacted] Egz.nr...

Treść meldunku bojowego /doraźnego/ szefa wojsk inżynieryjnych armii

/wariant/

Szef Wojsk Inżynieryjnych Frontu Nadmorskiego

Meldunek bojowy Nr ... wg stanu na ... . SD .... /miejsce/
/godz.data/

Mapa ... /skala/. Wydanie 19 .. r.

1. W dniu ... nieprzyjaciel wysadził miny jądrowe w rejonach:

   a/ ... /miejsce/ mina o mocy około 9 kt, zniszczono zaporę wodną na rzece ... / /;

   b/ ... /miejsce/ mina o mocy 2 kt, zniszczono węzeł drogowy / /.

   W wyniku wysadzenia zapory wodnej w m ... woda ... zatopiła przyległą do rzeki dolinę na odcinku ...
   Szerokość rozlewiska ... max.głębokość ... m. Woda z rozlewiska spłynie za 3-5 dni.
   Zniszczony węzeł drogowy w m. ... należy obchodzić od strony północnej po trasie: ... /trasa obejścia/.

2. O .../godz.data/ nieprzyjaciel wykonał uderzenia lotnicze na wojska /obiekty/ inżynieryjne ... armii.
   - Oddziały 15 BSap zostały zaatakowane w marszu w rejonie skrzyżowania dróg /współrzędne/. W wyniku nalotu zostało zabitych 3 oficerów, 5 podoficerów oraz 20 szeregowych, rannych 50 szeregowców i podoficerów. Zniszczeniu uległy: 10 samochodów, 1 trak GKT - 60, radiostacja R-118 i 1000 szt.min ppanc. Brygada kontynuuje marsz do zaplanowanego rejonu;
   - 16 ppont został zaatakowany lotnictwem w czasie montażu mostu w rejonie ... Straty w ludziach 10 zabitych w tym 3 oficerów, 40 rannych. Zniszczeniu uległo 15 samochodów Star 6x6 wraz z blokami pontonowymi z parku PP-64 oraz 2 kutry. Po napadzie dokonano manewru sprzętem w rejon ..., gdzie od 15.00 .../data/ utrzymywana jest przeprawa mostowa pod obciążenie 40 ton;
   - itd.

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH ARMII
.../stopień, imię i nazwisko/

Wydrukowano w 2 egz.
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 - a/a
Wyk..../stopień, nazwisko/
Druk..../inicjały maszynistki, data/
Nr .../wg dziennika wykonanych dokumentów/.

Załącznik Nr 23

СЕКРЕТНО
Экз. № ....

НАЧАЛЬНИКУ ИНЖЕНЕРНЫХ ВОЙСК .....ФРОНТА

Донесение по инженерному обеспечению ..... А, № .... КП ..... (место) .....(дата, время), карта..... (масштаб) ..... издание 197 ... г.

I. Противник .....(характер его инженерных мероприятий)-

На рубеже (в районе) ..... противник применил ....(тип) ядерных фугасов, в результате чего ..... (влияние на действия инженерных войск).
Обнаружены мины новой конструкции ....(тип мин).

2. Инженерные войска армии в период ..... (время) решили следующие задачи ..... (перечень задач и их объем).

Армейские и приданные армии части инженерных войск к .....(время) располагаются (выполняют задачи):

..... сбр:

..... исб (без .....) придан ..... мсд (тд);

потери в личном составе ..... ;
в технике ..... и бзаг (без .....) - ПОЗ армии в районе ..... потери .....
и мд (другие части) .

Штаб бригады ..... (место)

Укомплектованность бригады: личным составом .....
техникой .....
.....(другие армейские и приданные армии части инженерных войск).

3. В войсках имеется: ПГМ ..... тыс. или ВВ .....Т;
Уз - 2 .....компл.
(другие средства).

На армейском складе в районе .....ПТМ
.....тыс., шт., ВВ .....Т; Уз-2 .....компл.)
(другие средства).

НАЧАЛЬНИК ИНЖЕНЕРНЫХ ВОЙСК .... А

.....
(звание, фамилия)

Отпеч. в 2-х экз.
Экз. № I - адресат
Экз. № 2 в дело-архив.
Исполнил .....
/звание, фамилия/
Печатала .....
/инициалы машинистки, число/
№ ...../на основание дела исполненных документов/
№0651/01857/0В

Punkt do rozkazu operacyjnego
armii w operacji obronnej

h/ Wojska inżynieryjne armii... /skład/.

W okresie przygotowania operacji główny wysiłek wojsk inżynieryjnych skupić na rozbudowę fortyfikacyjną terenu w pasie obrony .../wymienić nazwę związku taktycznego/ oraz budowę systemu zapór i niszczeń na kierunkach...

We współdziałaniu z jednostkami ...wymienić jednostki/OTK,frontu, komunikacji wojskowej/zapewnić utrzymanie ... /wymienić ilość/ armijnych dróg dofrontowych oraz mostów na rzece ... w rejonach .../wymienić miejsce/.
W toku operacji kontynuować rozbudowę fortyfikacyjną terenu na rubieży...
Być w gotowości do rozbudowy zapór i niszczeń na kierunku ...
w wypadku zniszczenia mostów stałych na rzece ... w m.... być w gotowości do budowy .../wymienić ilość/ mostów pontonowych w rejonach ...
Być w gotowości do budowy pozornego rejonu stanowisk startowych ABROT.
W odwodzie inżynieryjnym utrzymywać ... /wymienić siły i środki/.

Załącznik Nr 25

[redacted]

Egz.nr...

Meldunek sprawozdawczy - dobowy szefa wojsk inżynieryjnych armii do szefa wojsk inżynieryjnych frontu

/Wariant/

Szef Wojsk Inżynieryjnych Frontu Centralnego.

Meldunek o stanie zabezpieczenia inżynieryjnego ... armii Nr ... SD ... /miejsce/ ... /data,godz./ Mapa ... /skala/ wydanie 19.. r.

W meldunku podaje się:

1. Nieprzyjaciel w okresie ... wykonał ... /wymienić przedsięwzięcia zabezpieczenia inżynieryjnego wykonane przez wojska przeciwnika/.
   W dniu ... o godz. ... w rejonie ... wysadził miny jądrowe o mocy ... kt. W rejonie, wysadzenia min wytworzyła się ... /charakterystyka sytuacji/.
2. Do .../data,godz./ związki i oddziały wojsk inżynieryjnych ... armii wykonały następujące zadania zabezpieczenia inżynieryjnego ... /wymienić rodzaj i ilość wykonanych prac inżynieryjnych/.
   .....
   .....
   .....
   .....
3. Wojska inżynieryjne ... armii od ... wykonują następujące zadania:
   ... ABSap ... /wymienić rodzaj zadań, ilość prac itp./.
   ... .
   ... ppont ...
   ... abdp ...
   ... abbm ...
   ... kne ...
4. Zaopatrzenie wojsk armii w sprzęt i materiały inżynieryjne wynosi ... /ukompletowanie stanu etatowego/.
   PSSInż. armii znajduje się w rejonie ... /przegrupowuje się do rejonu/.
   Zapasy sprzętu i materiałów inżynieryjnych w FSSInż. wynoszą ... stanu etatowego.

5. Proszę przydzielić dla armii następujące ilości sprzętu i materiałów.

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH...ARMII

.../stopień,imię i nazwisko/

Wydrukowano w 2 egz.
Egz.nr 1 - adresat
Egz. nr 2- a/a
Wyk..../stopień,nazwisko/
Druk..../inicjały maszynistki,data/
Nr ... /wg dziennika wykonanych dokumentów/.

Wydrukowano w 50 egz.
Egz.nr 1-50 Bibl.Główna Oddział Zbiorów Specjalnych
Wyk.płk Rutkowski
Druk.Cz.B.dn.14.10.1975r.
Nr 0651/01857/WW
Kor.H.S.

44178